

พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (พ.ศ. 2476 – 2545)

สารนิพนธ์
ของ
ลักษณะ ช่างสมบูรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (พ.ศ. 2476 – 2545)

บทคัดย่อ
ของ
ลักษณะ ช่างสมบุรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์

พฤษภาคม 2550

ลักษณะ ช่างสมบุญ. (2550). พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (พ.ศ.2476 – 2545).

สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์.

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (พ.ศ. 2476 – 2545) จากการศึกษาพบว่า นักบวชในคริสตศาสนาที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ได้จัดการศึกษาแก่เยาวชนและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสด้วย อันเป็นผลทำให้เยาวชนไทยบางส่วนมีการศึกษาที่ดีขึ้นและผู้ด้อยโอกาสมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามลำดับ

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ นักบวชคณะมิสซังกรุงเทพฯ ได้จัดตั้งโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีโรงเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเป็นหนึ่งในกลุ่มโรงเรียนในสังกัดของคณะนักบวช ก่อตั้งใน พ.ศ. 2496 ที่บริเวณด้านข้างของวัดอัสสัมชัญ เพื่อให้การอบรมสั่งสอนเยาวชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบๆ วัดอัสสัมชัญ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ต่อมาเมื่อประชาชนเริ่มมีความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงได้ส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนจึงจำเป็นต้องเก็บค่าเล่าเรียนเพื่อนำไปพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้จัดการศึกษาโดยยึดแนวปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการเรียนการสอนเน้นแบบบูรณาการทางด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม มีทักษะในการใช้ภาษาและเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนที่เรียนจบจากโรงเรียนนี้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

นอกจากนี้โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ยังได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และสัมผัสผู้ด้อยโอกาส โดยการจัดตั้งชมรมพัฒนาชุมชน การบริจาคช่วยเหลือชุมชนแออัดและสังคมสงเคราะห์ ฝึกอบรมพัฒนานักเรียนให้รู้จักการช่วยเหลือสังคม

THE DEVELOPMENT OF ASSUMPTION SUKSA SCHOOL (1930-2002)

AN ABSTRACT

BY

LAKSANA CHANGSOMBOON

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in History
at Srinakharinwirot University

May 2007

Laksana Changsomboon. (2007). *The Delopment of Assumption Suksa School. (1930 – 2002)*. Master's Project M.Ed. (History). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assist. Prof. Chompunut NaKeerak.

This thesis studies the development of Assumption School during 1933 – 2002. It is found that Christian missionaries who had come to expand Christianity in Thailand since Ayuthaya period also offered education to youths as well as helped poor people. Therefore, some of Thai children were able to have better education and the poor had a chance to have better living.

During Ratanakosin Period, the Bangkok missionary group established schools that offered systematic education. Assumption School was one of these schools under their guidance. The school was established in 1953. It was built on a piece of land next to Assumption Church. Originally, its aim was to educate children who lived near the church for free. Later on, people started to see the importance of education and sent many of their children to this school, so the school had to start collecting tuition fees in order to develop its quality of teaching. The school used Catholic philosophy and followed the curriculum of the Ministry of Education. The school's teaching emphasized both academic and moral aspects, together with language and technology skills, to help their graduates to fit in the modern society better.

Moreover, Assumption School offered many activities for students to learn from the poor by creating a community development club, donating money to help slums and charity organizations, and training students to help the society.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาเรื่อง พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (พ.ศ.2476 – 2545) ของ
ลักษณะ ช่างสมบุญณ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี วงศ์สว่าง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขา วิชาประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาคริักษ์ ประธานคณะกรรมการสอบและอาจารย์
ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะและช่วยปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชาศรีต ชุ่มวัฒนะ ประธานกรรมการบริหาร
หลักสูตรและกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี วงศ์สว่างและอาจารย์ในภาควิชา
ประวัติศาสตร์ทุกท่าน ที่เป็นผู้สอนให้ศิษย์มีความรู้และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อสารนิพนธ์
นี้เป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณ บาทหลวงวิวัฒน์ แพร์สิริ ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาอัครสังฆ-
มณฑลกรุงเทพฯ ที่สนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท รวมทั้งอนุมัติเงินทุนในการศึกษา
จนตลอดหลักสูตร

ขอกราบขอบพระคุณ บาทหลวงเกรียงศักดิ์ โกวิทวานิช เจ้าอาวาสอาสนวิหาร
อัสสัมชัญ ซิสเตอร์ดรณี ศรีประมงค์ และซิสเตอร์ชวลา เวชยันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญ
ศึกษาที่สนับสนุนผู้วิจัยทำสารนิพนธ์เรื่องนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณบาทหลวงคมทวน สุขสุทิพย์ คุณครูสายฝน ทรงเสียงไชย คุณครูสุมนา
นาคะกุล คุณครูอนงค์นาค สร้อยโมรี คุณครูนาคนวล ตั้งตรงจิตร ที่ได้ให้คำแนะนำให้ข้อมูลและ
ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมชั้นสาขาวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อนๆ ร่วมงานที่โรงเรียนอัสสัมชัญ
ศึกษาที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำมาโดยตลอด

ท้ายสุดขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ผู้ซึ่งให้ชีวิตและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ลักษณะ ช่างสมบูรณ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บท	1
	นำ	
	
	เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	3
	ความมุ่งหมายของการศึกษา	4
	ความสำคัญของ การศึกษา	4
	ขอบข่ายของ การศึกษา.....	4
	คำนิยาม ศัพท์	4
	
	แหล่งศึกษาค้นคว้า	5
2	ประวัติการจัดการศึกษาของนักบวชคาทอลิกในประเทศไทย	6
	ไทย	
	การเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยระยะแรก	6
	บทบาทของมิชชันนารีทางการศึกษา	9
	คณะนักบวชที่มีบทบาททางการศึกษาในประเทศไทย	18
3	บทบาทและพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญ	23
	ศึกษา	
	ประวัติความเป็นมา	23
	พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	25
	ด้านระบบการศึกษา	25
	ด้านการบริหาร	34

ด้านบุคลากร	40
4 บทบาทของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาใน สังคมไทย	46
ด้านการศึกษา	46
ด้านสังคม สังเคราะห์	54
5 สรุป	60
สัญลักษณ์ของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก. ประวัติ อาสนวิหารอัสสัมชัญ	83
ภาคผนวก ข. สังคมณฑลของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย	90
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	94

บัญชีประกอบภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพแสดงตราโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	62
2 ภาพแสดงที่ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาและอาสนวิหารอัสสัมชัญ	63
3 ภาพแสดงแผนที่ที่ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา และอาสนวิหารอัสสัมชัญ	64
4 ภาพแสดงอาสนวิหารอัสสัมชัญ	65
5 ภาพแสดงภาพบาทหลวงเปรูดอง ผู้ก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	66
6 ภาพแสดงเจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญ องค์ปัจจุบัน	67
7 ภาพแสดงภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า	68
8 ภาพเครื่องแต่งกายของนักเรียนระดับอนุบาลโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	69
9 ภาพแสดงเครื่องแต่งกายนักเรียนระดับประถมโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา.....	70
10 ภาพแสดงเครื่องแต่งกายนักเรียนระดับมัธยมต้นโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	71
11 ภาพแสดงเครื่องแต่งกายนักเรียนระดับมัธยมปลายโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	72
12 ภาพแสดงสัมผัสชีวิตผู้ด้อยโอกาส (กิจกรรมที่สถานสงเคราะห์เด็กพิการและ ทุพพลภาพ ปากเกร็ด ปี 2540)	73
13 ภาพแสดงสัมผัสชีวิตผู้ด้อยโอกาส (กิจกรรมที่ศูนย์เด็กเล็ก เชื้อเพลิงนอก คลองเตย ปี 2543)	74
14 ภาพแสดงสัมผัสชีวิตผู้ด้อยโอกาส (กิจกรรมที่บ้านเฟื่องฟ้า ปี 2545)	75
15 ภาพแสดงเยี่ยมคนชรา (กิจกรรมที่บ้านพักคนชรา จังหวัดปทุมธานี ปี 2545)	76
16 ภาพแสดงถวายปัจจัยแด่พระภิกษุ (กิจกรรมที่มูลนิธิกลุ่มแสงเทียน เขตธนบุรี ปี 2540)	77

บทที่ 1

บทนำ

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเป็นหนึ่งในโรงเรียนที่สังกัดอยู่ในมิสซังกรุงเทพฯ จึงเท่ากับเป็นการสืบสานเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาในไทยของฝ่ายคริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิก ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ดังปรากฏหลักฐานว่า บาทหลวงคณะมิสซังโรมันคาทอลิกแห่งกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนา จัดการศึกษาและการแพทย์ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199 – 2231) และพระราชทานที่ดินและวัสดุก่อสร้างโบสถ์บ้านเรือนให้แก่บาทหลวงและชาวฝรั่งเศสพักอาศัย¹ ใน พ.ศ. 2212 บิชอปฟรังซัว บัลลือ (Francois Pallu) ประมุขมิสซังที่ กรุงศรีอยุธยา ได้ตั้งโรงเรียนบ้านบาทหลวง (สามเณราลัย) เปิดสอนวิชาปรัชญา วิทยาศาสตร์ และเทวศาสตร์² ถึงแม้ว่า การเผยแผ่ศาสนาในรัชกาลต่อๆ มาจะไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน แต่โรงเรียนนี้ยังคงอยู่ต่อมาจนกรุงศรีอยุธยาล่มสลาย เมื่อ พ.ศ. 2310³

ในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ บาทหลวงคาทอลิกยังคงเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในไทย โดยเฉพาะในกลุ่มชนต่างชาติ เช่น จีน ญวน และเขมร เมื่อชุมชนคาทอลิกในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลขยายตัว จึงมีการซ่อมแซมและก่อสร้างวัดเพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง เช่น วัดสวนท่าน⁴ วัดคอนเซ็ปชัน วัดกัลหาวาร์ วัดฝรั่งเศสซาเวียร์ วัดซางตาครูซ วัดเหล่านี้ เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางของชุมชนคาทอลิก บาทหลวง ซึ่งมีหน้าที่ทางด้านศาสนา แสดงบทบาทในฐานะผู้นำสังคมด้วย คือ เข้ามาช่วยดูแลแก้ไขปัญหาภายใน รวมทั้งจัดการอบรมศึกษาให้แก่บุตรหลานในชุมชนคาทอลิก⁵ อันเป็นที่มาของการก่อตั้งสถานศึกษาที่เป็นระบบโรงเรียนในลักษณะนี้แห่งแรก คือ โรงเรียนอัสสัมชัญ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2428 ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก โดยรับเฉพาะเด็กผู้ชาย

ต่อมา บิชอปหลุยส์ เวย์ (Louis Vey) แห่งวัดอัสสัมชัญ เห็นสมควรที่จะขยายการศึกษาสำหรับเด็กหญิง จึงได้จัดตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ เมื่อ พ.ศ. 2448 โดยได้ติดต่อให้ภคินี

¹ วิกเตอร์ ลาร์เก. (2539). *ประวัติพระศาสนาจักรคาทอลิกในประเทศไทย*. หน้า 157.

² แหล่งเดิม. (2539). หน้า 129.

³ วีรศักดิ์ วนาโรจน์สุวิข.. (2533). *ประวัติพระศาสนาจักรคาทอลิกไทย*. หน้า 60.

⁴ วัดสวนท่านปัจจุบัน คือ วัดอัสสัมชัญ.

⁵ ผาสูช อินทราวุธ. (2530). บทความเรื่อง ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยยุคบุกเบิก. *อัสสัมชัญคอนเวนต์*. หน้า 4.

คณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตเร (Saint Paul De Chartres) เข้ามาดูแลบริหารงาน เมื่อแรกตั้ง มีนักเรียนจำนวน 37 คน ครู 2-3 คน และภคินี 4 ท่าน สอนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และดนตรี เป็นหลัก รวมทั้งให้การอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วยเหลืองานด้านสังคมและสงเคราะห์ในแหล่งเสื่อมโทรม¹

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ได้จดทะเบียนเป็นโรงเรียนราษฎร์กับกระทรวงธรรมการใน พ.ศ. 2461² เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ได้รับการรับรองวิทยฐานะ เทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาลใน พ.ศ. 2480)³ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ได้รับความนิยมนอย่างมาก ไม่เฉพาะแต่ในหมู่ชาวคาทอลิก หากแต่ยังรวมถึง บุตรหลานพ่อค้า และข้าราชการ เนื่องจากในยุคนี้สตรีมีโอกาที่จะได้รับการศึกษาและแสดงบทบาทในสังคมได้มากกว่ายุคก่อน บิดามารดา จึงแสวงหาโรงเรียนที่มีชื่อเสียง และคุณภาพให้แก่บุตรหลานตนเอง

ต่อมา เมื่อจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นเกินกว่าขีดความสามารถของโรงเรียนจะรองรับได้ ทางคณะผู้บริหาร คือ บาทหลวงคณะมิสซังกรุงเทพฯ จึงได้จัดตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาขึ้นในบริเวณวัดอัสสัมชัญ เขตบางรัก เมื่อ พ.ศ. 2476⁴ มีลักษณะการดำเนินการเช่นเดียวกับโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ในระยะแรก โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีจำนวน นักเรียน 90 คน จำนวนห้องเรียน 5 ห้อง และครูประมาณ 4-5 คน ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2498 ใน พ.ศ. 2501 ได้เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และเปิดสอนแผนกอนุบาล ใน พ.ศ. 2518

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นโรงเรียนที่ขึ้นสังกัดอยู่กับมิสซังกรุงเทพฯ มีประมุขมิสซังกรุงเทพฯ เป็นผู้บริหาร จัดการศึกษาของโรงเรียนตามแนวคิดของคำสอนคาทอลิกและนโยบายทางการศึกษาของมิสซังกรุงเทพฯ โดยเชิญภคินี คณะพระหฤทัยคอนแวนต์มาเป็นผู้บริหาร โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการบริหารฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายบริการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศ และแผนกอนุบาล

ปัจจุบัน โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,483 คน⁵ ครูจำนวน 116 คน เจ้าหน้าที่และนักการจำนวน 45 คน เกือบ 80 ปี ที่ผ่านมา โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้พัฒนาด้านการสอนขึ้นมาเป็นลำดับ มีจุดเด่น

¹ อัสสัมชัญศึกษาสัมพันธ์. (2545). หน้า 25.

² หกทศวรรษอัสสัมชัญ. (2536). หน้า 35.

³ แหล่งเดิม. (2536). หน้า 37.

⁴ แหล่งเดิม. (2536). หน้า 24.

⁵ อัสสัมชัญศึกษาสัมพันธ์. (2545). หน้า 24.

ในการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน โดยว่าจ้างครูจากต่างประเทศมาสอน มีสื่อการเรียนที่ทันสมัย ขณะเดียวกัน ก็มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โรงเรียนได้ปรับปรุงโครงสร้างการเรียนการสอน ตามแผนปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล จัดการศึกษาตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้รับการรับรองเป็นสถานศึกษาที่จัดจริยธรรมศึกษาดีเด่น ใน พ.ศ. 2542 จากกระทรวงศึกษาธิการ รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ใน พ.ศ. 2545

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาผลิตพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้แก่สังคมและประเทศชาติ ศิษย์เก่าที่สำเร็จจากโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ประสบความสำเร็จทั้งด้านหน้าที่การงาน และการดำเนินชีวิตครอบครัว ตลอดจนมีสถานภาพทางสังคมที่ดี มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการประกอบอาชีพ ตลอดจนบำเพ็ญคุณประโยชน์ต่อสังคม นับได้ว่าโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างและหล่อหลอมพลเมืองรุ่นใหม่ออกสู่สังคม โดยเฉพาะที่เป็นสตรีให้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างและพัฒนาประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา ถึงพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ในปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่กล่าวถึงบทบาทด้านจัดการศึกษาของฝ่ายคาทอลิก ได้แก่

วิทยา คู่รัตน์ (2530) *การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิกมิสซังกรุงเทพฯ* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเน้นการวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนคาทอลิก ที่สังกัดอยู่ในสังฆมณฑล

วิวัฒน์ แพร่สิริ (2543) *วิวัฒนาการ และอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สารัตถศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเน้นการศึกษาวิวัฒนาการและอนาคตถึงการศึกษาคาทอลิกที่มีต่อการพัฒนาสังคมไทย

สุพรรณณี กาญจนรัชชิตติ (2507) *บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึง รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเน้นการศึกษาบทบาทของมิชชันนารี ในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 5

นุสรีย์ เงินเลิศวัฒนะชัย (2544) *การศึกษาเปรียบเทียบ จิตตารมณ์ สถานภาพและบทบาทของบาทหลวงนิกายโรมันคาทอลิกในสมัยกรุงศรีอยุธยา* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร

มหาบัณฑิต (ศาสนาเปรียบเทียบ) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยเน้นการศึกษาในลักษณะการเปรียบเทียบจิตตารมณ์ สถานภาพและบทบาทของบาทหลวงนิกายโรมันคาทอลิกในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่ พ.ศ. 2054 – 2310

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา และจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
3. เพื่อศึกษาบทบาทของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในสังคมไทย

ความสำคัญของการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
2. ทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
3. ทำให้เข้าใจถึงบทบาทของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในสังคมไทย

ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาถึงพัฒนาการและบทบาทของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในสังคมไทย ระหว่าง พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจนถึง พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นปีที่สิ้นสุดการศึกษาหลักสูตรเก่า ฉบับปี พ.ศ. 2533

คำนิยามศัพท์

นักบวช (Religious) หมายถึง บุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สมครใจ อุทิศตนทำงานตามจุดมุ่งหมายของผู้ก่อตั้งคณะ มีชีวิตกลุ่ม ถือความยากจน ความนบนอบ และความบริสุทธิ์

บาทหลวง (Priest) หมายถึง ผู้ชายที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สมครใจ อุทิศตนทำงานเพื่อแพร่ศาสนาเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นสื่อกลางระหว่างพระเป็นเจ้ากับมนุษย์ โดยถือความยากจน ความนบนอบ ความบริสุทธิ์ เป็นผู้ที่ได้รับการเจิมแต่งตั้งให้เป็นศาสนบริการของพระเป็นเจ้า

ภคินี (Sister) หมายถึง สตรีที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สมครใจอุทิศตนทำงานตามจุดมุ่งหมายของคณะ มีชีวิตกลุ่ม ถือความยากจน ความนบนอบและความบริสุทธิ์

มิชชันนารี (Missionary) หรือธรรมทูต คือ ผู้ที่ถูกส่งไปประกาศศาสนาในที่ที่เป็น
บาทหลวง นักบวชชาย นักบวชหญิงหรือฆราวาสในดินแดนบุกเบิกใหม่ ก่อนที่จะได้รับการ
ประกาศเป็นเขตมิสซัง

มิสซัง (Mission) คือ ดินแดนที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้มีการประกาศศาสนาอย่าง
เป็นทางการ ทางกรุงโรมจะเป็นผู้ประกาศแต่งตั้งมิสซัง พร้อมทั้งแต่งตั้ง Titular Bishop เป็น
ประมุขของ มิสซัง ดูแลกิจการต่างๆ ของมิสซัง เรียกว่า เป็นผู้แทนสันตะปาปา (Vicar Apostolic)

แหล่งศึกษาค้นคว้า

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
- สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดวิทยาลัยแสงธรรม นครปฐม
- สำนักพิมพ์มิสซังกรุงเทพฯ เขตบางรัก กรุงเทพฯ
- ศูนย์เอกสารอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
- ห้องสมุดโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

บทที่ 2

ประวัติการจัดการศึกษาของนักบวชคาทอลิกในประเทศไทย

ประชากรส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปนับถือศาสนาคริสต์ คณะนักบวชที่เข้ามาในประเทศไทย มีบทบาททางการศึกษา จากการที่ชาวคริสต์เชื่อว่าพระเป็นเจ้า (God) ทรงเป็นผู้สร้างมนุษย์ และสรรพสิ่งในโลก ดังนั้นชาวยุโรปจึงพยายามเผยแผ่ศาสนาไปทั่วโลกเพื่อให้ประชากรทุกคนได้ รู้จัก และนับถือพระเป็นเจ้าเหมือนกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากการค้นพบเส้นทาง การเดินเรือมาสู่เอเชีย ชาวยุโรปสามารถเดินทางไปได้ติดต่อค้าขายและเข้ายึดครองดินแดนหลายแห่ง ทั่วโลกเป็นอาณานิคม เพื่อเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบนำกลับไปป้อนโรงงานและเป็นตลาดของสินค้าที่ ผลิตในทวีปยุโรป ในขณะ เดียวกัน บรรดานักบวชของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้เดินทาง ออกไปเผยแผ่ศาสนาในดินแดนต่างๆ พร้อมกับทหารและพ่อค้าด้วย โดยเฉพาะในประเทศไทย

การเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยระยะแรก

ความเป็นมาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมา อันยาวนานกว่า 300 ปี โดยเริ่มเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในสมัยอยุธยาพร้อมกับการแสวงหาอาณานิคมของกลุ่มมหาอำนาจตะวันตก เช่น ประเทศสเปน โปรตุเกส ในราวพุทธศตวรรษที่ 21 – 22 โปรตุเกสและฝรั่งเศสมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย โดยมีชาวโปรตุเกสเป็นชาติแรกที่เข้ามาเป็นมิตรกับไทย โดยเล่นเรือกำปั่นอ้อมทวีปอเมริกา มาถึงประเทศอินเดียได้ก่อนชาติอื่นๆ และมาถึงประเทศไทยในสมัยอยุธยา ใน พ.ศ. 2051 ตรงกับ สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2¹ ต่อมา พ.ศ. 2127 (ค.ศ. 1584) นักบวชคณะฟรานซิสกัน (Franciscan) และนักบวชคณะเยซุอิต (The Jesuit) ได้เดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาเพื่อเผยแผ่ ศาสนาด้วยเช่นกัน

สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีนักบวชคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (Miss – Etrangères de Paris M.E.P) ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2202 (ค.ศ. 1659)² ที่กรุงปารีส ได้เข้ามา เผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยอย่างมีระบบ มีบิชอป (Bishop) เป็นหัวหน้าดูแลการดำเนินงานอยู่ ภายใต้การปกครองของสันตะปาปา (Pope) โดยตรง บิชอปจึงเปรียบเสมือนเป็นผู้แทนของ

¹ ผาสุก อินทรารุท. (2530). บทความเรื่อง ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยยุค บุกเบิก. *อัสติพรราชชนดิโยเซฟคอนเวนต์*. หน้า 2.

² นุสรี เงินเลิศวัฒนชัย. (2544). *ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาและจิตตารมณ์ของบาทหลวงนิกาย โรมันคาทอลิกในสมัยกรุงศรีอยุธยา*. หน้า 91.

สันตะปาปา คณะนักบวชต่างๆ สามารถชักชวนบุคคลที่เลื่อมใสศรัทธาในท้องถิ่นนั้นๆ ให้เรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกอย่างดี ด้วยความสมัครใจ และทำการบวชบุคคลเหล่านั้นให้เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ดำเนินการเผยแผ่ศาสนาต่อไป ตลอดจนตั้งคณะนักบวชพื้นเมืองในเขตที่บิชอป ได้รับมอบหมายให้ดูแลเผยแผ่ศาสนาด้วย

คณะนักบวชคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีสกลุ่มแรกได้เดินทางมาถึงเมืองไทย ใน พ.ศ. 2203 โดยการนำของบิชอปฟรังซัวส์ บัลลือ (Bishop Francois Pallu) และ บิชอปปีแยร์ ลอมแบร์ต เดอ ลา มอตต์ (Bishop Pierre Lambert de la Motte) ในตอนแรก มีจุดมุ่งหมายที่จะเดินทางไปประเทศจีน แต่ทราบข่าวว่า มีปัญหาที่กีดกันการเผยแผ่ศาสนาที่ประเทศจีนอย่างรุนแรง บิชอปทั้งสองท่าน จึงได้เข้ามาพำนัก และได้ตัดสินใจเริ่มงานเผยแผ่ศาสนาที่กรุงศรีอยุธยา เนื่องจาก ปัจจัยที่เอื้ออำนวยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการต้อนรับเป็นอย่างดี จากสมเด็จพระนารายณ์ ทั้งนี้เพราะทรงมีพระราชประสงค์จะสถาปนาความสัมพันธ์กับฝรั่งเศส เพื่อถ่วงดุลกับอำนาจของดัตช์ (Dutch) ที่กำลังคุกคามไทยอยู่ในขณะนั้น นักบวชชาวต่างประเทศเหล่านี้ได้กลายเป็นคนกลางเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างพระเจ้ากรุงสยามกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XIV) แห่งฝรั่งเศส สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงให้ความสนพระทัย และทรงเมตตา นักบวชคณะมิสซังต่างประเทศ แห่งกรุงปารีส และคณะนักบวชต่างประเทศอื่นๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักบวชคณะเยซุอิต ผู้มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เช่น การแพทย์ ดาราศาสตร์ และการคำนวณ นักบวชบางท่านได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นที่ปรึกษาในราชสำนักด้วย¹ ในขณะเดียวกัน พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงมีพระประสงค์จะให้สมเด็จพระนารายณ์เข้ารับศีลตบถศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เพื่อหวังผลประโยชน์ด้านการค้า และการเผยแผ่ศาสนาด้วย

ต่อมา บิชอปปลาโน (Bishop Laneau) ได้เดินทางมาสมทบกับคณะนักบวชในไทย ท่านได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่อยุธยา เรียกว่า สามเณรลาดี ใน พ.ศ. 2216 เพื่อฝึกสอนผู้ชายไทยที่สมัครใจเป็นนักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก บุคคลที่จะเข้าเรียนได้ต้องเป็นเด็กผู้ชายอายุตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป โดยพร้อมที่จะบวชเป็นบาทหลวงได้ก็ต้องมีอายุประมาณ 23 ปี เป็นอย่างน้อย เริ่มแรกมีผู้สมัครเข้ารับการอบรม 80 คน วิชาที่สอน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ ปรัชญา และเทวศาสตร์ ภาษาที่ใช้สอนคือ ภาษาละติน ต่อมาบิชอปปลาโนได้ตั้งโรงพยาบาลรักษาคนป่วย โดยไม่รับค่าตอบแทน เนื่องจากท่านได้ศึกษาวิชาแพทย์มาจากประเทศฝรั่งเศส สมเด็จพระนารายณ์จึงพระราชทานเก้าอี้ทองคำลายธรรมมาสน์ของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาให้บิชอปปลาโนที่ได้ทำ

¹ นุสรี เงินเลิศวัฒนชัย. (2544). *ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาและจิตตารมณ์ของบาทหลวงนิกายโรมันคาทอลิกในสมัยกรุงศรีอยุธยา*. หน้า 105.

ความดีในครั้งนี้อภัย¹

พ.ศ. 2221 บิชอปป็อลลีอ ได้ทูลขอให้พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสและสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 9 (Pope Clement IX) ส่งพระราชสาส์น และสมณสารมาถวายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช² เพื่อเป็นการขอบพระทัยที่พระองค์ได้ช่วยอุปถัมภ์คณะบาทหลวงฝรั่งเศสในการเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทย และเพื่อขอพระบรมราชานุญาตให้คณะบาทหลวงได้ทำกิจพิธีทางศาสนาในราชธานีโดยสะดวก

สมเด็จพระนารายณ์ได้จัดส่งราชทูตและเครื่องบรรณาการไปเจริญสัมพันธไมตรีกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ใน พ.ศ. 2221 แต่เรือได้อับปางระหว่างการเดินทาง อย่างไรก็ตาม พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้ส่งพระราชสาส์นมาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย บิชอปป็อลลีอได้ติดตามขบวนทูตกลับมากรุงศรีอยุธยาด้วย สมเด็จพระนารายณ์ จึงได้ส่งคณะราชทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศฝรั่งเศสอีกครั้งใน พ.ศ. 2226 และการที่คณะราชทูตไทยเดินทางไปยังประเทศฝรั่งเศสในครั้งนี้ นับเป็นผลดี หลังจากนั้นฝรั่งเศสส่งทูต คือ เมอซีเออ เซอวาเลียร์ เดอ โชมองต์ (Chevalier de Chaumont) เข้ามาเจริญ สัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยา และได้นำบาทหลวงคณะเยซุอิตเดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาด้วย

การเข้ามาเผยแผ่ศาสนาของคณะมิชชันนารีประสบผลสำเร็จอย่างดี สมเด็จพระนารายณ์ ได้พระราชทานที่ดินให้บาทหลวงฝรั่งเศสเพื่อสร้างโบสถ์และบ้านพักอาศัย รวมทั้งโปรดเกล้าฯ พระราชทาน หนังสือสัญญาอนุญาตให้มิชชันนารีฝรั่งเศส ทำการสอนศาสนาได้ ทั่วราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2228³ คณะราชทูตจากประเทศฝรั่งเศสมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย ทำให้การเผยแผ่ศาสนาคริสต์ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง มีการสร้างวัดของศาสนาคริสต์หลายแห่ง เช่น ที่เมืองบางกอก เมืองมะริด และจันทบุรี เป็นต้น

ใน พ.ศ. 2229 (ค.ศ. 1686) คณะทูตเดินทางกลับประเทศฝรั่งเศส ได้นำคณะราชทูตไทยซึ่งมีออกพระวิสุทธสุนทร (โกษาปาน) เป็นหัวหน้า เดินทางไปฝรั่งเศส และได้เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ที่พระราชวังแวร์ซาย โดยได้รับการต้อนรับอย่างมโหฬาร เมื่อคณะทูตไทยเดินทางกลับ กษัตริย์ฝรั่งเศสได้ส่งคณะทูตผู้แทนพระองค์มาด้วย โดยมี นายพล เดฟาร์ช (Desfarges) เป็น

¹ ผาสุข อินทรารุช. (2530). บทความเรื่อง ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยยุคบุกเบิก. *อัสติพรราชชนดิโยเซฟคอนเวนนต์*. หน้า 5.

² ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 32. (2508). *อธิบายเรื่องเบื้องต้นที่ไทยจะเป็นไมตรีกับฝรั่งเศส*. หน้า 175.

³ กรมศิลปากร. (2529). *ประวัติมิชชันกรุงสยาม*. หน้า 94.

หัวหน้าฝ่ายทหาร เซเบเรต์ คือ บูลเล (Ceberet du Boullay) เป็นหัวหน้าทูตฝ่ายการค้า และลาลูแบร์ (Le Loubere) เป็นหัวหน้าทูตฝ่ายการเมือง พร้อมด้วยทหารจำนวน 636 คน¹ สมเด็จพระนารายณ์ทรงให้การต้อนรับคณะทูตของฝรั่งเศสเป็นอย่างดี ส่วนทหารของฝรั่งเศสโปรดให้ไปประจำป้อมที่เมืองบางกอกและป้อมที่เมืองมะริด หลังจาก สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเพทราชา และกษัตริย์องค์ต่อๆ มา ไม่โปรดชาวตะวันตก คณะมิชชันนารีและคนไทยที่นับถือศาสนาคริสต์จึงประสบความยากลำบาก เนื่องจากทางการห้ามเผยแพร่ศาสนาในหมู่คนไทย ลาว มอญ เมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลายใน พ.ศ. 2310 พม่าได้กวาดต้อนนักบวชคาทอลิก รวมทั้งคริสตชนจำนวนมากไปอยู่ที่ประเทศพม่า แต่มีคริสต์ศาสนิกชน อีกจำนวนหนึ่งสามารถหลบหนีไปอยู่ที่เขมร

หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงกอบกู้เอกราชและปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ (พ.ศ. 2310 – 2325) ระยะเวลาความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์ไทย กับนักบวชศาสนาคริสต์ จากต่างประเทศและคนไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกเป็นไปด้วยดี พระองค์ได้พระราชทานที่ดินริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา กรุงธนบุรี เพื่อสร้างวัดซางตาครู้ส ส่วนพวกคาทอลิกที่หลบหนีไปอยู่เขมร ในช่วงเสียกรุงศรีอยุธยา ก็ได้กลับมาตั้งถิ่นฐานบ้านเมืองอยู่รอบๆ วัดนี้ ระยะเวลาเป็นช่วงเวลาของการกอบกู้บ้านเมือง ประชาชนทุกเชื้อชาติและศาสนาได้ร่วมแรงร่วมใจกันเสริมสร้างความมั่นคงของบ้านเมือง รวมทั้งความสามารถในการต่อสู้ กล้าหาญ ชัยชนะและชื่อเสียง ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกปฏิบัติหน้าที่เป็นทั้งทหาร มหาดเล็ก ล่าม และหมอรักรักษาโรค มีสถานภาพเป็นข้าราชการของไทย ดังนั้นจึงต้องเข้าพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์เป็นประจำทุกปี รวมทั้งต้องเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาพุทธด้วย แต่นักบวชจากต่างประเทศ ได้ประกาศห้ามผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเข้าร่วมพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของบ้านเมือง สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงขัดเคืองพระราชหฤทัย จึงสั่งห้ามคนไทยนับถือศาสนาคริสต์ และให้ขับไล่พวกนักบวชออกจากราชอาณาจักรไทย²

บทบาทของมิชชันนารีทางการศึกษา

บทบาทของนักบวชคาทอลิกที่นอกเหนือจากการเผยแพร่ศาสนา คือ การจัดการศึกษาสำหรับคนไทย ซึ่งเริ่มขึ้นในสมัยอยุธยาแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 (พ.ศ. 2034 – 2072)

¹ อาเดรียง โดเน. (2546). *ประวัติศาสตร์ชังกรุงสยาม*. หน้า 94.

² วิกเตอร์ ลาเก และมารีอุส เบร์ย์. (2530). *ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย*.

ชาวโปรตุเกสเป็นชนชาติแรกของยุโรปที่ได้เดินทางเข้ามาค้าขายและตั้งถิ่นอยู่ในอยุธยา ชาวโปรตุเกสมีจำนวนมากขึ้น ประกอบอาชีพทั้งทำการค้าขายและรับราชการในด้านการทหาร โดยเป็นผู้ฝึกสอนทหารในการใช้อาวุธปืน และช่วยเหลือกองทัพอยุธยา ในการทำสงครามกับ ประเทศเพื่อนบ้านจนได้รับชัยชนะ ประชาชนโปรตุเกสจึงได้รับพระราชทานที่ดินและให้ปลูกสร้าง บ้านเรือนอาศัยได้อย่างถาวร ตามธรรมเนียมปฏิบัติ ที่ถือเป็นภารกิจหน้าที่ของฝ่ายศาสนา คือ จะต้องมีการส่งสมณทูตหรือบาทหลวงเดินทางมากับเรือทุกลำที่เดินทางออกจากยุโรป เพื่อทำหน้าที่อภิบาลดูแลชีวิตจิตวิญญาณ และการปฏิบัติศาสนกิจของคนยุโรป ส่วนประชาชนโปรตุเกส ที่อาศัยในดินแดนต่างประเทศ บางครั้งจะมีบาทหลวงมาอภิบาล ด้านศาสนกิจ และการอบรม สั่งสอนลูกหลานในต่างแดนด้วย ด้วยเหตุนี้มิชชันนารีชาวโปรตุเกสที่มาอยู่ในกรุงศรีอยุธยา จึงได้ จัดตั้งสถานศึกษาสอนเด็กชายชาวโปรตุเกส เด็กชาวเวียดนาม จากตังเกี๋ย รวมทั้งเด็กชาวจีน ที่อพยพ เข้ามาอยู่ในประเทศสยาม ซึ่งเป็นผู้ ที่นับถือศาสนาคาทอลิกตลอดจนชาวบ้านที่สนใจ โดยสอนวิชาความรู้แบบยุโรป ใช้หลักสูตรการศึกษาตะวันตกที่มีแก่น เนื้อหาสาระเน้นการสอน ด้านคุณธรรม และพระธรรมคำสอนทางศาสนาคริสต์แต่ไม่บังคับให้นับถือศาสนา

ในระหว่าง พ.ศ. 2199 – 2202 บาทหลวงโทมัส เดอ วาลลูว์นารา (Thomas de Valugarnera) มิชชันนารีชาวอิตาลี แห่งคณะเยซุอิต ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย ปาแลร์โม และโรม (Palermo and Rome) ได้เดินทางมาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทย ท่านจัดการ สอนเด็ก และผู้สนใจในบริเวณบ้านพักของตน ดำเนินการสอนในระบบโรงเรียนแบบยุโรป และ ต่อมาได้จัดสร้างอาคารถาวรเป็นวิทยาลัยศึกษา โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากชาว โปรตุเกสที่ร่ำรวยคนหนึ่ง ที่อพยพหนีมาจากมาเก๊า ชื่อ นายเซบาสเตียน แอนเดร ดา ปอนเต (Mr. Sebastian Andre da Ponte) ที่อุทิศถวายเงินก้อนใหญ่ จำนวน 12,000 สกูด¹ (12,000 scuds) เพื่อก่อสร้างวิทยาลัย ชื่อ du Savoir ซึ่งได้สร้างสำเร็จ ใน พ.ศ. 2204 ตั้งอยู่ในบริเวณ หมู่บ้านโปรตุเกสด้านทิศใต้ของตัวเมืองอยุธยา นับเป็นจุดเริ่มต้นการศึกษาคาทอลิกครั้งแรก ในกรุงศรีอยุธยา แม้จะเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะสำหรับชาวโปรตุเกส และชาวต่างชาติ แต่ก็ เปิดสอนสำหรับคนไทยที่สนใจด้วย

บาทหลวงเริ่มให้ความรู้ในช่วงแรก มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ด้านการค้า และเพื่อ การศึกษา ฝึกสอนให้รู้จักการใช้อาวุธในการต่อสู้ และทำสงคราม รวมทั้งการบำรุงรักษา และ การก่อสร้างกำแพงเมือง โดยมีมิชชันนารีเป็นที่ปรึกษา และผู้สอน นอกจากนี้ยังเป็นเหตุจูงใจ ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศคู่ค้าหรือเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ เพราะมิชชันนารีเป็นผู้มี ความสามารถทางการเจรจาเชิงการทูต มีความเป็นกลางมากกว่าพวกพ่อค้าและนักล่าอาณานิคม

¹สกุลเงินของประเทศโปรตุเกส

ขณะเดียวกันมิชชันนารีได้ส่งสอนอบรมผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งส่วนมากเป็นคนต่างชาติหรือลูกครึ่ง จนถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์ จึงได้จัดให้มีการศึกษาอบรม สำหรับคนไทยอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก

การจัดการศึกษาคาทอลิก¹ ในสมัยอยุธยาดำเนิน โดยคณะมิชชันนารี ต่างประเทศ ชาวฝรั่งเศส (Mission Etrangere de Paris : M.E.P.) ใน พ.ศ.2208 คณะมิชชันนารีชาวฝรั่งเศส ได้เดินทางเข้ามาในอาณาจักรสยาม เพื่อเผยแพร่คริสต์ศาสนา และได้รับพระบรมราชานุญาต จากสมเด็จพระนารายณ์ สอนเยาวชนไทย โดยจัดตั้งวิทยาลัยการศึกษาที่บ้านปลาเห็ด และโปรดกล้าฯ ให้เด็กไทยจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนไทยรุ่นแรกที่ได้เข้าศึกษาเรียนรู้วิทยาการของชาวยุโรป จำนวน การสอนโดยบิชอปหลอมแบร์ต เดอ ลา มอตต์ และคณะมิชชันนารี หลักสูตร การศึกษา สอนเป็นภาษาลาติน ฝรั่งเศส และไทย

ในปีแรกของการก่อตั้งได้ก่อสร้างอาคารเรียนสำหรับนักศึกษาประมาณ 100 คน มีนักเรียนสมัครเข้าเรียนมากบ้างน้อยบ้าง เช่น ใน พ.ศ.2247 มี 45 คน พ.ศ. 2250 มี 12 คน พ.ศ. 2250 มี 12 คน และ พ.ศ.2251 มี 30 คน เป็นต้น²

ระบบการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ เทววิทยา (Theology) จัดการสอนปรัชญา และศาสนา มนุษยศาสตร์ (Humanity) จัดสอนเกี่ยวกับความรู้ ด้านมนุษยวิทยา สังคม ประวัติศาสตร์ และความรู้วิทยาการทั่วไป และโรงเรียนขั้นปฐม (Elementary School) จัดการสอนเด็กที่ยังไม่มีพื้นฐานมาก่อน โดยใช้ภาษาลาติน และฝรั่งเศสเป็นหลัก ต่อมาได้จัดสอนเป็นภาษาไทย เมื่อมีครูคนไทยสมัครเป็นครูผู้ช่วยสอน อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษาจากประเทศต่างๆ ในเขตภูมิภาคนี้เข้ามาศึกษาหลายเชื้อชาติ เช่น ใน พ.ศ. 2261 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 50 คน แบ่งเป็นคนไทย 14 คน เวียดนาม 26 คน จีน 7 คน และโคชินไชน่า 5 คน³ นอกจากนี้ ยังมีนักศึกษาจากมาเลเซีย อินเดีย ญี่ปุ่น และคนต่างชาติ หรือลูกครึ่งที่ใช้ภาษาดัตช์ โปรตุเกส สเปน และฝรั่งเศส ลักษณะของวิทยาลัยการศึกษา จึงเป็นสถาบันการศึกษานานาชาติ ที่จัดการสอน โดยใช้ภาษาลาตินเป็นภาษาหลัก และเป็นภาษาที่ใช้ในการศึกษาของยุโรปในยุคสมัยนั้น รวมทั้งเป็นภาษาสื่อการเรียนการสอนของสถาบัน

จุดประสงค์หลักของวิทยาลัยการศึกษาที่คณะมิชชันนารีได้ก่อตั้งขึ้นคือ เป็นสถาบัน สำหรับการฝึกอบรมนักบวชคาทอลิก และจัดการศึกษาให้ความรู้วิทยาการสมัยใหม่และศาสนาแก่

¹ วิวัฒน์ แพร์สิริ. (2543). *วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย*. หน้า 144 – 156.

² แหล่งเดิม. หน้า 157.

³ แหล่งเดิม. หน้า 159.

นักศึกษา ผู้สนใจ โดยจัดการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับเบื้องต้น (Elementary Level) ระดับล่าง (Lower Level) เทียบเท่าระดับมัธยม และระดับสูง (Upper Level) เทียบเท่าระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษา กำหนดแนวทางจัดชั้นเรียน ตามความเหมาะสมกับนักศึกษา โดยจัดแบ่งเป็นกลุ่มตามความสามารถ ตามภาษา หรือเชื้อชาติ ใน พ.ศ. 2217 จัดชั้นเรียนเป็น 3 กลุ่ม (Groups or Classes) คือ

1. กลุ่มนักศึกษาโคชินไชน่า และเวียดนาม ฝึกสอนโดยบาทหลวงชาวฝรั่งเศส สอนพูด และอ่านภาษาลาตินให้คล่องแคล่วจนสามารถสื่อสารได้เหมือนกับนักศึกษายุโรป
2. กลุ่มนักศึกษา 20 คน จากจีน ญี่ปุ่น อินเดีย โปรตุเกส ฝึกสอน โดยมิชชันนารี คณะฟรังซิสกัน ชาวโปรตุเกสสอนให้รู้จัก และคุ้นเคยกับภาษา หรือเรียนภาษาเบื้องต้น ด้วยบทภาวนาพิธีกรรมและบทเพลง
3. กลุ่มนักศึกษาสยาม ซึ่งมีจำนวนมาก ต้องแบ่งออกเป็น 2 ห้องเรียน สอนโดยครูคนไทยที่สมัครมาช่วยสอน และอยู่ประจำกับคณะมิชชันนารี¹

การจัดการศึกษาและชั้นเรียน ใช้ระบบการศึกษาแบบฝรั่งเศส เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนในสมัยนั้น ใน พ.ศ. 2261 มีนักเรียนศึกษา 6 ชั้นเรียน จัดการเรียนการสอนตามลักษณะและความสามารถของนักศึกษา

การจัดการเรียนการสอนใช้ภาษาลาตินเป็นหลักในการศึกษาเช่นเดียวกับ สถาบันการศึกษาตะวันตกในยุโรประหว่างนั้น นอกจากนี้ก็คือ ภาษาฝรั่งเศสที่ใช้เป็นภาษาติดต่อสื่อสาร เนื่องจากคณะมิชชันนารี หรือผู้สอนหลักเป็นชาวฝรั่งเศส และภาษาท้องถิ่นของนักศึกษาแต่ละชาติรวมทั้งภาษาไทยด้วย ซึ่งมีหลักฐานว่า บิชอปลาโน ได้จัดรวบรวมคำศัพท์หรือพจนานุกรมภาษาไทยด้วยภาษาฝรั่งเศสและลาติน หนังสือไวยากรณ์ลาตินและไทย แต่ต้นฉบับได้สูญหายไป ระหว่างเสียกรุงอยุธยาครั้งที่ 2 การเรียนการสอนเบื้องต้นเป็นการศึกษาทั่วไป ชั้นมูลฐาน และการเรียนภาษาลาติน เพื่อให้พูดและเขียนได้คล่องเหมือนนักศึกษาในยุโรปใช้เวลา 3 ปี

วิธีการสอนจัดตารางการเรียนเป็นรายวิชา กำหนดเวลาชั่วโมงเรียนแน่นอนในภาคเช้า และให้ทำงานในภาคบ่าย มีระเบียบปฏิบัติของนักศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร การสอบไล่ปลายปีเป็นการสอบแบบข้อเขียนและสอบปากเปล่า โดยใช้ระบบวิธีการแบบตะวันตก

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการศึกษาจัดการสอนถึงระดับปริญญาเอก ตามแบบมาตรฐานการศึกษาของยุโรปในสมัยนั้น ด้วยหลักสูตรการศึกษาแบบเดียวกับที่จัดสอบใน

¹ วัฒน แพรวศิริ. (2543). *วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย*. หน้า 146.

สถาบันการศึกษาหลายแห่งในทวีปยุโรป

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการสอนแบบนี้ คือ บางครั้งผู้ทำการสอบเป็นแขกแดนไกลที่ผ่านมาเยี่ยม หรือได้รับเชิญให้เป็นผู้สอบความรู้ของนักศึกษา เช่น ผู้อำนวยการสามเณรลัซย์ ของคณะมิชชันนารีในประเทศฝรั่งเศส บางครั้งได้มีมิชชันนารีจากคณะนักบวชอื่นๆ เดินทางมาเป็นผู้สอบและชื่นชมในความรู้ของนักศึกษาที่สามารถตอบได้

หลักสูตรการเรียนการสอน (Curriculum) มีการสอนศาสนาเป็นแกนสำคัญ หนังสือแบบเรียนพื้นฐานที่ใช้ คือ พระคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเก่า และใหม่ และหนังสือจำลองแบบพระคริสต์ของโทมัส อา แคมปีส (St.Thomas a Kempis) เป็นหนังสือรำพึงฝึกจิตสมาธิ การเรียนการสอนวิชาปรัชญาและเทววิทยา เน้นเนื้อหาวิชาโดยสอนควบคู่กัน

ส่วนหลักสูตรวิชาอักษรศาสตร์ ศึกษาเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับผลงานที่เขียนเป็นภาษาละติน และนำหนังสือด้านต่างๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ มีแผนภูมิเชิงประวัติศาสตร์บันทึกเหตุการณ์ พิมพ์โดย Cramoisy และแผนที่ทวีปยุโรป ทวีปเอเชีย ทวีปแอฟริกา และแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ แผนที่เดินทางของนักบุญเปาโล

เกี่ยวกับสาขาวิทยาศาสตร์ มีวิชาคณิตศาสตร์ และเรขาคณิต แต่มีความลำบากด้านหนังสือแบบเรียน เพราะไม่มีแบบเรียนเป็นภาษาละติน มิชชันนารี จึงต้องแปลจากภาษาฝรั่งเศส

สิ่งที่น่าสนใจ คือ วิธีการสอนที่มิชชันนารีใช้ภาษาละตินเป็นภาษาหลัก เพื่อให้นักศึกษาทุกคนที่เป็นคนหลายเชื้อชาติ ได้สามารถศึกษาอ่านหนังสือ และฟังคำสอนคำบรรยายการสอนในชั้นเรียนได้มากที่สุดจนสามารถใช้สื่อสาร และถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ การเน้นการศึกษาภาษาละติน ซึ่งเป็นภาษาสำคัญของยุคสมัยศตวรรษที่ 17 เพราะเป็นทั้งภาษาของศาสนาจักรคาทอลิก ภาษาสื่อสารของมิชชันนารีและคณะสงฆ์คาทอลิก และเป็นภาษาทางการของการศึกษาวิชาความรู้ ในหมู่ปัญญาชน และสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งของยุโรป ทั้งสาขาวิชาเทววิทยา วิชาปรัชญาและศาสตร์ต่างๆ อย่างไรก็ตาม คณะมิชชันนารีก็ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย กรรมการในคณะผู้อำนวยการสอนของวิทยาลัย จึงมีคนที่รู้จักภาษาไทย และบาลี เป็นผู้สอนภาษาไทยและบาลีแก่สามเณรรวมทั้งสอนมิชชันนารีและบิชอปด้วย บิชอปลาโนได้แปลหนังสือเกี่ยวกับศาสนาและวิชาความรู้หลายเล่มเป็นภาษาไทยและภาษาบาลี

โรงเรียนแห่งนี้ประสบผลสำเร็จอย่างดี ดังปรากฏว่า ใน พ.ศ. 2261 สามเณร และนักศึกษา 2 คน เป็นคนไทยคนหนึ่งและคนโคชินไชน่าอีกคนหนึ่ง ได้สอบผ่านวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกต่อเบื้องพระพักตร์ของสันตปาปาอินโนเซนต์ที่ 11 และพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส

ส่วนการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งที่ 2 จัดขึ้นภายในพระราชวังที่กรุงศรีอยุธยา โดยมีทูตฝรั่งเศส คือ เซอวาลิเยร์ เดอ โชมองต์ และขุนนางผู้ใหญ่ 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้แทนสมเด็จพระนารายณ์ เป็นประธาน พร้อมกับแขกเกียรติยศชาวอังกฤษ ดัตช์ มัวร์และชาติอื่นๆ ส่วนคณะผู้สอบเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากนักเทวศาสตร์ของคณะมิชชันนารีต่างๆ ผู้เข้าสอบ (The Candidate) คือ นายแอนโตนิโอ ปินโต (Antonio Pinto) คนไทยเชื้อชาติโปรตุเกส สามารถสอบผ่าน และตอบคำถามได้อย่างดีจากนั้นจึงเดินทางไปสอบวิทยานิพนธ์ที่มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์ ณ กรุงปารีส

การจัดการศึกษาของคณะมิชชันนารี ไม่ได้จำกัดอยู่เพียง วิทยาลัยการศึกษาที่กรุงศรีอยุธยา เท่านั้น มิชชันนารียังได้บริการรับใช้สังคมและจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนชาวสยาม ในพื้นที่หรือท้องถิ่นทุกแห่งที่พวกเขาเดินทางไปถึง ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในบริเวณใกล้วัดในจังหวัดและมณฑลต่างๆ ที่มีศูนย์กลางหรือวัดคาทอลิกตั้งอยู่ ขณะเดียวกันภารกิจการเผยแผ่ศาสนาได้ขยายตัวออกไปในพื้นที่ต่างๆ ตามลำดับขั้นตอน มิชชันนารีได้จัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือเด็กชายและหญิงหลายแห่ง คือ ภาคใต้ ที่ภูเก็ตและตะนาวศรี ใน พ.ศ. 2214 ภาคกลางที่ ลพบุรี ใน พ.ศ.2216 และบางกอก(กรุงเทพฯ) ที่วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล สามเสน ใน พ.ศ. 2217 ภาคเหนือที่ พิชณุโลก ใน พ.ศ.2218 ภาคตะวันออกที่จันทบุรี ใน พ.ศ. 2250 และใน พ.ศ.2218 ได้ย้ายวิทยาลัยการศึกษาไปที่บางกอกก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2219¹

การจัดตั้งคณะนักบวชหญิง (A community of Nuns) เป็นงานส่วนหนึ่งในการจัดตั้งวิทยาลัยการศึกษา คณะนักบวชหญิงจะเป็นกลุ่มที่รับภารกิจหน้าที่สอนและฝึกอบรมเยาวชนหญิงที่มีความจำเป็นเทียบเท่าการจัดการศึกษาอบรมเยาวชนชาย บิชอปแลมแบร์ต เดอลา มอตต์ ได้วางแผนขอให้นักบวชหญิง 2 ใน 3 คณะนักบวชหญิงจากประเทศฝรั่งเศสมาฝึกหัดสตรี และก่อตั้งคณะนักบวชหญิงขึ้นเป็นคณะแรก ใน พ.ศ. 2215 ที่กรุงศรีอยุธยา ชื่อว่า คณะรักไม้กางเขน (Love of the Cross) ภารกิจสำคัญของคณะคือ การทำงานดูแลวัด ช่วยเหลือนักบวช และเป็นครูสอนเยาวชนหญิงและแม่บ้าน หลังจากได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมแล้ว การจัดการศึกษาแยกชั้นเรียน ชาย – หญิง ไม่รวมกัน เพราะเป็นกฎของพระศาสนจักรในสมัยนั้นที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องแยกเพศชาย และเพศหญิง ไม่ให้เรียนรวมกัน

ดังนั้น สิ่งหนึ่งที่เชื่อถือได้คือ มิชชันนารีจะจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเยาวชนสตรีและผู้ใหญ่ในทุกแห่งที่มีคณะนักบวชรักไม้กางเขน นี่เป็นจุดเริ่มต้นการศึกษาสำหรับสตรีในประเทศไทย บรรดาผู้รับบริการจากคณะนักบวชหญิงนี้ประกอบด้วย ผู้สนใจศึกษาศาสนา สตรีคาทอลิก

¹ วิวัฒน์ แพร์สิริ. (2543). วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย. หน้า 149.

เยาวชนหญิงและแม่บ้าน ทุกคนต้องการเรียนและฝึกฝนกับนักบวชหญิงเหล่านี้ บทเรียนและสิ่งที่ฝึกสอนแบ่งเป็นชั้นเรียนต่างๆ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน สำหรับเยาวชนหญิง จะสอนให้อ่าน เขียนหนังสือ ขับร้องเพลง เลขคณิตเบื้องต้น และการทำงานบ้าน ได้แก่ การทำขนม เย็บปักถักร้อย งานดูแลบ้าน สำหรับแม่บ้านหรือสตรีทั่วไป จะเป็นการฝึกดูแลบ้าน การเป็นแม่ที่ดี และภรรยาที่รู้จักหน้าที่ปกครองบ้าน ทุกชั้นเรียนจะมีการสอนข้อพระธรรมคำสอนและศาสนา

การเผยแพร่ศาสนาและการจัดการศึกษาของคณะมิชชันนารี ในสมัยอยุธยาเน้นดำเนินไปด้วยดีและมีคุณภาพ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยหรือทำการค้าขายในประเทศไทย เช่น ชาวจีน ญวน ญี่ปุ่น อินเดีย ลาว และมอญ ส่วนคนไทยมีจำนวนน้อยที่นับถือศาสนาคริสต์ แม้ว่า ได้มีการแปลพระคัมภีร์ (Bible) ของศาสนาคริสต์เป็นภาษาไทยบ้างแล้วก็ตาม¹

เมื่อพระเจ้าตากสินปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์และบ้านเมืองกลับเป็นปกติสุข มิชชันนารีได้เดินทางกลับเข้ามาในเมืองสยามอีกครั้ง สิ่งแรกที่มิชชันนารีได้ดำเนินการทันทีคือการเปิดโรงเรียนสอนเยาวชนไทยให้รู้หนังสือควบคู่ไปกับการสอนศาสนาแก่ผู้สนใจ แม้ว่า จะประสบปัญหาความยากลำบากในด้านการสื่อสาร แต่มิชชันนารีก็ได้จัดพิมพ์หนังสือสอนอ่านด้วยอักษรโรมันแบบอักษรญวนที่มิชชันนารีได้ประดิษฐ์ขึ้นในสมัยอยุธยา เพื่อเป็นเอกสารสำหรับการเรียนการสอน ยิ่งกว่านั้น ยังได้ฝึกอบรมภคินีจำนวนหนึ่งให้ทำหน้าที่เป็นครูสอนผู้หญิงและเด็ก ในสถานศึกษาหรือวัดทุกแห่งที่ได้ฟื้นฟูและจัดตั้งขึ้นใหม่ ทั้งในเมืองหลวงและต่างจังหวัด การสอนดำเนินไปด้วยดี มีผู้สนใจเรียนมากขึ้นตามลำดับ ส่วนมากยังคงเป็นคนต่างชาติที่เกิดในสยาม หรือประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงทั้งชายและหญิง ผู้ชายบางคนได้เข้ามารับการศึกษ เพื่อเตรียมตัวบวชเป็นพระสงฆ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานที่ฝึกอบรมนักบวชในประเทศไทยที่เลิกกิจการไป ก็กลับได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่อีกครั้ง

ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2325 – 2394) พวกคาทอลิกค่อนข้างเก็บตัวนักบวชที่เป็นคนไทยไม่ค่อยออกจากเมืองหลวงไปเผยแพร่ศาสนาในต่างจังหวัดเพราะขาดทุนทรัพย์ การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกาย โรมันคาทอลิก จึงไม่ค่อยก้าวหน้า²

ต่อมา พ.ศ. 2373 บิชอป ปัลเลกัวซ์ (Bishop Pallegoix) ได้เดินทางมาถึงประเทศไทย เพื่อเยี่ยมเยียนบรรดานักบวชชาวตะวันตกในประเทศไทยและเผยแพร่ศาสนาด้วย บิชอป ปัลเลกัวซ์

¹ นิภา พรฤกษ์งาม. (2543). *บทความเรื่อง “ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก” แปลและบัญญัติศัพท์เฉพาะศาสนา*. หน้า 106

² สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์. (2526). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. หน้า 153.

เห็นว่า การเผยแพร่ศาสนา ไม่ควรจะจำกัดขอบเขตให้อยู่แต่ในกรุงเทพฯ ท่านจึงได้ออกไปตรวจพื้นที่ในชนบทเพื่อเผยแพร่ศาสนา แต่ถูกข้าหลวงเมืองลพบุรีจับกุมและนำตัวกลับไปกรุงเทพฯ ต่อมาได้รับปล่อยตัวเป็นอิสระและรับงานแพรวพรรณอยู่ประจำที่วัดคอนเซ็ปชัญ¹

นับจากรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยเริ่มพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศเป็นเจ้าฟ้ามงกุฎและผนวชประทับที่วัดราชาธิวาส ทรงมีความสนิสนม และศึกษาวิทยาการสมัยใหม่กับ บิชอป บิลเลกัวซ์ ซึ่งประจำอยู่ที่ค่ายวัดคอนเซ็ปชัญ (สามเสน) แม้ต่อมาเมื่อ เจ้าฟ้ามงกุฎ ขึ้นครองราชย์เป็นพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว ความสัมพันธ์และมิตรภาพ ระหว่างกันก็ยังคงดำเนินต่อไปด้วยดี เมื่อบิชอป บิลเลกัวซ์ เดินทางไปยุโรปเพื่อเข้าเฝ้าสันตะปาปาเลโอที่ 9 (Pope Leo IX) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชสาส์นแสดงความปรารถนาที่จะเจริญสัมพันธไมตรีกับสันตะปาปา นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงมีพระราชสาส์นถึงพระเจ้าเนโปเลียนที่ 3 (Napoleon III) แห่งฝรั่งเศส เพื่อริเริ่มความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่ได้หยุดชะงักไปตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา²

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานสิทธิเสรีภาพในด้านการนับถือศาสนา เช่น พระราชทานที่ดินให้สร้างวัด มีพระบรมราชานุญาต ให้มิชชันนารีที่เคยถูกขับไล่ออกไปได้กลับเข้ามาตั้งวัดใหม่ คนไทย คนเขมรและคนญวนที่นับถือศาสนาคริสต์เริ่มกลับเข้าอาศัยรวมกันอยู่ในที่ต่างๆ เช่น ที่วัดกุฎีจีน วัดคอนเซ็ปชัญ วัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ มีมิชชันนารีเป็นผู้นำสำคัญทั้งทางศาสนาและสังคม นอกจากนี้ ยังทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ได้รับการยกเว้นจากการร่วมพิธีกรรมบางอย่าง ที่เห็นว่าจะทำความลำบากใจเพราะเป็นเรื่องทางศาสนา เช่น การดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยา และพิธีกรรมทางศาสนาของทางราชการ เป็นต้น³

ในรัชสมัยต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรับรองพระราชบัญญัติการให้อิสระภาพในการนับถือศาสนา เมื่อ พ.ศ. 2421 ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า

การศานานั้น ไม่เป็นที่ขัดขวางสิ่งใดในราชการแผ่นดิน ผู้ใดเห็นว่าศาสนาใด ถูกต้องก็ถือตามใจชอบของผู้นั้น ผิดถูกก็อยู่แก่ผู้ที่ถือศาสนานั้นเอง... ถ้าผู้ใดเห็นว่าศาสนา พระเยซูดี ก็ให้เขาถือตามชอบใจ เมื่อมีราชการบ้านเมืองต้องใช้ผู้ที่ถือศาสนาพระเยซูนั้นก็ใช้ได้ ศาสนาหาเป็น

¹ สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธ์. (2526). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. หน้า 154

² นิภา พรฤกษ์งาม. (2543). *บทความเรื่อง "ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก" แปลและบัญญัติศัพท์เฉพาะศาสนา*. หน้า 106.

³ วิกเตอร์ ลาเก และมารีอุส เบร์ย์. (2530). *ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย*. หน้า 90 – 92.

ที่ขัดขวางห้ามปรามในราชการไม่...¹

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อให้ราษฎรไทยมีการศึกษาตามมาตรฐานตะวันตก ทรงสนับสนุนให้บาทหลวงคาทอลิกเปิดโรงเรียนสำหรับเด็กชายขึ้น คือ คณะมิสซังกรุงเทพฯได้ก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญ ใน พ.ศ. 2428 ต่อมา พ.ศ. 2444 ได้มีการเปิดโรงเรียนสำหรับเด็กหญิงขึ้น คือ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โดยภคินีคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ซึ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2441² งานเผยแผ่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยจึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว คณะนักบวชต่างๆ ได้ทยอยเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อเผยแผ่ศาสนา ดำเนินงานด้านการศึกษา ช่วยเหลือคนยากจน และผู้ด้อยโอกาส

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมุ่งมั่นพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้าและทันสมัยต่อเนื่องจากแนวทางที่พระราชบิดาทรงได้ทรงวางรากฐานไว้ โดยเน้นกระบวนการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยแบบตะวันตกบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาความคิดของสังคมและประชาชาติ การจัดการศึกษาของมิชชันนารีซึ่งสอดคล้องกับแนวพัฒนาดังกล่าวจึงได้เป็นที่นิยมเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่วนงานเผยแผ่ศาสนา มิชชันนารีได้ทำงานหนักไม่แพ้การทำงานด้านการศึกษา คือ อบรมผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ให้เรียนรู้ค่านิยมของศาสนาเพื่อให้เป็นคนดี สอนอาชีพและพัฒนาชุมชนใหม่ให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคงเป็นหลักแหล่งที่ดีสำหรับอนาคต นับว่าในรัชกาลนี้เป็นช่วงที่มิชชันนารีมีภารกิจมาก ทำงานหนัก จนมีความเจริญก้าวหน้าอย่างน่าชื่นใจและเป็นยุคแห่งการศึกษาของศาสนาคริสต์ที่มีความรุ่งโรจน์อีกครั้งหนึ่ง

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้รับผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก ขณะเดียวกันก็มีปัญหาภายในประเทศคือ ปัญหาหนี้สินและคอร์รัปชั่น การพัฒนาประเทศเกิดภาวะหยุดชะงักรัฐบาลต้องดำเนินการทุกอย่างแบบประหยัดลดจำนวนข้าราชการ การเป็นจำนวนมาก การศึกษาคาทอลิกได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศโดยให้การศึกษาแก่เยาวชน บุกเบิกไปสู่ชุมชนท้องถิ่นต่างจังหวัด เช่น การจัดตั้งมิสซังราชบุรี ขยายงานเผยแผ่ศาสนาและการศึกษาออกไปในเขตภาคใต้ โดยมอบให้อยู่ในความดูแลของนักบวชคณะซาเลเซียน

¹ นิภา พรฤกษ์งาม. (2543). บทความเรื่อง "ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก" แพลและบัญญัติศัพท์เฉพาะศาสนา. วิทยานิพนธ์. หน้า 107.

² นิภา พรฤกษ์งาม. (2543). บทความเรื่อง "ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก" แพลและบัญญัติศัพท์เฉพาะศาสนา. วิทยานิพนธ์. หน้า 108.

การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้สะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านศักยภาพของและจิตสำนึกของคนไทย ที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบต่อบ้านเมือง เนื่องจากประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ บทบาทของประชาชนจากทุกส่วนของสังคมได้เริ่มพัฒนาขึ้นตามลำดับ รัฐธรรมนูญได้กำหนดสิทธิของบุคคลมีฐานะเสมอภาคกันตามกฎหมาย มีเสรีภาพสมบูรณ์ในการนับถือศาสนาและปฏิบัติพิธีกรรมต่างๆ เป็นสิ่งสะท้อนความเป็นประชาธิปไตย รัฐบาลได้จัดการศึกษาแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ส่วนสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศยังเป็นปัญหาอยู่พอสมควร จากสถานการณ์ดังกล่าว การศึกษาคาทอลิกจึงได้ดำเนินการทางด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายทางด้านการศึกษาของรัฐบาลไทย ขยายและพัฒนาการศึกษาออกไปสู่เขตภูมิภาคให้กว้างขวาง เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนา

มิชชันนารีได้ดำเนินการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาอย่างต่อเนื่อง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล กิจการของโรงเรียนคาทอลิกได้ขยายตัวออกไปยังต่างจังหวัด ด้วยการจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพให้แก่ประชาชน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

คณะนักบวชที่มีบทบาทในด้านการศึกษาในประเทศไทย

วัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของการเข้ามาในประเทศไทยของนักบวชศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก คือ การเผยแผ่ศาสนา การเทศน์สอนให้คนเป็นคนดี ให้ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้มีฐานะยากจน และคนพิการ โดยไม่เลือกเชื้อชาติและศาสนา งานด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอันหนึ่งในการเผยแผ่ศาสนา เพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพ สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไปในอนาคต คณะนักบวชที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย¹ ได้แก่

คณะพระกุมารเยซู ได้เข้ามาดำเนินการกิจการโรงเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2428 สอนภาษา อังกฤษ รับเฉพาะนักเรียนประจำ ภูคินีคณะนี้มีบ้านพักอยู่ที่หน้าวัดกัลหาวารี กรุงเทพฯ ต่อมาก็ได้ย้ายมาดำเนินการกิจการโรงเรียน และรับนักเรียนประจำที่บริเวณถนนคอนแวนต์ สีลม เป็นที่น่าเสียดายที่คณะพระกุมารเยซูได้ทำงานเพียงช่วงระยะเวลา 2 ปี เท่านั้น ก็ได้ออกจากประเทศไทย ภายหลังคณะนี้ได้กลับเข้ามาดำเนินงานในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2499 ตามคำเชิญของ บิชอปสงวน สุวรรณศรี ประมุขสังฆมณฑลจันทบุรี โดยไปเปิดโรงเรียนที่จังหวัดชลบุรี ชื่อว่า โรงเรียนแมรีอิมมาคูเลตคอนแวนต์ และโรงเรียนของวัดพระมหาไถ่ ที่กรุงเทพฯ ปัจจุบันนักบวชคณะนี้ ทำงานทางด้านการศึกษาและการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

¹ สหพันธ์อัครบิดรเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย*.

ในสังฆมณฑล ต่างๆ¹

คณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส เดินทางเข้ามาในประเทศไทยใน พ.ศ. 2432 โดยบาทหลวงกงดองต์ ยัง บัปติสต์ โปรติอม ซึ่งได้ไปเผยแผ่ศาสนาทางภาคอีสาน ท่านได้ตั้งคณะนักบวชหญิงชื่อ รักกางเขน เพื่อช่วยงานแพร่ธรรมของพระศาสนจักรในเขตนี้ โดยรับเลี้ยงเด็กกำพร้า สอนศาสนาให้กับเด็กๆ และชาวบ้าน ปัจจุบันคณะรักกางเขนได้เป็นกำลังสำคัญในงานแพร่ศาสนาในสังฆมณฑลอุบลราชธานี และสังฆมณฑลอื่นๆ ในแถบนั้น รวมทั้งส่งธรรมทูตไปทำงานที่ประเทศกัมพูชาด้วย

คณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ได้เข้ามาใน พ.ศ. 2441 จากการเชื้อเชิญของบิชอป หลุยส์ เวย์ (Bishop Louis Vey) โดยมาช่วยงานโรงพยาบาลของมิสซัง เนื่องจากท่านได้เห็นการทำงานของคณะนี้ในที่อื่นมาก่อน และเห็นว่าทำงานได้ผลดียิ่ง คณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ได้เข้ามาดูแลจัดการเรื่องโรงพยาบาล ที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ สาทร กรุงเทพฯ และดูแลเด็กกำพร้าด้วย ต่อมาก็ได้ดำเนินกิจการโรงเรียนซึ่งเป็นงานแรกของคณะตามจิตตารมณ์ของผู้ตั้งคณะ ที่ต้องการให้สมาชิกเป็นครูสอนเด็กหญิง นักบวชคณะนี้ได้ดำเนินกิจการโรงเรียนแห่งแรกที่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ และได้ขยายกิจการเกี่ยวกับการให้การศึกษาอีกหลายแห่ง คือ โรงเรียนเซนต์คาทาลีนคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟพิทิวัด โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ และและในต่างจังหวัดอีกหลายแห่ง ได้ผลิตลูกศิษย์ที่ดีมีคุณภาพรับใช้สังคมตลอดมา

คณะเซนต์คาเบรียล บาทหลวงกลอมเบต์ (Colombet) ได้ให้ภราดาคณะเซนต์คาเบรียลมาทำงานด้านการศึกษา ภราดารุ่นแรกได้เดินทางมาถึงประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2444 ปัจจุบันภราดาคณะเซนต์คาเบรียล ทำงานด้านการศึกษาในประเทศไทยอย่างได้ผลดียิ่ง ใน พ.ศ. 2428 ได้เปิดโรงเรียนแห่งแรก คือ โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก กรุงเทพฯ พ.ศ.2463 เปิดโรงเรียนเซนต์คาเบรียล สามเสน กรุงเทพฯ พ.ศ. 2475 เปิดโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2482 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ ยานนาวา กรุงเทพฯ พ.ศ. 2487 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2491 เปิดโรงเรียนเซนต์หลุยส์ พ.ศ. 2501 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2504 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี บางไผ่ กรุงเทพฯ พ.ศ. 2506 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2508 เปิดโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัด

¹ สังฆมณฑล คือ เขตการเผยแผ่และดูแลบุคคลที่นับถือศาสนาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย มี 10 สังฆมณฑล คือ ชัยงใหม่ นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี ท่าแร่-หนองแสง นครราชสีมา กรุงเทพ ราชบุรี จันทบุรีและสุราษฎร์ธานี เริ่มใช้ระบบแบ่งเป็นสังฆมณฑลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2509.

อุบลราชธานี และอีกหลายโรงเรียน

ภคินีคณะรักกางเขน ก่อตั้งขึ้น ใน พ.ศ. 2467 เนื่องจากในระยะนี้งานเผยแผ่ศาสนา ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก ความต้องการผู้ช่วยในการเผยแผ่ศาสนาจึงเพิ่มขึ้นด้วย บาทหลวงยอแซฟ กอมบูรีเออร์ บาทหลวงมิชชันนารีแห่งกรุงปารีสได้รับอนุญาตจาก บิชอปอังเยโลมารีเยแกว (Bishop Angelo Marie Gouen) ซึ่งเป็นผู้ดูแลคริสตชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ก่อตั้งภคินีคณะรักกางเขนขึ้น เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2467 เพื่อที่จะให้ภคินีช่วยเหลือบาทหลวงในด้านการศึกษาและงานด้านเมตตาจิต งานแรกที่สมาชิกในคณะทำคือ ช่วยบาทหลวงในด้านการเผยแผ่ศาสนาในสังฆมณฑลท่าแร่ – หนองแสง

ภคินีคณะอัครสุลิน ก่อตั้งขึ้นในประเทศอิตาลี ได้เข้ามาทำงานในประเทศไทยใน พ.ศ. 2467 โดยมีสมาชิกเริ่มแรกจำนวน 4 ท่าน เข้าไปทำงานที่โรงเรียนโรสรีคือโรงเรียนกุหลาบวัฒนา ในปัจจุบันซึ่งตั้งอยู่ที่วัดกัลหวัร์ กรุงเทพฯ ภายหลังคณะอัครสุลินได้ก่อตั้งโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งที่ถนนเพลินจิต ชื่อว่า โรงเรียนนาเตรเดอวิทาลัย ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนนี้ได้เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางของคณะอัครสุลินในประเทศไทย นอกจากนี้คณะอัครสุลินยังได้ส่งสมาชิกไปทำงานแพร่ธรรมตามที่ต่าง ๆ ในงานด้านโรงเรียนและงานด้านสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ ด้วย

คณะซาเลเซียน สมาชิกชุดแรกจากมาเก๊า ประเทศจีนมาถึงกรุงเทพฯใน พ.ศ. 2470 หลังจากนั้นได้เดินทางต่อไปยังบางนกแขวก ซึ่งบาทหลวงคือรัง (Durant) และบาทหลวงนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง เป็นผู้ช่วยอยู่ในขณะนั้น บาทหลวงคือรังได้จัดเตรียมสถานที่ไว้คอยต้อนรับ บรรดานักบวชคณะซาเลเซียน ซึ่งค่อยๆ เดินทางเข้าอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2470 บาทหลวงรีกัลโดเน (Ricaldone) บาทหลวงกวาโรนา(Guarona) ซึ่งเป็นผู้แทนของ บิชอปแวร์ซีเลีย (Bishop Versiglia) ก็ได้นำนักบวชคณะซาเลเซียนหลายท่านมาจากประเทศจีน ในกลุ่มนี้มีบาทหลวงเซตาโน ปาสซอตตี (Caetano Passotti)เป็นหัวหน้า ต่อมาท่านได้เป็นบิชอป ประมุขของคณะแรกของสังฆมณฑลราชบุรี หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ได้มีนักบวชตามเข้ามาเป็นลำดับ ส่วนใหญ่ เข้ามาในขณะที่ยังเป็นสามเณรอยู่แทบทั้งสิ้นซึ่งก็ส่งผลดี เนื่องจากอายุน้อยสามารถปรับตัวและเรียนรู้ภาษาได้รวดเร็วกว่า เข้ากับชาวบ้านได้ดี คณะซาเลเซียนได้รับมอบให้รับผิดชอบในเขตมิสซังราชบุรีทั้งหมด เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2472

คณะพระมหาไถ่ ได้เข้ามาทำงานในประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2491 โดยนักบวชคณะพระมหาไถ่จำนวน 4 ท่าน จากแขวงเซนต์หลุยส์ มลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา งานเผยแผ่ศาสนาแห่งแรกที่คณะรับผิดชอบในประเทศไทยก็คือ การเผยแผ่ศาสนา ในเขตหมู่บ้านช้างมิ่งอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร คณะพระมหาไถ่ได้รับมอบให้ดูแลผู้ที่

นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเซตมิสซัง¹ อุดรธานีอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 และในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2496 บาทหลวงดูฮาร์ต (Duhart) นักบวชคณะพระมหาไถ่ ได้รับแต่งตั้งให้ปกครองสังฆมณฑลอุดรธานี เป็นท่านแรก และได้รับการอภิเษกเป็น บิชอปในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ปัจจุบันสมาชิกคณะพระมหาไถ่เทศน์สอนตามวัดต่างๆ ช่วยเหลือคนจน คนพิการ ผู้ถูกทอดทิ้ง และผู้ตกเป็นเหยื่อโรคเอดส์ นักบวชคณะพระมหาไถ่ได้ตั้งโรงเรียนหลายแห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลนิจจานูเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่เปิดรับเด็กทั่วไปในเขตจังหวัดหนองคาย โรงเรียนอนุบาลโสศกพัฒนา เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้มีความพร้อมสำหรับที่จะศึกษาในระดับสูงต่อไป โรงเรียนปฐมวัยชุมชนแออัด ในเขตชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เด็กๆ ได้เรียนขณะที่พ่อแม่ไปทำงาน นอกจากนี้ คณะพระมหาไถ่ยังได้เปิดโรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษาขึ้นที่บริเวณซอยร่วมฤดี ถนนวิฑู กรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาสายสามัญตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการสอนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาใน พ.ศ. 2507 ได้ตั้งโรงเรียนร่วมฤดีนานาชาติขึ้น เพื่อเปิดรับนักเรียนจากนานาชาติที่ผู้ปกครองเข้ามาทำงานในประเทศไทย สอนภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ โดยใช้หลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ คณะพระมหาไถ่ ยังได้จัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กพิการประเภทต่างๆ ด้วย คือ โรงเรียนสอนคนตาบอด พระมหาไถ่พิทยา ใน พ.ศ. 2482 เพื่อช่วยเหลือเด็กตาบอดให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และเป็นภาระแก่สังคมน้อยลง ใน พ.ศ. 2527 คณะพระมหาไถ่ได้ตั้งโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พทยา ขึ้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์และด้านอิเล็กทรอนิกส์แก่คนพิการทางด้านร่างกาย จนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

คณะภราดาลาซาล ได้เข้ามาทำงานในประเทศไทยเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2494 คณะนี้ตั้งขึ้นในประเทศฝรั่งเศส โดยท่านนักบุญยอห์น บัปติสต์ เดอ ลาซาล มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการอบรมวางรากฐานทางการศึกษาแบบคริสตชนสำหรับบุตรหลานชนชั้นสามัญ ดังนั้น งานของคณะจึงคล้ายกับภราดาคณะเซนต์คาเบรียล งานแรกของคณะที่ทำในประเทศไทยก็คือเปิดโรงเรียนที่จังหวัดนครสวรรค์โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนลาซาล โขติรวี ต่อมาได้เปิดโรงเรียนลาซาล

¹ มิสซัง (Mission) คือ ที่ทำการของมิชชันนารีในต่างประเทศของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีบิชอป (Bishop) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสันตปาปา (Pope) ที่กรุงโรม เป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ส่งเสริมให้มีบาทหลวงเป็นชาวพื้นเมือง มีการตั้งมิสซังขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2212 ต่อมาวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2509 เปลี่ยนชื่อจาก มิสซัง เป็น สังฆมณฑล.

บางนา กรุงเทพฯ ฯ เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนไทยในสายสามัญ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 3

บทบาทและพัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

จุดมุ่งหมายสำคัญของนักบวชศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ที่เข้ามาในประเทศไทย นอกเหนือจากการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ที่เทศน์สอนให้ทุกคนเป็นคนดี ให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ โดยไม่เลือกเชื้อชาติศาสนา คือ งานด้านการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแผ่ศาสนา สร้างคนให้มีคุณภาพ สามารถทำประโยชน์ให้สังคมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเป็นโรงเรียนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาเช่นกัน

1. ประวัติความเป็นมา

จุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาคาทอลิกในเบื้องต้นนั้น คือ ต้องการให้เด็กในโรงเรียนของวัดได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กกำพร้าชายและเด็กกำพร้าหญิง รวมถึงเด็กผู้ด้อยโอกาส และให้ความช่วยเหลือเด็กต่างศาสนาด้วย การจัดการศึกษาในระยะแรกเปิดโอกาสให้เด็กที่เข้ามาศึกษาโรงเรียนวัดได้รับความรู้อย่างเสมอภาค เน้นให้เด็กอ่านออกเขียนได้ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนของคณะมิชชันนารี ได้มีส่วนร่วมวางรากฐานทางการศึกษาไว้สำหรับ เด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งกลายเป็นแบบอย่างของการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทั่วไป

พ.ศ. 2418 บิชอป หลุยส์ เวย์ (Bishop Louis Vey) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแล มิสซัง กรุงเทพฯ สืบต่อจากบิชอปคือปองต์ ท่านสนับสนุนและให้ความสำคัญงานด้านการศึกษามากเพราะท่านมีความเชื่อว่าการศึกษาจะเป็นพื้นฐานในการเผยแผ่ศาสนาในอนาคตต่อไป บิชอป หลุยส์ เวย์ เน้นการจัดการศึกษาแบบยุโรป และได้แต่งตั้งให้บาทหลวงกลอมเบต์เป็นเจ้าอาวาส วัดอัสสัมชัญ ใน พ.ศ. 2420

บาทหลวงกลอมเบต์ ได้ดำเนินงานด้านการศึกษาตามนโยบายของบิชอป หลุยส์ เวย์ และได้จัดตั้งโรงเรียนประจำวัดอัสสัมชัญขึ้น โดยใช้อาคารซึ่งอยู่บริเวณด้านตะวันออกของวัดเป็นสถานศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนในเขตวัด ในช่วงแรกยังไม่มีผู้คนสนใจมาเรียนเท่าใดนัก เนื่องจากพ่อแม่เด็กสมัยนั้นยังไม่นิยมการศึกษา แต่ด้วยความวิริยะอุตสาหะไม่ยอมเลิกล้มความตั้งใจของบาทหลวงกลอมเบต์ ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา และต้องการให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่ดี ท่านจึงได้ไปหาเด็กตามบ้านทุกวัน แจกสตางค์นิดหน่อย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เด็กมาเรียนหนังสือ เมื่อมีเด็ก ๆ สนใจมาเรียนกับท่านมากขึ้น ท่านจึงได้เปิดเป็นโรงเรียนใน พ.ศ. 2428 ชื่อว่า “โรงเรียนอัสสัมชัญ” (Assumption College) สำหรับเด็กผู้ชาย จัดการเรียนเป็น 3 ภาษา คือ

ภาษาไทย อังกฤษและฝรั่งเศส มีนักเรียนสมัครเข้าเรียน 33 คน ต่อมาบรรดาข้าราชการและคนจีนที่มีอาชีพค้าขายเริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งบุตรเข้าเรียนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ท่านจึงได้ติดต่อนักบวชคณะเซนต์คาเบรียลเข้ามาบริหารโรงเรียนอัสสัมชัญ ใน พ.ศ. 2444 เนื่องจากนักบวชคณะเซนต์คาเบรียลมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการทำงาน เพื่อเยาวชนทางด้านการศึกษาด้วยความวิริยะอุตสาหะ ในขณะเดียวกันท่านได้ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ (Assumption Convent) สำหรับเด็กหญิงขึ้นในบริเวณด้านตะวันตกของวัดอัสสัมชัญด้วย โดยได้ติดต่อนักภคินีคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เข้ามาบริหารโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ นักบวชทั้งสองคณะได้บริหารโรงเรียน ตามที่ได้รับมอบหมายจากบาทหลวงกลอมเบต์ มีความเจริญก้าวหน้า และมีชื่อเสียงจนตลอดมา¹

พ.ศ. 2473 บาทหลวงเลโอ แปรูดอง ได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดอัสสัมชัญ ท่านได้สังเกตเห็นเด็ก ๆ จำนวนไม่น้อย เล่นน้ำกันอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาหรือวิ่งเล่นอยู่ในบริเวณวัด โดยมิได้เรียนเข้าหนังสือ แม้จะมีโรงเรียนอัสสัมชัญ และโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ แล้วก็ตาม เนื่องจากเด็ก ๆ เหล่านี้ เป็นเด็กยากจนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนหนังสือชอบเล่นไปวัน ๆ เท่านั้นเอง ท่านจึงชักชวนให้เด็ก ๆ เหล่านี้มาเรียนหนังสือกับท่านที่บริเวณบ้านพักของบาทหลวงเจ้าอาวาส เมื่อมีเด็ก ๆ สนใจมากขึ้น ท่านจึงได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นอีกแห่งหนึ่งให้เด็ก ๆ เหล่านี้ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากพ่อแม่ของเด็ก ๆ ไม่มีกำลังพอที่จะจ่ายค่าเล่าเรียนเหมือนกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอัสสัมชัญ และโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนใหม่นี้จึงเปรียบเสมือนเป็นสาขาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ชื่อว่า "โรงเรียนวัดอัสสัมชัญ" โดยรับทั้งเด็กชายและเด็กหญิงซึ่งเป็นบุตรหลานของสัตบุรุษคริสตังของวัดอัสสัมชัญ ที่มีฐานะยากจนเข้าเรียน ครั้งแรกมีนักเรียน 65 คน จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากท่านมีความสนใจและสอนเด็ก ๆ อย่างจริงจัง และพ่อแม่ของเด็ก ๆ เริ่มเข้าใจคุณค่าของการศึกษามากขึ้น หลังก่อตั้งได้ 3 ปี นักเรียนในบัญชีของทั้งสองโรงเรียนมีรวมทั้ง 1,754 คน เป็นนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ 848 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดอัสสัมชัญมีจำนวน 909 คน

ดังนั้น ใน พ.ศ. 2476 บาทหลวงแปรูดอง จึงแยกโรงเรียนวัดอัสสัมชัญออกจากโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ตั้งชื่อใหม่ว่า "โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา" ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศใต้ของวัดอัสสัมชัญ ติดกับบ้านพักของบาทหลวงเจ้าอาวาส ท่านได้เชิญนักภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้ามาเป็นผู้บริหารโรงเรียนแห่งนี้ มีการจัดระบบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี คณะผู้บริหาร

¹ วิวัฒน์ แพร่ศิริ. (2543). วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย. วิทยานิพนธ์. หน้า 190 – 191.

ประกอบด้วย บาทหลวงเจ้าอาวาส ภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า และคณะครูผู้บริหาร พ.ศ. 2499 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใน พ.ศ. 2501 เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พ.ศ. 2518 เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล พ.ศ. 2545 เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับความนิยมนอกจากประชาชนส่งบุตรหลานเข้าศึกษาตลอดมา

2. พัฒนาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ในการพัฒนา การอบรมสั่งสอนและการฝึกฝน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาผู้อื่นให้เจริญทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปลอดภัยและมีความสุข การศึกษาเป็นวิธีการถ่ายทอด การสร้างและการสะสมองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ของชุมชน และเป็นเครื่องมือสำหรับเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษย์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในฐานะเป็นโรงเรียนคาทอลิกจึงมีหน้าที่ในการให้ความรู้ สร้างคนให้มีคุณภาพ โรงเรียนจึงมีนโยบายในการพัฒนาในทุกๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการช่วยให้สังคมมีความสุข

2.1 ด้านระบบการศึกษา

สภาพของโรงเรียนเริ่มต้นจากโรงเรียนที่เล็กที่สุดและเจริญเติบโตขึ้นเป็นโรงเรียนใหญ่มีคุณภาพยิ่งในกาลต่อมา โดยเริ่มการเรียนการสอนตามแบบที่บาทหลวงชาวต่างประเทศ กำหนดคือ การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเท่านั้น และพัฒนาขึ้นตามลำดับ โดยยึดถือตามนโยบายการศึกษาของรัฐบาล และจุดมุ่งหมายของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

2.1.1 โครงสร้างการศึกษา

การเรียนการสอนเมื่อแรกเริ่มเป็นการเรียนตามหลักสูตรของนักบวชที่เป็นมิชชันนารี ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กไทยอ่านออกเขียนได้ เพื่อจะได้อ่านคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ มีความเข้าใจในหลักธรรมของศาสนา และสามารถสมัครเป็นนักบวช เพื่อนำคำสอนของศาสนาคริสต์ไปสอนคนอื่นๆ ต่อไป ต่อมารัฐบาลไทยได้พัฒนาการศึกษาเจริญก้าวหน้าขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการจัดการศึกษาชัดเจนขึ้น โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จึงดำเนินการศึกษาตามโครงสร้างการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

- พ.ศ. 2496 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา มีโครงสร้างการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

- พ.ศ. 2501 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีโครงสร้างการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- พ.ศ. 2516 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีโครงสร้างการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- พ.ศ. 2545 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีโครงสร้างการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากมีคณะผู้บริหารเป็นบาทหลวง และภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูมีวิสัยทัศน์ ดำเนินการบริหารที่มีคุณภาพ มีความซื่อสัตย์ มีความวิริยะการทำงาน มีความจริงใจในการจัดการศึกษา จึงเป็นผลทำให้มีผู้สนใจเข้าศึกษาเพิ่มขึ้น และเพื่อเป็นการรองรับนักเรียนที่จบจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา โรงเรียนจึงได้เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง และแผนกศิลปภาษา 1 ห้อง และเปิดเพิ่มเป็นแผนกละ 2 ห้อง ใน พ.ศ.2545 โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปีการศึกษา 2545 – 2549 ใน พ.ศ. 2548 สมาคมศิษย์เก่าและสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้จัดฉลองครบรอบ 72 ปี และวางศิลาฤกษ์อาคารหลังใหม่ โดยมี คาร์ดินัล มีชัย กิจบุญชู เป็นประธาน และในปีนี้เองโรงเรียนยังได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น (สพท.กทม1) อีกด้วย

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจัดการศึกษายึดแนวทางจัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษา คาทอลิกที่ว่า การศึกษาคาทอลิก เป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ฝึกรบรรมคนให้มีระเบียบวินัย มีความรู้ความสามารถ และการจัดกระบวนการเรียนการสอน เน้นการบูรณาการคุณธรรม และจริยธรรม การสอนภาษาต่างประเทศ ให้มีคุณภาพสูง ภาครัฐมองเห็นว่า การศึกษาคาทอลิกจะเป็นกำลังร่วมมือต่อการปฏิรูปด้านการศึกษา¹

2.1.2 จุดมุ่งหมาย

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนของวัดอัสสัมชัญ สังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้ดำเนินการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของสังฆมณฑล จุดประสงค์หลักของการจัดการศึกษาคาทอลิกเบื้องต้น คือ การให้การศึกษแก่เด็กนักเรียนที่สมัครเข้าเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กกำพร้า รวมถึงเด็กที่ด้อยโอกาส และให้ความช่วยเหลือเด็กๆ ต่างศาสนา

¹ วิวัฒน์ แพร์สิริ.(2545).การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.หน้า 1.

ด้วย ในระยะแรกๆ มีเด็กๆ ที่พ่อแม่อาศัยอยู่บริเวณวัดอัสสัมชัญเข้ามาสมัครเรียนพอสมควร ดำเนินการสอนโดยบาทหลวงที่เป็นเจ้าอาวาสและซิสเตอร์ โดยเน้นการอ่าน การเขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนของคณะมิสซังนาารีได้มีส่วนร่วมในการวางรากฐานทางการศึกษาสำหรับเด็กๆ ซึ่งเป็นแบบอย่างของการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทั่วไป

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา คือ มุ่งผลิตผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านสติปัญญา ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิตที่จำเป็น ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ รับผิดชอบต่อสังคม ห่วงใยสิ่งแวดล้อม และรักประชาธิปไตย บุคลากรมีความสามารถ และอุดมการณ์ของความเป็นครูผู้สอน สถานศึกษามีบรรยากาศ และองค์ประกอบต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เป้าหมายของโรงเรียนคือ การจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพแก่ผู้เรียน มุ่งอบรมปลูกฝังคุณธรรมตามหลักธรรมของศาสนาควบคู่กับความเป็นเลิศทางวิชาการ ปลูกฝังความมีวินัย รักความสะอาด รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างบรรยากาศแห่งประชาธิปไตย เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนคือ “การศึกษาคือแสงสว่างของชีวิต” เน้นการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาส่องทางชีวิตของบุคคล จึงจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ สังคม ศาสนาวัฒนธรรม จิตใจ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการจรรโลงสังคมให้มีสันติสุข

จากวิสัยทัศน์และปรัชญาการศึกษาของคริสตจักรได้เป็นที่มาของนโยบายของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา นโยบายการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

1. ปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ และการเป็นศาสนิกชนที่ดี เพื่อความเป็นมนุษย์ที่ครบครันตามหลักธรรมคริสตศาสนา
2. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ
3. ส่งเสริมความมีวินัยและมารยาทของนักเรียน
4. ปลูกฝังนิสัยรักความสะอาดและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
6. ส่งเสริมความสามารถพิเศษด้านต่างๆ ของนักเรียน
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและการปกครองระบอบประชาธิปไตย พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. ปลูกฝังการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

8.1 สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบมาผสมผสานให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงเหตุผล

8.2 สนับสนุนให้มีระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

8.3 ส่งเสริมให้มีการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาบุคลากร รวมทั้งสร้างจิตสำนึก ด้านคุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

นโยบายด้านกิจกรรมพิเศษ

1. สนับสนุนและสืบสานประเพณีไทย เทศกาลวันสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมทางวิชาการที่สนับสนุนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามวัยของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง

4. จัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

5. จัดกิจกรรมร่วมกับสมาคมผู้ปกครองและครูฯ เพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

พันธกิจของโรงเรียน คือ

1. จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และร่วมพัฒนาชุมชน

2. จัดหลักสูตรที่เน้นจริยธรรมควบคู่วิชาการและเทคโนโลยี

3. จัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของ

ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย

1. เพื่อให้ประชากรวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพ รับผิดชอบต่อสังคม

2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักสร้างสรรค์การพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักนำศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิต

4. เพื่อให้นักเรียนสามารถเป็นผู้นำในด้านคุณธรรมและจริยธรรม
5. เพื่อให้นักเรียนนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวันและบริการสังคม

อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

1. มีสัมมาคารวะและรู้จักกาลเทศะ
2. ปฏิบัติตนตามแนวทางแห่งการรักและรับใช้
3. สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
4. สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและสังคม
5. เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น

2.1.3 หลักสูตร

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งผู้สอนได้นำเอาไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาตนเองมากขึ้น โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ให้ความสำคัญ และจัดเตรียมให้มีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2476 การเรียนการสอนเริ่มแรกนำหลักสูตรของนักบวชที่เป็นมิชชันนารีไปใช้ซึ่งผู้สอนได้นำไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียน คือ การอ่าน การเขียนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ การเรียนศีลธรรมและจรรยาบรรณ

พ.ศ. 2496 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้แยกออกจากโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ เริ่มปรับหลักสูตรตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เรียนวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หน้าที่ศีลธรรม เลข วิทยาศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษาและภาษาอังกฤษ

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้พัฒนาขึ้นเป็นลำดับจึงได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวง ศึกษาธิการ ในวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2498 โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 (ป.1 – ป.7) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.1 – ม.ศ.3) เรียนวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หน้าที่ศีลธรรม เลข วิทยาศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา และภาษาอังกฤษ

พ.ศ. 2516 กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาระบบการศึกษา พุทธศักราช 2516 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้ให้ความสำคัญจึงได้จัดหลักสูตรการเรียนตามความเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.1 – ป.6) และ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.1 – ม.3) เรียนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สุขศึกษา พิมนต์ดี และภาษาอังกฤษ

หลักสูตรการศึกษาของชาติ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้นำหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
2533) มาใช้ในโรงเรียน จากการศึกษาและวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า หลักสูตรที่
โรงเรียนต่างๆ ในประเทศไทยใช้อยู่นี้ เป็นเวลานานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ
กระทรวงศึกษา จึงได้ปรับหลักสูตรใหม่เป็นหลักสูตรพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนอัสสัมชัญ
ศึกษา จึงได้จัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญาดี มีความสุข โดยกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น
ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำหนดสาระ
การเรียนรู้เป็น 8 กลุ่ม คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์ สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ
เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในความดูแลของคณะมิสซังกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นของ
วัดอัสสัมชัญ มีบาทหลวงประจำวัดทำหน้าที่คือการแพร่ธรรม ให้ความสำคัญกับภารกิจ ด้านการ
จัดการศึกษา เช่น การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน การพัฒนาชุมชน การบริการและสังคม
สงเคราะห์ ฯลฯ มนุษย์สร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้โอกาสผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้ เน้นการมี
ส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ให้มีส่วนร่วมต่อการฝึกอบรม
พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย และเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของการ
พัฒนาประเทศ¹

โรงเรียนมีความสำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้
วิชาการที่หลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้โอกาสเด็กได้มี
ส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก การจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติค้ำ
ผลที่จะเกิดขึ้นต่อผู้เรียนเป็นประการสำคัญ

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จัดทำแผนพัฒนาแผนปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมาย
การดำเนินงานตามมาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้เรียน คือ

¹ ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2546). *คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาศาสนาของ
โรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ*. หน้า 20 – 21.

การศึกษาระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเปิดสอนแผนกอนุบาล ใน พ.ศ. 2518 เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะศึกษาต่อ ในระดับประถมศึกษา รับเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3 – 6 ปี ดำเนินการสอนไปตามกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ¹

1. ด้านนโยบาย ได้มีการพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เพื่อรับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม และประเทศชาติ ภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย รู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยใช้ระบบการเรียนการสอนในรูปแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

2. ด้านการปฏิบัติ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ให้นักเรียนได้รับความรู้และจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมในโอกาสวันสำคัญต่างๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จัดทำบันทึกการพัฒนาการเป็นรายบุคคลจัดสื่อการสอนที่ดี เหมาะสมและเพียงพอ มีการวัด ประเมินผลที่สามารถนำมาพิจารณาปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้อีกครั้งในภาคปฏิบัติ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง²

3. ด้านผลสัมฤทธิ์ นักเรียนมีการพัฒนาครบทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การทดลอง การค้นคว้าและลงมือปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมตามวัย มีจิตสำนึกในความ เป็นไทย นักเรียนมีการเตรียมตัวพร้อมสำหรับการเรียนทุกวิชาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม ตามศักยภาพของตน³

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาท และหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนรู้ มีความรู้ทักษะและทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ รู้จักวิธีการทำงานเป็นระบบและครองชีวิตอย่างสงบสุข

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จัดหลักสูตรที่ปลูกฝังให้มีทักษะการเรียนรู้ อ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผล

¹ *หลักสูตรอัสสัมชัญศึกษา*. (2536). หน้า 40.

² *ธรรมนูญโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ฉบับที่ 1*. (2541 – 2544). หน้า 8.

³ *แหล่งเดิม*. (2541 – 2544). หน้า 9.

ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย ไม่เห็นแก่ตัว สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข ปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้าน และชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมในชุมชนรอบๆ บ้าน¹

ด้านนโยบาย วางพื้นฐานให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมทั้งด้านจริยธรรมและความรู้ขั้นพื้นฐานในการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณ รู้จักการรักษาสุขภาพอนามัยด้วยตนเอง ทางโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะทางการและความรู้ขั้นพื้นฐานตามศักยภาพของนักเรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล²

ด้านการปฏิบัติ จัดกิจกรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) มุ่งเน้นทักษะกระบวนการเรียนทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ด้านผลสัมฤทธิ์ นักเรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา มีสุขภาพดีทางร่างกาย จิตใจ รวมทั้งค่านิยมพื้นฐานตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ มีการพัฒนาการเรียนขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรับความรู้และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามศักยภาพของตน³

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์แก่สังคมบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกตัดสินใจในการประกอบสัมมาอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจัดการศึกษาตามหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเอง และชุมชน วิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและเลือกแนวทางแก้ปัญหาได้ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความคิดสร้างสรรค์ มีวินัยในการทำงาน เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เข้าใจสภาพ

¹หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2545). หน้า 21.

²ธรรมนูญโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ฉบับที่ 1. (2541 – 2544). หน้า 9.

³แหล่งเดิม. (2541 – 2544). หน้า 10.

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่สมาชิกที่ดี ตลอดจนรู้จักการอนุรักษ์เสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชุมชนของตน

ด้านนโยบาย ให้นักเรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถทักษะในวิชาสามัญต่อจากระดับประถมศึกษา สามารถสำรวจความต้องการและความถนัดของตนในด้านวิชาการและวิชาชีพนำไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัย เข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม รู้จักหน้าที่ของตนต่อชุมชนและสังคม รู้จักอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่น พัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม มีความพร้อมสำหรับดำรงชีวิตในโลกยุคเทคโนโลยีและสารสนเทศอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ

ด้านการปฏิบัติจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เป็นที่ปรึกษาให้การฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาการต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมและยกย่องผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์แก่สังคมบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกตัดสินใจในการประกอบสัมมาอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม นโยบายการปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์เหมือนกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรก และบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยได้กำหนดให้มีการเรียนจริยศึกษา และอบรมคุณธรรมจริยธรรมในตอนเช้าทุกวัน รวมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนการสอนศาสนาแก่ผู้เรียนในระดับมัธยม มีการฝึกมารยาทตามวัฒนธรรมไทย ในทุกระดับชั้นเป็นประจำทุกสัปดาห์

โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามศาสนาที่ตนนับถือ และมีการจัดโครงการสนับสนุนและพัฒนาผู้เรียน ด้านของคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการสัปดาห์ส่งเสริมศาสนาและจริยธรรม โครงการคุณธรรมความดี โครงการฟื้นฟูสังคม สัปดาห์ละบาท โครงการสัมผัสผู้ด้อยโอกาส โครงการค่ายจริยธรรม โครงการเติมรักใหม่ใส่ใจ

ผู้ป่วย โครงการเสื้อผ้าต้านภัยหนาว โครงการอุ่นไอรัก เป็นต้น เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักแบ่งปัน ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ และรับผิดชอบต่อสังคมตามความสามารถของตนเอง เห็นคุณค่าของ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมไทยอันดีงาม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข¹

จากการที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมพบว่า ผู้เรียนร้อยละ 92² เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีกิริยา มารยาทที่เหมาะสมกับวัย เป็นศาสนิกชนที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ น้ำใจงามพร้อมในการช่วยเหลือเพื่อนพี่น้อง และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

2.2 ด้านการบริหาร

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายในการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านเกี่ยวกับผู้เรียน ครูและผู้บริหาร ครูได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มี วุฒิภาวะทางการศึกษาดตรงกับวิชาและระดับชั้นที่สอน มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มุ่งผลิตนักเรียนให้มีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์และร่างกาย พัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข และมีจิตสำนึกของความเป็นคนไทย ดังนั้นผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการ กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน การพัฒนาด้านการบริหารจึงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

2.2.1 โครงสร้างการบริหาร

เมื่อแรกก่อตั้งโรงเรียน บาทหลวงจะเป็นทั้งผู้บริหารและผู้สอนด้วย เนื่องจาก มีนักเรียนน้อย เด็กๆ จึงรับเอาความรู้และแบบอย่างที่ดีจากบาทหลวงไปใช้ในชีวิตได้เป็นอย่างดี ต่อมาเมื่อการศึกษาของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าขึ้น โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่จำนวนนักบวชจากต่างประเทศลดน้อยลง ประกอบกับครูคนไทยมีความรู้ความสามารถ มากขึ้น โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จึงได้พัฒนาระบบการบริหารตามลำดับ ดังนี้

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ บิชอป ของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็นเจ้าของที่ดินและเป็นผู้รับใบอนุญาต เจ้าอาวาสวัดอัสสัมชัญ เป็น ประธานคณะกรรมการบริหาร ภาคนิคมณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าเป็นผู้จัดการและครูใหญ่ โดย แบ่งการบริหารเป็นฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายบริหาร วิชาการ กิจกรรมนักเรียน ธุรการ บริการ จิตตภิบาล การเงินและแผนกอนุบาล โดยแต่ละฝ่ายมีผู้ช่วย และคณะครูผู้สอนรับผิดชอบ โดยมีครูเป็นผู้ร่วม บริหารในลักษณะคณะกรรมการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

¹รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 6.

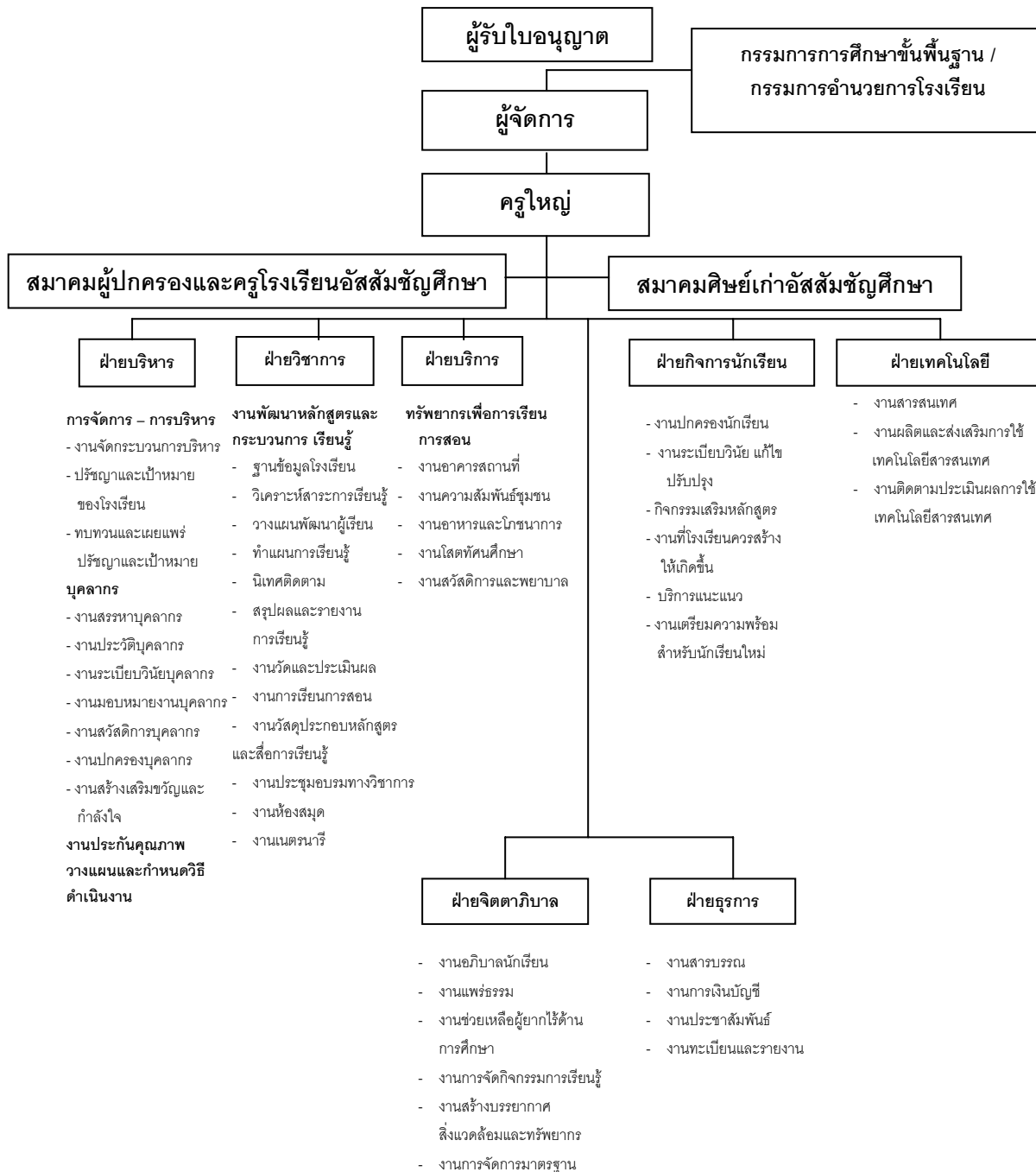
²รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2545). หน้า 5.

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยบุคลากรทุกฝ่าย
ร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติโดยใช้กรอบการดำเนินงานตามวงจรของเดมมิง¹ (PDCA)

¹ การบริหารงานงานคุณภาพแบบ PDCA ย่อมาจาก “Plan Do Check Act” แปลว่า วางแผน –
ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ดำเนินการต่อ / ปรับปรุง เป็นแนวคิดของวิศวกรของเดมมิง (Demming)

แผนภูมิการบริหารงาน โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

พ.ศ. 2545

2.2.2 นโยบายด้านการบริหาร

1. มุ่งเน้นการบริหารโดยการกระจายอำนาจไปสู่งานของแต่ละฝ่าย
2. เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมและใช้ความสามารถเต็มศักยภาพ
3. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คณะครูและ

บุคลากร

4. เน้นการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารโรงเรียนได้พยายามใช้หลักการบริหารที่จะนำนโยบายดังกล่าวมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลดีแก่โรงเรียน โดยให้ครูร่วมกันสร้างปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบายอย่างชัดเจนในการดำเนินงานด้านการศึกษา มีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียนฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 เพื่อใช้ดำเนินการในปีการศึกษา 2545 – 2549 และปฏิทินปฏิบัติงานในปีการศึกษา โรงเรียนมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน สมาคมผู้ปกครอง และครูฯ สมาคมศิษย์เก่าฯ เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนการทำงาน และดำเนินการตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ดังกล่าว ทำให้การทำงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามแผนงานที่โรงเรียนได้วางไว้ การดำเนินของโรงเรียนเป็นไปตามแผนพัฒนาโรงเรียนและตามโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการบริหารแผนงานโครงการ กิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

การดำเนินงานในระยะต่อไปต้องพยายามให้เป็นไปตามระบบ และโครงสร้างของการบริหารรวมทั้งการดูแลติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายให้มากขึ้น อีกทั้งเพิ่มการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลสำเร็จของงานให้มากขึ้น¹

ผู้บริหารตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งการศึกษาให้ก้าวหน้าและมั่นคง และมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาดูแลหลักสูตรคุณภาพ จริยธรรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมความรู้ ความสามารถด้านวิชาการต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งบริหารงานแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยจัดให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่วุฒิการศึกษาและสาขาอย่างเหมาะสม มีการจัดทำแบบสำรวจความต้องการการทำงานของคณะครู แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการแบ่งสายงานของโรงเรียนตามโครงสร้าง ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่คณะครู

¹รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา.(2541-2544). หน้า 12.

เพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน มีนโยบายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่ายชี้แจงการทำงาน สรุป และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานต่างๆ ในการประชุมครู รวมทั้งผู้รับผิดชอบในโครงการต่างๆ ชี้แจงรายละเอียดในการเตรียมงาน เพื่อให้คณะครูทุกคนทราบ และสามารถปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน¹

โดยหลักการของฝ่ายการศึกษา ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีคือมีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความยุติธรรม สื่อสารกับครูอย่างชัดเจนตรงไปตรงมาและนุ่มนวล มีทัศนคติที่ดีต่อทุกคน อีกทั้งมีความเมตตา ยกย่องให้เกียรติและความสำคัญต่อบุคลากรทุกฝ่าย จึงเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของบุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนคณะกรรมการสมาคมต่างๆ โดยผู้บริหารเข้าร่วมประชุมสมาคมต่างๆ ทุกครั้ง

ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าพบและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้ เพื่อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน เช่น จัดสวัสดิการด้านต่างๆ มีการปรับอัตราเงินเดือน เงินพิเศษให้เหมาะสม ส่งผลให้การบริหารงานราบรื่นได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนจัดหาทุนการศึกษาแก่คณะครู เพื่อส่งเสริมให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และผู้เรียนทุกระดับได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนด้านทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง²

จากการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ แบบกระจายอำนาจและแบ่งงานเป็นฝ่าย ทำให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองในการทำงานสามารถวางแผนและตัดสินใจในงานต่างๆ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจระบบการทำงานอย่างชัดเจน รวมทั้งมีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผลให้บุคลากรทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากการที่ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและมีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน ส่งผลให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความรักต่อองค์กร บุคลากรส่วนใหญ่มีอายุงานนานกว่า 15 ปี ขึ้นไป มีความรับผิดชอบและตั้งใจในการทำงาน มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จนสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้ปกครอง และชุมชน

2.2.3 งบประมาณ

เมื่อเริ่มแรกก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ผู้บริหารเป็นนักบวชจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นมิชชันนารี นักเรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน งบประมาณที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน จึงได้มาจากเงินทุนของคณะนักบวชที่เป็นศูนย์กลางในต่างประเทศ ซึ่งบรรดามิชชันนารี

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2545). หน้า 5.

² หน้รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2545). หน้า 17.

นำเข้ามาเพื่อใช้ในการเผยแพร่ศาสนา ต่อมาบรรดานักบวชจากต่างประเทศมีจำนวนน้อยลงเป็นผลให้งบประมาณที่ใช้ในการศึกษาของโรงเรียนลดน้อยลงด้วย ผู้ปกครอง ซึ่งเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงเริ่มให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน เพื่อนำใช้ในการบริหาร เป็นค่าตอบแทนครู และจัดกิจกรรมให้นักเรียนนอกจากที่กล่าวแล้ว ยังมีสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา และสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้มีส่วนช่วยในการหาทุน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในส่วนของอาคารที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก โรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

2.2.4 ด้านอาคารสถานที่

เดิมโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ประกอบด้วยเรือนไม้ชั้นเดียวเล็กๆ เพียง 1 หลัง ตั้งอยู่ทางด้านใต้ของวัดอัสสัมชัญ อยู่ติดกับบ้านพักของบาทหลวงเจ้าอาวาส มีห้องเรียน 5 ห้อง สอนระดับชั้นประถมศึกษา

โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น มีนักเรียนสมัครเข้าเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากความจริงจังและจริงจังในการสอนของบาทหลวงและคณะภคินี ผู้บริหารจึงได้สร้างอาคารเรียนเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่ง ใน พ.ศ. 2498 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีอาคารเรียน 4 ชั้น 2 หลัง คือ อาคารมารีอา ประกอบด้วยห้องสมุด ห้องเรียนและห้องทดลองวิทยาศาสตร์และอาคารเซซีลีอา ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องพักสำหรับนักเรียนประจำ ห้องประชุม ห้องดนตรีสากล และบ้านพักของนักบวช อาคารเรียน 3 ชั้น 1 หลัง ชื่อ อาคารเทเรซา ประกอบด้วย ห้องโรงอาหาร ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องประกอบการหมวดวิชาต่างๆ ห้องพยาบาล และอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการได้รับรองวิทยฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล และเริ่มจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2498 ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากขึ้นเป็นลำดับ โรงเรียนจึงได้ขยายรับนักเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเริ่มเปิดรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน พ.ศ. 2501 เพื่อรองรับนักเรียนที่จบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียน ต่อมาใน พ.ศ. 2503 โรงเรียนมีนโยบายไม่รับนักเรียนชายเข้าเรียน เนื่องจากมีเด็กหญิงเป็นจำนวนมากสมัครเข้าเรียน ประกอบกับมีโรงเรียนอัสสัมชัญที่ตั้งอยู่บริเวณวัดอัสสัมชัญ รับนักเรียนชายล้นอยู่แล้ว

ต่อมาใน พ.ศ. 2516 โรงเรียนได้ปรับปรุงสนามใหญ่หน้าอาคารเทเรซา และขยายอาคารเรียน จากอาคารมารีอาเดิมออกไปอีกสองปีก เพื่อจะได้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนมัธยมเพิ่มอีก 4 ห้อง และเริ่มเปิดรับนักเรียนระดับอนุบาล 3 ห้อง มีนักเรียนห้องละ 20 คน โดยมีบาทหลวงซัววาลย์ แสงแก้ว เป็นหัวหน้า เพื่อรับนักเรียนก่อนวัย

เรียนหรือนักเรียนปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ตั้งอยู่ในเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่เศษ มีจำนวนห้องเรียนระดับอนุบาลมี 8 ห้อง ห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 52 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการกลุ่มการงานอาชีพ 1 ห้อง ห้องพยาบาล 2 ห้อง พร้อมด้วยเตียงนอนให้ผู้ป่วยนอนพักได้ 8 เตียง ห้องโภชนาการ 1 ห้อง สนามกีฬา 3 สนาม ห้องนาฏศิลป์ 2 ห้อง ห้องประชุม 2 ห้อง ห้องแนะแนว 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง และห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อาคารเรียนทุกหลังติดตั้งเครื่องปรับอากาศ มีบริการน้ำดื่มและโทรศัพท์สาธารณะไว้สำหรับนักเรียน นอกจากนี้โรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์เพื่อจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ของโรงเรียน มีการบันทึกการทำงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกครั้ง เก็บรวบรวมผลและรายงานให้ผู้บริหารรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ด้านบุคลากร

โรงเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนพัฒนาตนเอง และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา จึงสนับสนุนบุคลากรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาบุคลากร มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งทุกวงการอาชีพ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งเป็นหัวใจในการพัฒนามนุษย์ในทุกด้าน เพื่อจะได้เป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาประเทศชาติต่อไป ซึ่งเป้าหมายหลักของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา คือการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บุคคลที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนก็คือ ครูผู้สอน ดังนั้น การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยีต่างๆ ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการฝึกจากสถาบันและเวลาในการปฏิบัติงานไม่ได้ช่วยให้ครูเป็นผู้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา¹

2.3.1 ผู้บริหาร

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นโรงเรียนของนักบวชศาสนาคาทอลิกสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผู้บริหารจึงเป็นบาทหลวงที่ได้รับการแต่งตั้งจาก บิชอป ของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในสมัยเริ่มแรกผู้บริหารจะเป็นบาทหลวงและมีคุณครูเพียงไม่กี่คน ต่อมาทางโรงเรียนได้เชิญภคินีคณะ

¹ วัชรวิภา เล่าเรียนดี. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 462 412 การนิเทศการสอน. นครปฐม.

พระหฤทัยของพระเยซูมาร่วมบริหารด้วยจำนวน 3 ท่าน โดยได้รับการแต่งตั้งจากอธิการเจ้าคณะ
ภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเป็นผู้แต่งตั้ง ทั้งบาทหลวงและภคินีอยู่ในตำแหน่งวาระละ 4 ปี
รูปแบบการบริหารเป็นคณะกรรมการ มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย และการคาดหวัง ใช้รูปแบบ
การปกครองแบบประชาธิปไตย

ลำดับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งเป็นบาทหลวง
ชาวไทยทั้งสิ้นมี ดังนี้

1. บาทหลวงสวัสด์ กฤษเจริญ พ.ศ. 2496 – 2501
2. บาทหลวงทองดี กฤษเจริญ พ.ศ. 2501 – 2508
3. บาทหลวงวิลเลียมตันตัน พ.ศ. 2508 – 2514
4. บาทหลวงดาเนียล วงศ์พานิช พ.ศ. 2514 – 2518
5. บาทหลวงคมทวน มุ่งสมหมาย พ.ศ. 2518 – 2522
6. บาทหลวงสังวาลย์ ศุระศรางค์ พ.ศ. 2522 – 2526
7. บาทหลวงชุมภา คูร์ตันน์ พ.ศ. 2526 – 2532
8. บาทหลวงสงัด วิจิตรวงศ์ พ.ศ. 2532 – 2537
9. บาทหลวงปิยะ โรจนมารีวงศ์ พ.ศ. 2537 – 2542
10. บาทหลวงสำรวย กิจสำเร็จ พ.ศ. 2542 – 2546
11. บาทหลวงเกรียงศักดิ์ โกวิทวานิช พ.ศ. 2546 – ปัจจุบัน

ลำดับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
บางท่านเป็นฆราวาส บางท่านเป็นบาทหลวง บางท่านเป็นซิสเตอร์ จากคณะพระหฤทัยของ
พระเยซูเจ้า ซึ่งมีรายนาม ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ใหญ่นวม วานิชโช พ.ศ. 2496 – 2518
2. บาทหลวงคมทวน มุ่งสมหมาย พ.ศ. 2518 – 2522
3. ซิสเตอร์สัดับ พงศ์ศิริพัฒน์ พ.ศ. 2522 – 2525
4. ซิสเตอร์สมพิศ กัตัญญู พ.ศ. 2525 – 2529
5. บาทหลวงชุมภา คูร์ตันน์ พ.ศ. 2529 – 2532
6. ซิสเตอร์สมพร กัตัญญู พ.ศ. 2532 – 2538
7. ซิสเตอร์รุณณี วันมีเงิน พ.ศ. 2538 – 2541
8. ซิสเตอร์ ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย พ.ศ. 2541 – 2544
9. ซิสเตอร์กฤษฏี ชื่นชมน้อย พ.ศ. 2544 – 2548
10. ซิสเตอร์ชวาลา เวชยันต์ พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน

2.3.2 ครู

ในช่วง 5 ปี แรกของการก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา มีครูที่ทำหน้าที่ช่วยบาทหลวงในด้านการสอนประมาณ 5 คน เป็นคนไทยที่สมัครใจเข้ามานับถือศาสนาคริสต์ และได้เรียนรู้หนังสือจากบาทหลวงชาวต่างชาติ กิจการของโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จำนวนครูที่ทำหน้าที่สั่งสอนอบรมนักเรียนได้ทวีมากขึ้นตามไปด้วย จนกระทั่งถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา มีครูในระดับอนุบาล 19 คน ระดับประถมศึกษา 63 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษา 54 คน รวมครูทั้งหมด 136 คน ในจำนวนดังกล่าวมีครูที่จบการศึกษา ระดับปริญญาโท 9 คน ระดับปริญญาตรี 115 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 17 คน โรงเรียนจะรับคุณครูผู้สอนตรงตามสาขาวิชาที่สอนโดยวิธีการสอบคัดเลือก ครูจะอยู่เป็นกลุ่มสาระคือ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์มีจำนวน 14 ท่าน กลุ่มสาระภาษาไทยมีจำนวน 13 ท่าน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 12 ท่าน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีจำนวน 16 ท่าน กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษามีจำนวน 13 คน กลุ่มสาระศิลปะ มีจำนวน 9 คน กลุ่มสาระการงาน และเทคโนโลยี มีจำนวน 14 ท่าน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ มีจำนวน 18 คน ครูแต่ละกลุ่มจะประชุมวางแผนจัดหลักสูตรรายวิชาของตนเอง เสนอผู้บริหารฝ่ายวิชาการพิจารณา เพื่อให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป และจะมีการทบทวนหลักสูตรทุกปีการศึกษา

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ได้จัดการพัฒนาบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ได้อย่างเหมาะสม ตรงกับความสามารถ คือ จัดให้ตรงกับวิชาการที่รับผิดชอบสอนอยู่ และให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึง โรงเรียนได้จัดให้มีการอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาวิชาชีพ เช่น คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ เทคนิคการสอนต่างๆ ในวันเสาร์ – อาทิตย์ ส่งเสริมให้ครู ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ครูเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครู ตัวอย่างเช่น การเตรียมครูและฝึกหัดครู การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การยกย่องให้เกียรติครู ส่งครูไปเข้ารับการอบรมในสาขาวิชาต่างๆ¹ เพื่อให้ครูมีจิตสำนึกที่ดีมีคุณธรรมเป็นผู้รู้จักให้ ส่งเสริมให้ครู มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เปิดโอกาสให้ครูได้เลื่อนชั้นสอนบ้าง อย่างน้อย 2 ปี / 1 ครั้ง เพื่อช่วยให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจในการช่วยเหลือ ความเห็นอก เห็นใจ และเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ดีตลอดมา

¹ จารุจิต วาสรส. (2547). *โรงเรียนคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในความดูแลของวัดคอนเซ็ปชันและวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์*. หน้า 33.

จากการดำเนินงานในภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพ ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งการประเมินผลตามสภาพจริง ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข มีการพัฒนาตนได้อย่างมีศักยภาพ รู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหาต่างๆ รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม มีวิจรรย์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์ การเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีกิจกรรมยามว่างตามแบบวัฒนธรรมไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูร้อยละ 80 สามารถวัดประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาตนเอง ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่างๆ มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสังคม ครูร้อยละ 65 ได้รับการพัฒนาเป็นครูต้นแบบของสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ครูร้อยละ 70 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย และรวบรวมงานวิจัยของนักเรียน พร้อมสรุปได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยของ วพร. และร้อยละ 80 มีผลงานวิจัยชั้นเรียน ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในเรื่องต่างๆ ตามความเหมาะสมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและวิชาชีพครู¹

โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยตามโครงการวิจัย วพร.² ให้เสร็จสมบูรณ์ภายใน 2 ปี ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการสรรหาและประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของครูที่มีผลงานดีเด่น ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพครู³

โรงเรียนจัดครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี/ปริญญาโท สอนตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดี ผู้เรียนได้รับความรู้ เข้าใจในบทเรียนอย่างถ่องแท้ และการที่ครูครบตามเกณฑ์ทำให้การการดูแลผู้เรียนทำได้อย่างทั่วถึง และส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมสัมมนา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 20.

² วพร. ย่อมาจาก คำว่า โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

³ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 21.

ของครู กรณีที่ครูบางคนไม่จบปริญญาตรี โรงเรียนสนับสนุนให้ศึกษาต่อในสาขาที่สอนจนถึงระดับปริญญาตรี ส่วนครูที่จบปริญญาตรีไม่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่สอนต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ และได้รับการอบรมเพิ่มเติม จึงสามารถทำการสอนวิชานั้นๆ ได้

ทางโรงเรียนมีการจัดอบรมสัมมนาเสมอ โดยมุ่งเน้นทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และมีการอบรมในด้านคุณธรรมจริยธรรม และมีการบูรณาการคุณธรรมในทุกวิชา เพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้กับผู้เรียนควบคู่กับวิชาการ โรงเรียนมีจำนวนครูตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดคิดเป็นสัดส่วนครู : ผู้เรียนเท่ากับ 1 : 20¹

โรงเรียนพยายามพัฒนาบุคลากรโดยส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและให้บุคลากรทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปรับการจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับวิชาที่เรียนมา ส่วนผู้ที่มีคุณวุฒิไม่ตรงพยายามให้ศึกษาต่อ หรือปรับเปลี่ยนภาระงานให้ตรงกับคุณวุฒิ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีครูที่ดี มีคุณธรรม มีความขยันในการปฏิบัติงานตามความถนัด โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาต่างๆ เชิงวิชาการมาให้การอบรมในเรื่องที่ครูต้องการ ส่งเสริมครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จัดให้มีการฟังเทศน์ในศาสนาที่ครูนับถือ²

2.3.3 นักเรียน

เมื่อเริ่มเปิดโรงเรียนใน พ.ศ. 2476 ทางโรงเรียนรับบุตรหลาน ของสัตบุรุษ วัดอัสสัมชัญ มาเรียน ในครั้งแรกมีนักเรียนจำนวน 65 คน โดยฝากในบัญชีของโรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ จำนวนนักเรียนมีมากขึ้น จนกระทั่งจำนวนนักเรียนในบัญชีของโรงเรียนอัสสัมชัญ มีจำนวนรวมกันถึง 1,757 คน เป็นนักเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ 848 คน นักเรียนอัสสัมชัญศึกษา 909 คน บาทหลวงแปรุดองจึงขออนุญาตแยกโรงเรียน ใน พ.ศ. 2496 ตั้งชื่อว่า “โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา” ในระยะแรกเปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นบุตรหลานของสัตบุรุษคริสตังที่ยากจน บางคนก็มีค่าเล่าเรียนพอชำระบ้าง ไม่พอชำระบ้าง จำนวนนักเรียนทวีมากขึ้น ต่อมาได้รับสมัครนักเรียนโดยการสอบคัดเลือกข้อเขียน สอบสัมภาษณ์นักเรียน และสอบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เนื่องจากนักเรียนที่ยากจนมีจำนวนน้อยลง ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรเข้าเรียนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีโรงเรียนยังคงรับนักเรียนที่ยากจนอยู่บ้าง

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 21.

² วิวัฒน์ กิจเจริญ. (2548). *นักบวชคณะมหาไถ่กับงานด้านการศึกษาและสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทย*. หน้า 26.

ปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 343 คน ประถมศึกษา 1,335 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 574 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 353 คน รวมมีนักเรียนทั้งสิ้น 2,605 คน โรงเรียนมีการส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดื่มนมทุกวัน จัดให้มีการบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการ โดยมีครูฝ่ายโภชนาการโรงเรียนเป็นผู้ควบคุมคุณภาพอาหารให้เด็กได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับนักเรียนทุกคน โดยคณะแพทย์จากโรงพยาบาลเลิศจิน นอกจากนั้น โรงเรียนได้จัดให้มีห้องพยาบาล จำนวน 2 ห้อง มีเจ้าหน้าที่พยาบาลจากโรงพยาบาลเลิศจิน เป็นผู้ให้บริการ มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการออกกำลังกายทุกครั้งก่อนเริ่มเรียนในวิชาพลศึกษา

2.3.4 เจ้าหน้าที่

นอกจากมีครูที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนแล้ว โรงเรียนยังจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญ เพื่อช่วยสนับสนุนงานของฝ่ายต่างๆ ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอน ดำเนินไปได้ด้วยดี และประสบผลสำเร็จ ฝ่ายวิชาการ มีเจ้าหน้าที่ 4 คน ให้บริการทางด้านการพิมพ์ข้อสอบ จัดทำเอกสารการแจ้งผลสอบนักเรียน ฝ่ายบริการ มีเจ้าหน้าที่ 2 คน ทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อย และความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน ฝ่ายธุรการมีเจ้าหน้าที่ 2 คน ทำหน้าที่ติดต่อกับทางราชการ จัดทำสถิตินักเรียนมา ขาด สายและลา ฝ่ายกิจการนักเรียน มีเจ้าหน้าที่ 2 คน ทำหน้าที่ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน และครูพี่เลี้ยงแผนกอนุบาล 15 คน ทำหน้าที่ดูแลให้นักเรียนอนุบาลปลอดภัย

บทที่ 4

บทบาทของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาในสังคมไทย

การศึกษาคาทอลิก เพื่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม คือ การทำงานของสภาการศึกษาคาทอลิก ที่เป็นหน่วยประสานงานการจัดการศึกษาคาทอลิกในนามของพระศาสนจักรแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นหน่วยงาน ด้านนโยบาย และการประสานงานของกลุ่มโรงเรียนจำนวน 299 แห่ง และเป็นตัวแทนความร่วมมือกับการศึกษาแห่งชาติ ทั้งในการปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาเอกชน เป็นระบบการจัดการศึกษาที่มีหลักการและปรัชญาการศึกษาที่ชัดเจนเป็นพื้นฐานสำคัญ ทำให้มีคุณลักษณะเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเด่นชัด ซึ่งทำให้เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดผลสำเร็จ และสร้างคุณค่ามากมายแก่สังคมไทย เป็นต้น รูปแบบการจัดการศึกษา ปรัชญาการศึกษา แบบอย่างของมิชชันนารีและผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ที่ทำงานอุทิศตนในการจัดการศึกษา เพื่อสังคมไทยอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยและผลงานที่สำคัญคือ ศิษย์เก่าที่เป็นผลสำเร็จของการศึกษา ซึ่งเป็นผู้อุทิศตนทำงาน สร้างสรรค์สังคมไทยได้อย่างประจักษ์แจ้ง โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเป็นโรงเรียนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมไทยให้น่าอยู่เช่นกัน

1. ด้านการศึกษา

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา บริหารงานโดยบาทหลวง ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดอัสสัมชัญ และภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า จัดการศึกษาตามรูปแบบของสำนักงานบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตามจิตตารมณ์ของศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

1.1 สิ่งที่โรงเรียนดำเนินการ

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จัดการศึกษาให้แก่นักเรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นความสำคัญของการฝึกอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี ตามหลักการศึกษาคาทอลิก คือ การฝึกอบรมและสอนโดยเน้นความเป็นเลิศด้านคุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ และสติปัญญา ความสำคัญของบรรยากาศและกระบวนการอภิบาล แพรวธรรม ควบคู่ไปกับการจัดการสอนวิชา คำสอน วิชาคริสตศาสนา และวิชาพระพุทธรศาสนา เน้นกระบวนการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้คุณค่าต่อการฝึกอบรม ด้านชีวิตจิต การบูรณาการทางจริยธรรม และคุณธรรม และค่านิยม โดยจัดกิจกรรมคาทอลิกและกิจกรรมชมรมที่หลากหลาย ตามความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เลือกตามความสมัครใจ ซึ่งสามารถพัฒนานักเรียนได้ในระดับดี ได้ใช้

กระบวนการบูรณาการค่านิยมทางศาสนาในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี

การศึกษากับการแพร่ธรรม คือ การพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นสนามชีวิตที่อุดมไปด้วยบรรยากาศแห่งการแพร่ธรรมและการอภิบาล ด้วยการจัดการสอน และกิจกรรมแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม เป็นกระบวนการฝึกนักเรียนให้ได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือชีวิตกลุ่ม โดยผ่านทางประสบการณ์การทำกิจกรรมร่วมกัน ให้เป็นสนามแห่งประสบการณ์ เพื่อการค้นพบตนเอง และนำคำสอนที่ได้รับมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ดำเนินงานด้านการศึกษาตามนโยบายการศึกษาคาทอลิก เพื่อการรับใช้ บริการสังคมและชุมชน การศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของคาทอลิก และค่านิยมของสังคม ทั้งฝึกสอนและฝึกปฏิบัติให้นักเรียนสามารถศึกษาคำพบค่านิยมที่ถูกต้อง ดึงตาม ศีลธรรมอันดี เพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยผ่านทางบรรยากาศของสถานศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา และการบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่นในเขตพื้นที่ชุมชนชนบท ให้ความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นฐานในการจัดการ และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรมโดยการจัดกิจกรรม เน้นการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมความรักเพื่อนมนุษย์รับใช้และช่วยเหลือผู้อื่น จัดกิจกรรมพัฒนาสังคม ชุมชนและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ให้ผู้ด้อยโอกาส คนยากจนและคนชราอย่างมีระบบ เน้นให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชนร่วมมือกันพัฒนาคนยากจน ชาวเขาแถบชายแดน

การศึกษาคาทอลิกใช้การจัดการแบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างค่านิยมทางสังคม ด้วยการปฏิบัติกิจกรรมเมตตาสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสอย่างเป็นระบบ ด้วยการฝึกปฏิบัติผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้และรู้ถึงค่านิยม (Value Clarification) ด้วยตนเอง หรือจากการแบ่งปัน

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการประสานงาน การบริหารจัดการศึกษาแบบเครือข่ายความร่วมมือ ประสานงานระหว่าง สถานศึกษาคาทอลิก ระหว่างกลุ่มโรงเรียน และการทำงานร่วมกันในระดับสภาการศึกษาคาทอลิก พบว่า ผู้บริหารการศึกษาคาทอลิกมีศักยภาพในการทำงานแบบประสานงานเครือข่าย ได้ร่วมกันพัฒนาและมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นภารกิจเร่งด่วน มีการทำงานแบบร่วมมือกันและประสานการทำงานร่วมกันดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นผลงาน เห็นคุณค่าของการจัดการศึกษา พัฒนาบุคลากรครูและผู้บริหาร ซึ่งได้ดำเนินการแบบร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนซึ่งดำเนินโดยผ่านองค์กรกลางนั้น เกิดผลงานในระดับปานกลาง บุคลากรคาทอลิกมีคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษา มีความเข้าใจในการจัดการศึกษา

และร่วมมือในการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีขั้นตอน

ผู้บริหารการศึกษาคาทอลิก มีความพร้อมในการบริหารจัดการแบบเครือข่าย การทำงานแบบรวมกลุ่ม เพื่อร่วมมือกันในการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในระดับดีพอสมควร พร้อมทั้งจะร่วมมือในการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีขั้นตอน ซึ่งสะท้อนการนำปรัชญาการศึกษาคาทอลิกเป็นหลักในการจัดการศึกษานั้น เป็นรูปธรรมด้วยกรรมการการทำงาน เพื่อผู้เข้ารับใช้สังคมและรับใช้ประเทศชาติเด่นชัดขึ้น

มิสซังโรมันคาทอลิกและคณะมิชชันนารีมีความต้องการทำงานด้านการสอนศาสนา การเผยแผ่ศาสนา การแพทย์ การสาธารณสุขและการศึกษาสำหรับประชาชน เพื่อพัฒนาให้เป็นบุคคลที่ดีมีการศึกษา มีความรู้ความสามารถ เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ดังนั้น จึงเน้นการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการสอนศาสนา อีกประการหนึ่งคือ การศึกษากับศาสนาเป็นระบบเดียวกันในสังคมอดีตที่ผ่านมา สำหรับกระบวนการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและประเทศชาติ นโยบายการทำงานของมิสซัง จึงเน้นการศึกษาเป็นสำคัญ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยยึดหลักการศึกษาคาทอลิกเป็นระบบการจัดการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษาคาทอลิก

1.2 สิ่ง que ผู้เรียนได้รับ

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย การสอนแบบโครงการและการเรียนรู้ แบบร่วมมือ มีการสอนต่อโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นยุทธศาสตร์ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการทำงานร่วมกัน และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งได้ค้นพบความรู้ใหม่ ความต้องการ ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นเป้าหมายตามแผนพัฒนาของโรงเรียน

นอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในทุกด้านแล้ว ทางโรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมศิลปะเพื่อชีวิต กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ กิจกรรม

สีกายในโรงเรียน กิจกรรมแห่งเทียนจำนำพรรษา กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ Morning Talk และกิจกรรมวันวิชาการฯ

ผู้เรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80¹ เกิดการเรียนรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีวิสัยทัศน์ และมีเจตคติที่ดีต่อ การศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ดีขึ้น รู้จักคิด แก้ปัญหา และรู้จักเลือกวิธีการที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถติดตามผลได้จากชิ้นงาน ใบงาน และผลงานของผู้เรียน

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตามนโยบายและเป้าหมายสำคัญ ซึ่งกำหนดในแผนพัฒนา โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนาความเป็นเลิศทาง คุณธรรม จริยธรรมและวิชาการ ให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะครบในทุกด้าน สามารถใช้ภาษาติดต่อ สื่อสาร และทำงานกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ที่ควบคู่ด้วยคุณธรรม ตลอดจน เคารพ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ด้วยการรัก และรับใช้ผู้เรียนที่จบหลักสูตรภาคบังคับ และ การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีโครงการพัฒนาบุคลากร ทั้ง ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาทางด้านวิชาการ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ เชื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนมีการพัฒนาผู้เรียน เพื่อที่ให้มีทักษะที่จำเป็นในการนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผู้เรียนมีทักษะในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดย การเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นผ่านเกณฑ์ ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นที่น่าพอใจแล้ว ยังพบอีกว่า ผลจากการส่งเสริมความสามารถใน การจัดโครงการและกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน โดยเฉลี่ยแต่ละระดับชั้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้และมอวลประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ในการใช้ภาษาในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดสัมพันธที่ดี ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน²

ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง โรงเรียนได้ให้ความสำคัญและตระหนักในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน มี ทักษะในด้านการอ่าน ใฝ่รู้ รู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้มีห้องสมุด มุมหนังสือ ในห้องเรียน ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน และการใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน

¹รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2545). หน้า 6.

²รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 8.

การสอน ดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แบบบันทึกการอ่าน เล่นโปรดบุ๊กส์คลับ ผู้กล้า
อัศวินอาร์เธอร์ กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรมบูรณาการการอ่าน ได้แก่ ค่ายรักการอ่าน

ว่างทุกคน อ่านทุกคน โครงการชวนน้องอ่านหนังสือ ดนตรีกับการเรียนรู้ กิจกรรมการ
อ่าน เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ กิจกรรมวันอุทิศหนังสือ และกิจกรรมบรรณารักษ์อาสา

ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมี
เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ
ของผู้เรียนปลูกฝังให้ผู้เรียน มีการวางแผนในการทำงานตามลำดับขั้นตอน มีอิสระในการเลือก
เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ อีกทั้งยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริม
ด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต เช่น ทำโครงการในกลุ่มสาระ
ต่างๆ จัดให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานในวันวิชาการ เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ชื่นชมใน
ผลงานของตนเอง จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมแนะแนว โดยบูรณาการให้สอดคล้อง
กับงานในฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์
ฝึกทักษะทางด้านการจัดการ การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา มีการจัดตั้งสภานักเรียน ทำงาน
ประสานกับฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียน ทำให้อัจฉริยภาพและทำงานร่วมกับผู้อื่นตามแนวทางของ
ประชาธิปไตย รวมทั้งการร่วมมือกับภายนอก เช่น การแข่งกีฬา สัปดาห์วันสุนทรภู่ วันแม่แห่งชาติ
การถวายเทียนพรรษา วันพ่อแห่งชาติ และการแสดงผลงานทางวิชาการ ฯลฯ ตลอดจนการจัด
กิจกรรมเนตรนารี เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีการช่วยเหลือแบ่งปัน ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อย่างเหมาะสม โดยจัดให้ผู้เรียนในแต่ละ
ระดับชั้นได้เข้าค่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้เรียนของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน
สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามแนวทางของประชาธิปไตย มีความกระตือรือร้น
มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน และละเอียดรอบคอบในการทำงาน พยายามแก้ไขปรับปรุง
ผลงานของตนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนทำงานด้วยความเต็มใจ มีความสนุกสนานในการทำงาน
มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง มีทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ
มีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง มีทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ
มีความรับผิดชอบในการทำงานทั้งกิจกรรมในเวลาเรียนและกิจกรรมนอกเวลาเรียน¹
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้บริการด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้เรียน
ส่วนมากมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี ร้อยละ 15 มีน้ำหนักเกินกว่ามาตรฐาน

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 10.

ร้อยละ 1 มีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐาน โรงเรียนได้จัดครูผู้รับผิดชอบ ให้ความรู้เรื่องโภชนาการ แก่ ผู้เรียนเกี่ยวกับการบริโภคอาหารให้ครบ 5 หมู่ และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ตามความ จำเป็นของร่างกาย ฝึกให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมารับประทานอาหาร สำหรับผู้เรียนที่มี น้ำหนักเกินกว่ามาตรฐานและผู้เรียนมีน้ำหนักต่ำกว่ามาตรฐาน จัดให้ครูฝ่ายโภชนาการเป็นผู้ให้ คำแนะนำกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

จากการที่โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาให้บุคลากรให้มีคุณภาพพร้อมด้วยความรู้ และจิตวิญญาณของความเป็นครู จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โรงเรียนได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม และสัมมนาตามที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อให้บุคลากรได้รับเทคนิคการสอน และพยายามนำสิ่งที่ได้รับมาปรับปรุงการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ดีทั้งด้านคุณธรรมและวิชาการ มีโครงการต่างๆ รองรับ เช่น โครงการบำเพ็ญประโยชน์ โครงการแห่เทียนจำนำพรรษา โครงการธนาคารความดี เป็นต้น อีกทั้ง ยังส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษา สื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การพูดในที่ ชุมชน วันวิชาการ สัปดาห์ห้องสมุด ภาษาไทยวันละคำ ภาษาอังกฤษวันละคำ และการฝึก นักเรียนเป็นพิธีกร ผู้ดำเนินรายการในกิจกรรมต่างๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ดี

ผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การประเมิน พบว่า อยู่ ในระดับดีและจากการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมต่างๆ ที่จัด อยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ พอใช้ ผู้เรียนให้ความร่วมมือ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ทั้งจากแหล่งภายในโรงเรียน และแหล่งความรู้ในชุมชนและผู้เรียนสามารถนำกิจกรรม ต่างๆ ที่จัดใช้เพื่อเสริมความรู้ทักษะด้านการอ่านเพิ่มมากขึ้น

ผู้เรียนในทุกระดับชั้น ได้รับการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ และทักษะ ในการ ทำงานจากกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้ ทั้งในและนอกโรงเรียน นักเรียนสามารถทำงานร่วม กิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ผู้เรียนร้อยละ 72 มีการพัฒนา ตามศักยภาพของตน

โรงเรียนได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีความสามารถทางสติปัญญา และมี สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย จึงได้จัดการเรียนการสอน ที่สอดแทรกความรู้ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งเชียววิทยากรจากสถานีตำรวจดับเพลิงใน ท้องที่มาให้ความรู้และสาธิตเรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุและอัคคีภัย

จากการดำเนินงาน โดยภาพรวมของการให้บริการในด้านต่างๆ พบว่า นักเรียน ส่วนมากให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการดื่มนม ร้อยละ 99 ผู้เรียนได้รับอาหารครบ 5 หมู่

มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีผู้เรียนบางส่วนเท่านั้น ที่ไม่ชอบรับประทานผัก การให้บริการด้านสุขภาพนักเรียนได้เข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี ครบทุกคน นักเรียนรู้จักการป้องกันอุบัติเหตุ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี

โรงเรียนจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการนิเทศการสอนทั้งภายในและภายนอก มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ มีการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย และพัฒนา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้นเป็นอย่างดี เห็นได้จากการที่นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการแสดงออกอย่างมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการคิดวิเคราะห์ ปรึกษาหารืออภิปรายกันภายในกลุ่ม ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ

นอกจากนี้ผลการดำเนินงานในภาพรวม แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในด้านคุณธรรมจริยธรรม และผลการเรียนของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง¹

เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ Cooperative Learning โดยเน้นให้นักเรียนที่เรียนเก่ง มีผลการเรียนดี ช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนกว่า ส่งเสริมให้รู้จักการทำงานกลุ่ม ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล²

โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาโรงเรียน มีโครงการพัฒนาบุคลากร โครงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม การจัดทำเอกสารวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา กับผลการเรียนที่คาดหวัง มีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่หลากหลาย เช่น มีการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา ซึ่งสังเกตได้ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการนำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการวิจัย วพร.³ โครงการนิเทศ

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 14.

² แหล่งเดิม. (2541 – 2544). หน้า 16.

³ โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

การสอนภายในโรงเรียนของกลุ่มสาระต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และการนิเทศการสอนแบบ
กัลยาณมิตรของฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนขององค์กรสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตลอดจนการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีการวัดผลและประเมินผลโดยครูใช้
วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง นักเรียนมีการจัดแฟ้มสะสมผลงานและทำโครงการหรือทำงาน
วิจัยของนักเรียน และมีโครงการวิจัยในชั้นเรียน¹

ใน พ.ศ. 2520 คณะผู้บริหาร คุณครู และผู้ปกครอง ได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคม
ผู้ปกครองและครูโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู และ
การเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ใน พ.ศ. 2535 บรรดาศิษย์เก่า ซึ่งมีจำนวนมาก
ได้ทำงานมีหลักฐาน ได้ประชุมปรึกษา เพื่อพบปะสังสรรค์และช่วยเหลือโรงเรียน เมื่อมีโอกาส
ได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่าอัสสัมชัญศึกษาขึ้น พ.ศ.2536 บรรดาศิษย์เก่าและสมาคม
ผู้ปกครองและครูโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้จัดฉลองครบรอบหกทศวรรษโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
มีบรรดาศิษย์เก่าและผู้ปกครองมาร่วมงานกันอย่างมากมาย ต่อมาใน พ.ศ. 2542 คณะครู และ
นักเรียนอัสสัมชัญศึกษา ต่างมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ที่โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาจัด
จริยธรรมดีเด่นจากกระทรวงศึกษาธิการ ยังความปลาบปลื้มแก่บรรดาศิษย์เก่าเป็นอย่างมาก
ใน พ.ศ. 2543 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ระหว่าง
ปีการศึกษา 2543 – 2547 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ชุมชนมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนเป็นอย่างดี
มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้าน
คุณธรรมจริยธรรม จนได้รับรางวัลสถานศึกษาจัดกิจกรรมจริยธรรมดีเด่นจากกระทรวงศึกษาธิการ
ใน พ.ศ. 2542

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลายรูปแบบที่
กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผึกแก้ปัญหา รวมทั้งจัดหาสื่อต่างๆ จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนได้ใฝ่ความรู้ และเรียนรู้การทำงานร่วมกับ
ผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับรางวัล
ชนะเลิศการแข่งขันประกวดโฆษณาสินค้า เป็นภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ นักเรียนในระดับ
ประถมและมัธยมศึกษาได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขัน Cross Word ทั้งในประเภทเดี่ยวและทีม
ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ และความสามัคคีในการคิดและตัดสินใจ ได้รับเหรียญเงินใน
โครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์ของ สสวท. ผู้แทนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปี

¹รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2545). หน้า 20.

ที่ 6 ได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่นในโรงเรียนขนาดกลางพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในระดับมัธยมศึกษาได้รับเหรียญเงินในการแข่งขันการประยุกต์ใช้คณิตศาสตร์ และการแก้ปัญหาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ส่วนด้านพลานามัย นักเรียนได้รับรางวัล รองชนะเลิศจากการแข่งขันบาสเก็ตบอล ทั้งในระดับประถม และมัธยม ของ กรมพลศึกษา กองการกีฬาสำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร รุ่น 12 ปี และ 15 ปี¹

2. ด้านสังคมสงเคราะห์

เป้าหมายของการพัฒนาสังคมไทยแบบเน้นบูรณาการวัฒนธรรมในการพัฒนา คือ การสร้างสังคมไทยให้เป็นคนดี ทันโลก เป็นชุมชนของคนมีศักยภาพ มีคุณภาพ มีความรู้มีความสามารถ มีความรักเคารพกตัญญูพ่อแม่ และผู้มีพระคุณ มีครอบครัวที่อบอุ่น มีความสุข เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นสังคมสันติ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ ชัดความยากจน เลื่อนระดับฐานะทางสังคม และขยายบริการทางสังคม เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในสังคม มีการเคลื่อนย้ายช่วงชั้นทางสังคม มีการกระจายโอกาสการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน สังคม หรือประเทศ²

การศึกษาคาทอลิกมุ่งพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ การถ่ายทอดและกระบวนการกลุ่มเกลาทางสังคม และวัฒนธรรม ที่มุ่งให้บุคคลได้พัฒนาตนครบเต็มศักยภาพของชีวิต เป็นบุคคลที่ดี มีคุณธรรมตามแนวคิดและปรัชญาการศึกษาคาทอลิก หรือหลักของคริสตศาสนา ทั้งนี้จะครอบคลุมถึงการจัดกิจกรรมการศึกษาคาทอลิกในทุกรูปแบบของการศึกษา สำหรับประชาชนและการอบรมเยาวชน โดยคณะบุคคล สถาบันการศึกษาหรือองค์กรของพระศาสนจักรคาทอลิก³

สถาบันการศึกษาและองค์กรศาสนายังเน้นการดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยจัดมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนซึ่งมีทั้งเป็นรายบุคคล รายกลุ่มหรือทั้งชุมชน เป็นการทำงานกับผู้มีปัญหา³ โดยเฉพาะการพัฒนาชุมชน ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบภัย รณรงค์สร้างกิจกรรมและสร้างจิตสำนึกให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิกมีจิตใจช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส

¹ รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2541 – 2544). หน้า 15.

² วิวัฒน์ แพร์ศิริ. (2543). วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย. หน้า 8.

³ นิภา สุวรรณแสง. (2525). การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน. หน้า 10.

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีบทบาทในการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบธรรม ประเพณีและการแพร่ธรรม เป็นการจัดการศึกษาโดยยึดคำสอนของศาสนาและปรัชญาการศึกษา คาทอลิกเป็นหลัก เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ เด่นในด้านคุณธรรม และมีความรู้ความสามารถตามปรัชญาการศึกษาและคำสอนของศาสนาในบริบทของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และศึกษาด้วยตนเองตามความ สนใจ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จัดให้มีคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า เครือข่ายผู้ปกครอง และ หน่วยงานต่างๆ จากชุมชนเข้ามามีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน ตามแผนงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา นอกจากนี้ยังดำเนินการศึกษาในรูปแบบของ การฝึกอบรมเยาวชนได้มีโอกาสสัมผัสเข้าถึงความเป็นจริง และการเปลี่ยนแปลงกับความต้องการ ของสังคม ด้วยการศึกษากิจการโดยตรง เข้าใจและลงมือปฏิบัติโดยตรงเท่าที่สามารถทำ ได้ เช่น ระดมให้นักเรียนรู้จักออม เพื่อแบ่งปันโดยเชิญชวนให้นักเรียนสละแบ่งปันเงินค่าอาหาร ที่ได้มากเกินพอและนำเงินเหล่านั้นไปแบ่งปันแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือโดยผ่านหน่วยงาน ต่างๆ เช่น ศูนย์สังคมพัฒนากรุงเทพฯ เชียงใหม่ พะเยา โคเออร์¹ โรงเรียนในชนบท โครงการ ส่งเสริมอาหารกลางวัน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ ที่ให้โอกาสนักเรียนแต่ละ โรงเรียนไปเยี่ยมเยียนตามสถานสงเคราะห์ต่างๆ เช่น บ้านสงเคราะห์เด็กกำพร้า เด็กปัญญาอ่อน ชุมชนแออัด บ้านธัญบุรีและผู้ป่วยโรคจิต โครงการแบ่งปันความรักในวันคริสตมาส

การจัดการศึกษานอกระบบของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นดำเนินการเกี่ยวกับการ การศึกษาในรูปแบบของกิจกรรมและการฝึกอบรมเพื่อนักเรียน เช่น คณะพลมารี² คณะกอง หน้าร่าเริง³

¹ โคเออร์ หมายถึง ศูนย์ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่ให้ความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน แก่ ผู้ประสบภัยทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์

² คณะกองหน้าร่าเริง หมายถึง กลุ่มที่ตั้งขึ้นสำหรับเด็กประถมศึกษา ส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรม การเล่นต่างๆ ด้วยกันอย่างสนุกสนานและมีความสุข

³ คณะพลมารี คือกลุ่มที่มีความศรัทธาต่อพระนางมารีอาผู้เป็นมารดาของพระเยซูตั้งขึ้นมาเพื่อสวด ภาวนาร่วมกัน เยี่ยมคนป่วยและประชุมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

คณะวาย ซี เอส¹ คณะพลศิลป์² สมาคมสโมสรลูกเสือรัตนโกสินทร์ เพื่อพัฒนาเยาวชนในรูปแบบของกิจกรรมเนตรนารี และสมาชิกบำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรม เนตรนารีและสมาชิกบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้ปรับกระบวนการฝึกสอนและอบรมใหม่ให้เป็นลูกเสือเพื่อการแพรวพรรณ โดยสโมสรลูกเสือรัตนโกสินทร์เป็นฝ่ายประสานงานกับโรงเรียนต่างๆ ในสังฆมณฑล

นักเรียนของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้รับการขัดเกลา และได้รับการเชิญชวนให้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถ เป็นผลทำให้นักเรียนได้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถช่วยเหลือสังคมได้

เด็กถือว่า เป็นอนาคตของชาติที่สำคัญ แต่สังคมไทยยังมีเด็กเป็นจำนวนมากที่มีฐานะยากจน เป็นเด็กด้อยโอกาส ด้วยเหตุนี้โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจึงได้จัดให้มีโครงการศึกษาและสัมผัสชีวิตผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้นักเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้มีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคนดี มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม และรู้จักช่วยเหลือสังคมตามความสามารถ

คณะผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้มอบหมายให้คุณครูฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับนักเรียน จัดทำโครงการช่วยเหลือเด็ก และเยาวชนที่ด้อยโอกาส โดยการรณรงค์หาทุนการศึกษา สิ่งของ ข้าวสาร อาหารแห้ง นม ขนม เครื่องเขียน เสื้อผ้าของเด็ก ในรูปแบบของชมรม ให้นักเรียนเป็นคณะกรรมการดำเนินการ โดยมีคุณครูเป็นที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังเชิญชวนผู้ปกครองและศิษย์เก่าให้การสนับสนุนโครงการด้วย ผลของการดำเนินงานโครงการนี้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาจึงได้นำผลจากการดำเนินงานของคุณครูและนักเรียนนั้น มาดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนมูลนิธิและหน่วยงานต่างๆ ในสังคมตามความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. **สถานสงเคราะห์มูลนิธิกลุ่มแสงเทียน** ตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2527 ถนนอิสรภาพ 15 วัดบางไส้ไก่ แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือโครงการต่างๆ ของมูลนิธินี้หลายโครงการทุกปี

¹ คณะ วาย ซี เอส คือ คณะที่ศาสนาจักรคาทอลิกตั้งขึ้น เพื่อรับเยาวชนเป็นสมาชิก ดำเนินส่งเสริมการแสดงออกของวัยรุ่นในทางที่ถูกต้อง เช่น กีฬา การบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น อยู่ในความดูแลของบาทหลวงหรือนักบวชคณะต่างๆ

² คณะพลศิลป์ หมายถึง คณะที่ตั้งขึ้นสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความคิดริเริ่มเป็นพิเศษต่อศิลปมหาสนิท

- โครงการเด็กอ่อน (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนลูกคนจนในเมือง) โดยเปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อายุ 2 – 5 ปี เป็นลูกกรรมกรรับจ้างรายวัน พ่อค้า แม่ค้าหาบเร่ ไม่มีเวลาเลี้ยงลูกในแต่ละวัน ซึ่งมูลนิธิรับผิดชอบวันละ 100 – 120 คน

- โครงการมอบทุนการศึกษาให้เด็กยากจนในสลัม ได้มีโอกาสได้เรียนหนังสือในระดับชั้นที่สูงขึ้น ทั้งสายสามัญ สายอาชีพ ทางมูลนิธิรับผิดชอบถึง 200 กว่าคน

- โครงการอาหารกลางวันเด็กยากจน ทั้งในเมืองและชนบทตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยม ศึกษา อายุ 2 – 18 ปี ทางมูลนิธิกลุ่มแสงเทียน รับผิดชอบ 1000 กว่าคน โครงการจัดซื้อเครื่องกีฬา ให้นักเรียนในชนบทถิ่นทุรกันดาร เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬา ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

- โครงการวันรวมน้ำใจสู่เด็กไทยในชุมชนแออัด จัดมอบของขวัญ อาหารแห้ง ให้เด็กยากจนในชุมชนแออัด

- โครงการความรู้สู่เด็กชนบท จัดมอบสื่อการเรียนการสอน เพื่อเด็กไทยที่ห่างไกลความเจริญ รับผิดชอบหนังสือเรียน นิตยสาร เครื่องเขียน นำไปมอบให้นักเรียน โรงเรียนประชาชนในถิ่นทุรกันดาร

- โครงการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เพื่อบรรเทาทุกข์ สร้างความปกติสุขให้กับสังคมช่วยเหลือทั้งรายบุคคลและหมู่คณะที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ ช่วยผู้ถูกน้ำท่วม ผู้ถูกไฟไหม้ โดยการนำข้าวสาร อาหารแห้ง เสื้อผ้า เครื่องอุปโภค บริโภคช่วยเหลือผู้ประสบภัยเหล่านั้น

2. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน

พ.ศ. 2506 ตั้งอยู่เลขที่ 78 / 1 หมู่ 1 ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2537 ให้ความสงเคราะห์เด็กอ่อน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ควรได้รับการเลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่น โดยเฉพาะเด็กในวัยแรกเกิดถึง 1 ปี ซึ่งเป็นวัยพื้นฐานที่สำคัญของชีวิต เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาการทางร่างกายที่เหมาะสม ตามวัย มีความมั่นคงทางจิตใจ และสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ องค์กรและหน่วยงานต่างๆ เห็นความสำคัญ แก่เด็ก ๆ ทางโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นหน่วยทางการศึกษา มีบทบาทในการสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานสงเคราะห์ และคุ้มครองเด็กอ่อนให้มีสวัสดิภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบ และให้ความช่วยเหลือในการสงเคราะห์ คุ้มครอง และพัฒนาเด็กอ่อนที่ขาดบิดา มารดา เป็นเด็กกำพร้า เด็กอนาถา และถูกทอดทิ้ง ไร้ที่พึ่ง เพื่อหาทุนและจัดสรรบริการด้านสวัสดิการ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและดำเนินพัฒนาและสงเคราะห์เด็ก

ตลอดจนปรับปรุงอาคารสถานที่ของอาคารสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด เพื่อร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนอื่นๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองและพัฒนาเด็ก ร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ ไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการเมืองแต่ประการใด

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมให้การสนับสนุนสิ่งของ และทุนทรัพย์ ในโครงการหรือกิจกรรมของมูลนิธิสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด โดยนำนักเรียนไปเยี่ยม และเป็นอาสาสมัครช่วยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น อาบน้ำ ป้อนข้าว เล่านิทาน บริจาคสิ่งของเครื่องใช้ สำหรับเด็กหรือทุนทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด

จากการเข้าร่วมกิจกรรมของมูลนิธิสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ดของโรงเรียน อัสสัมชัญศึกษา เด็กนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตของผู้ที่ด้อยทางสังคม และสอดคล้องกับการเรียนในเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของเด็กที่ว่าด้วย เรื่องสิทธิที่จะใช้ชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้องสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในสังคม องค์การสหประชาชาติเป็นหน่วยงาน ที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุน สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กๆ ให้ห่างไกลจากปัญหาต่างๆ ที่เด็กและวัยรุ่นประสบอยู่ในปัจจุบัน

3. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการบ้านเฟื่องฟ้า เด็กพิการและปัญญาอ่อนเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ต้องการความอนุเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือตนเองให้ได้ในระดับหนึ่ง เพื่อไม่ให้เป็นการระรานผู้อื่นมากเกินไป ทางโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเห็นความสำคัญและได้เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนสิ่งของทุนทรัพย์ เพื่อสงเคราะห์แก่เด็กพิการและปัญญาอ่อนเหล่านี้

สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการบ้านเฟื่องฟ้า ตั้งอยู่เลขที่ 78 / 9 หมู่ 1 ถนนติวานนท์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทำหน้าที่ช่วยเหลือเด็กพิการและปัญญาอ่อน เป็นเวลากว่า 40 ปี

จากการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนและปัญญาอ่อน บ้านเฟื่องฟ้า ทำให้เด็กนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ มีความเมตตา ความเสียสละ เข้าใจสภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

4. สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ วัดพระวิสุทฐิวงค์(วัดในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก) ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่เลขที่ 3 หมู่ 5 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2502 โดยสมาคมนักบุญวินเซนเดอปอล เริ่มแรกได้สนับสนุนจาก พลเอกกฤษณ์ สีวะรา จัดหาทุนการก่อสร้างและเปิดทำการเดือนตุลาคม พ.ศ. 2503

งานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งเป็นอีกกลุ่มหนึ่งของสังคมที่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่และความช่วยเหลือ เพราะผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ลำบาก บางคนไร้ญาติ มีปัญหาเรื่องสุขภาพ ลูกหลานทอดทิ้งไม่เอาใจใส่และไร้ที่อยู่อาศัย โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเห็นความสำคัญ ความจำเป็นจะต้องให้ความช่วยเหลือคนชราเหล่านั้น

โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในกิจกรรมของสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุวัดพระวิสุทธิวงส์ โดยการนำนักเรียนไปพูดคุยอย่างมีมารยาท นำสิ่งของเครื่องใช้ไปให้บริการทันท่วงที เพื่อสนับสนุน ดำเนินงานของสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุวัดพระวิสุทธิวงส์ฯ สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ วัดพระวิสุทธิวงส์ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ สามารถดำเนินการบริหารไปเป็นอย่างดี

5. งานสงเคราะห์ผู้ประสพภัยหนาว จากความร่วมมือของทุกฝ่ายในโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ในการดำเนินการนำผ่านนม เสื้อผ้า อาหารแห้งและยารักษาโรคไปแจกให้กับประชาชนที่ประสบภัยหนาวในหมู่บ้านบากชุม จังหวัดอุบลราชธานี และไปเยี่ยมพูดคุย ช่วยเหลือและบริจาคทรัพย์ให้กับประชาชนที่ประสบภัยหนาวในแต่ละครั้ง ตลอดจนนำความรู้ในด้านการประกอบอาชีพ ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวประมาณ 1 สัปดาห์ โดยการนำของคณะผู้บริหารคณะครู และผู้แทนนักเรียนในแต่ละระดับช่วงชั้นเป็นประจำทุกปี

6. งานสงเคราะห์ในชุมชนแออัดคลองเตย ในกรุงเทพมหานครในกรุงเทพมหานคร มีชุมชนแออัดหลายแห่ง ซึ่งเต็มไปด้วยปัญหาหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาเสฟติด ปัญหาผู้ใหญ่ติดเฮโรอีน และกัญชา ปัญหาเด็กติดดาว และทินเนอร์ ปัญหาโรคติดต่อที่ร้ายแรง ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น เพื่อบรรเทาปัญหาต่างๆ เหล่านั้น ทางโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนแออัดคลองเตยใน ในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนแออัด เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยคณะครู ผู้แทนนักเรียนช่วยกันสอนอ่าน สอนเขียนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยการนำสิ่งของ เครื่องใช้ นมไปให้ รวมทั้งบริจาคทุนทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของสถานสงเคราะห์ในชุมชนแออัดคลองเตยแห่งนี้

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาเป็นเพียงหน่วยงานทางการศึกษาของภาคเอกชน แต่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในด้านสังคมสงเคราะห์ในการช่วยเหลือและส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นับได้ว่า โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา มีบทบาทสำคัญกับด้านสังคมสงเคราะห์ เป็นการบริหารและการจัดการที่ดีและมีคุณประโยชน์ต่อผู้ที่รับการสงเคราะห์

บทที่ 5

สรุป

บาทหลวงเลโอ แปรุดอง เจ้าอาวาสวัดอัสสัมชัญ ได้ก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาขึ้น ในบริเวณวัดอัสสัมชัญใน พ.ศ. 2476 เพื่อให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ ในบริเวณวัดอัสสัมชัญ จากสภาพของโรงเรียนในระยะแรก เป็นโรงเรียนเล็กๆ ประกอบด้วยเรือนไม้มีห้องเรียนไม่กี่ห้อง นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ท่านได้ทำงานด้วยความเข้มแข็ง อดทนและเพียรพยายาม จนกระทั่งประสบความสำเร็จและสามารถขยายอาคารเรียนเพื่อให้เพียงพอแก่นักเรียนเพิ่มขึ้น เมื่อมีงานเพิ่มมากขึ้นไม่สามารถบริหารงานได้ดี ท่านจึงได้เชิญภคินี คณะพระหฤทัยคอนแวนต์มาเป็นผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ได้รับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินงาน ตามมาตรฐานเกี่ยวกับการศึกษา 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับครู มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร

งานด้านการศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนของวัดอัสสัมชัญ สังกัดคณะมิสซังกรุงเทพฯ ได้จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ในการพัฒนาคนให้เป็นบุคลากรที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ฝึกอบรมคนให้มีระเบียบวินัยมีความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนแบบบูรณาการคุณธรรม และจริยธรรม

บทบาททางด้านสังคม โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นโรงเรียนของวัดอัสสัมชัญ มีบาทหลวงประจำวัดทำหน้าที่การแพร่ธรรม และให้ความสำคัญ สนับสนุนงานด้านการศึกษา ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือสิ่งของเครื่องใช้ และทุนทรัพย์จากสมาคมผู้ปกครองนักเรียน และครูสมาคมศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ในการบริจาคและสงเคราะห์แก่สถานสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ เช่น กลุ่มแสงเทียน สถานสงเคราะห์คลองเตย สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านปากเกร็ด สถานสงเคราะห์บ้านเฟื่องฟ้า สถานสงเคราะห์คนชราบ้านลำไทร ตลอดจนเข้าร่วมโครงการด้านภยันตรายในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

จากการดำเนินงานดังกล่าวของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา มีผลงานที่พัฒนา และเจริญก้าวหน้าเด่นชัด งานทางด้านการศึกษา บทบาททางด้านสังคม ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กและเยาวชนมีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ทำให้เด็กที่จบจากโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และประเทศชาติต่อไป

ศิษย์เก่าโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาดีเด่น ซึ่งมีชื่อเสียงในสังคมมีมากมาย พอจะยกตัวอย่างได้ คือ รศ.ดร. นภาพรธร นพรัตน์อาภรณ์ เรียนจบจากโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ใน พ.ศ. 2508 เป็นนักวิทยาศาสตร์และนักวิชาการ ดร.สุดา คุณสมยิ่ง เรียนจบจากโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาใน พ.ศ. 2502 เป็นอาจารย์สอนคณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์อยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา คุณยุวดี นิยมสมบูรณ์ เรียนจบจากโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาใน พ.ศ. 2501 เป็นนักธุรกิจดีเด่น นักสังคมสงเคราะห์ อดีตนายกสมาคมสตรีแห่งประเทศไทย และอดีตนายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เป็นต้น

สัญลักษณ์ของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

อศศ.	หมายถึง	อักษรย่อของคำว่า “อัสสัมชัญศึกษา”
วงกลมวงใน	หมายถึง	เราอยู่ในโลกของการจัดการศึกษา การศึกษาจะต้องหมุนเวียนเปลี่ยนไปให้ทันเหตุการณ์
วงกลมวงนอก	หมายถึง	โลกภายในของโรงเรียนจะต้องสัมพันธ์ เป็นไปอย่างกลมกลืนกับโลกภายนอกที่อยู่รอบตัวเรา คือ ระบบการจัดของหน่วยงานที่เราต้องสังกัดอยู่
กิ่งราชพฤกษ์	หมายถึง	ความสามัคคี ความร่วมมือ

ภาพประกอบ 1 ตราโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

ที่มา : ธรรมนูญโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545: 4.

ภาพประกอบ 2 แสดงที่ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอาสนวิหาร อัสสัมชัญ
ที่มา : ถ่ายภาพโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2543.

ภาพประกอบ 3 แผนที่ที่ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาและอาสนวิหารอัสสัมชัญ
ที่มา: www.as.ac.th.

ภาพประกอบ 4 อาสนวิหารอัสสัมชัญ (ถ่ายภาพที่อาสนวิหารอัสสัมชัญ, 2545)

ภาพประกอบ 5 บาทหลวงเปรูตอง ผู้ก่อตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (www.as.ac.th.)

ภาพประกอบ 6 บาทหลวงเกรียงศักดิ์ โกวิทวานิช เจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญองค์ปัจจุบัน
ที่มา : ถ่ายภาพที่อาสนวิหารอัสสัมชัญ, 2545.

ภาพประกอบ 7 ซิสเตอร์ ดร. ชวลา เวชยันต์ ภคินีคณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า ครูใหญ่
คนปัจจุบัน
ที่มา : ถ่ายภาพที่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545.

ภาพประกอบ 8 เครื่องแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล เสื้อสีขาว กระโปรงสีแดง ถุงเท้าสีขาว
รองเท้านักเรียนสีดำ

ที่มา : ถ่ายภาพที่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545.

ภาพประกอบ 9 เครื่องแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เลื้อยสีขาว กระโปรงสีแดง
ถุงเท้าสีขาว รองเท้านักเรียนสีดำ
ที่มา : ถ่ายภาพที่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545.

ภาพประกอบ 10 เครื่องแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เสื้อสีขาวแขนยาว

เนคไทสีแดง กระโปรงสีแดง ถุงเท้าสีขาว รองเท้านักเรียนสีดำ

ที่มา : ถ่ายภาพที่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545.

ภาพประกอบ 11 เครื่องแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เลื้อยสีขาวแขนยาว
เนคไทสีกรมท่า กระโปรงสีกรมท่า ถุงเท้าสีขาว รองเท้านักเรียนสีดำ
ที่มา : ถ่ายภาพที่โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. 2545.

ภาพประกอบ 12 กิจกรรมที่สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพ ปากเกร็ด. 2540.

ภาพประกอบ 13 กิจกรรมที่ศูนย์เด็กเล็ก เชื้อเพลิงนอก คลองเตย. 2543.

ภาพประกอบ 14 กิจกรรมที่บ้านเฟื่องฟ้า. 2545.

ภาพประกอบ 15 กิจกรรมที่บ้านพักคนชรา จังหวัดปทุมธานี. 2545.

ภาพประกอบ 16 กิจกรรมที่มูลนิธิกลุ่มแสงเทียน เขตธนบุรี. 2540.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2519). *ทฤษฎีการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรววิทยา.
- ธีรวัชร ภูมิ ; และคณะ. (2524). *ระบบการศึกษาไทย. รายงานการศึกษา 416 : 603 ระบบบริหารการศึกษาไทย. ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นพพงศ์ บุญจิตราดุลย์. (2529). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์กรุงเทพ.
- นิกายโรมันคาทอลิกในสมัยกรุงศรีอยุธยา. *วิทยานิพนธ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา พรฤกษ์งาม. (2543). *บทความเรื่อง “ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก” แปลและบัญญัติศัพท์เฉพาะศาสนา. วิทยานิพนธ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นุสรี เงินเลิศฉ้วนชัย. (2544). *ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาและจิตตารมณ์ของบาทหลวงบาทหลวงอาเดรียง โลเน. (2545). ประวัติมิสซังกรุงเทพฯ ค.ศ. 1662 – 1811. ฝ่ายการศึกษา มิสซังกรุงเทพฯ.*
- ปรีชา เมธาวัชรภคย์. (2544). *สถาบันศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก กับภารกิจของการศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- ผาสุข อินทวารุฑ. (2530). *บทความเรื่อง ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ยุคนุกเบิก. อัสตีพรพรเชนตีโยเซฟคอนเวนต์*. กรุงเทพฯ: บริษัท พลพันธ์การพิมพ์ จำกัด.
- ฝ่ายการศึกษา มิสซังกรุงเทพฯ. (2529). *แผนพัฒนาการศึกษาปี 2530 – 2532. นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม.*
- . (2529). *รายงานการประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ 1 / 2529. นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม.*
- . (2544). *ตารางการนิเทศเยี่ยมเยียนการสอนของครูตามโครงการบูรณาการจริยธรรม. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญการพิมพ์.*
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- พลับพลึง มูลศิลป์. (2523). *ความสัมพันธ์ไทย – ฝรั่งเศส สมัยอยุธยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- มาร์ติน ประทีป โกมลมาศ. (2518). *คำกล่าวรายงานของเลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- เมธี ปิณฑนนท์. (2525). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.

- ยุวดี วงศ์สว่าง. (2539). *ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. (2543). *หลักสูตรโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา(2543 – 2547)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *การดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *การประเมินงานโครงการฝ่ายวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *คู่มือการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2541). *ธรรมนูญโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา(2541 – 2544)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *แผนการจัดกิจกรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *แผนปฏิบัติฝ่ายวิชาการโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *สรุปการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2545). *สรุปรายงานการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2536). *หกทศวรรษอัสสัมชัญศึกษา พ.ศ. 2476 – 2536*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- วัดอัสสัมชัญ. (2512). *ที่ระลึกงานสุวรรณสมโภชอาสนวิหารอัสสัมชัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- . (2538). *วัชรสมโภชอาสนวิหารอัสสัมชัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัสสัมชัญ.
- วิทยา คูวิรัตน์. (2530). *การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิก มิสซังกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ (ภาควิชาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ แพร่สิริ. (2543). *วิวัฒนาการ และอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิก กับการพัฒนาสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ ก.ด. (สาร์ตศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2528). *รายงานการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สภาครุคาทอลิกแห่งประเทศไทย.

สหพันธ์อธิการเจ้าคณะนักบวชในประเทศไทย. (2545). *นักบวชหญิงชายในประเทศไทย*.

กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุพรรณณี กาญจนัฐิจิตติ. (2507). *บทบาทของมิชชันนารีในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 3 ถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธ์. (2545). *ประวัติพระศาสนจักรไทย*. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญการพิมพ์.

หกทศวรรษอัสสัมชัญศึกษา. (2536). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประวัติ อาสนวิหารอัสสัมชัญ

ประวัติ อาสนวิหารอัสสัมชัญ

ใน พ.ศ. 2352 บาทหลวงปาสกาล ซึ่งเป็นลูกหลานของชาวโปรตุเกส-ไทย ได้รวบรวมเงิน 1,500 บาท ซึ่งได้บอกบุญกับบรรดาคริสตัง และญาติพี่น้องมิตรสหายของท่าน ได้ถวายเงินจำนวนนี้แก่บาทหลวงฟลอรังส์ เพื่อจะได้สร้างวัดเป็นเกียรติแด่พระนางมหาแมรีอา วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2353 บาทหลวงหลวงฟลอรังส์ เขียนจดหมายถึง บาทหลวงเลอติงดัล ขออนุญาตซื้อที่ดินแปลงหนึ่งในราคา 250 บาท เพื่อจะได้สร้างวัดให้สมกับความตั้งใจของผู้บริจาค เพื่อพระสิริมงคลของพระเป็นเจ้าและของพระนางมาเรีย ที่ดินแปลงนี้อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามวัดซางตาครู้ส อยู่เหนือวัดของพวกภิกษุมาคีเล็กน้อย (ปัจจุบันคือวัดแม่พระลูกประคำ)

วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2353 บาทหลวงฟลอรังส์เขียนว่า "เวลานี้กำลังตระเตรียมที่ดินแปลงนี้เพื่อที่จะได้สร้างวัดแม่พระตามความปรารถนาของผู้ใจบุญ ที่ได้ถวายเงิน 1,500 บาท แล้วนั้น และข้าพเจ้าได้รับเมื่อปีที่แล้วจากคุณพ่อปาสกาล"

พ.ศ. 2353 บิชอปการ์โนลต์ ได้แต่งตั้งบาทหลวงฟลอรังส์เป็นบิชอปผู้สืบตำแหน่งแล้วได้เดินทางไปวัดคาทอลิกที่จังหวัดจันทบุรี ในขณะที่นั้นมีหญิงสาวเชื้อสายญวนหลายท่านปฏิญาณตนบวชเป็นภคินีโดยบิชอปการ์โนลต์ ต่อมาท่านได้สิ้นใจท่ามกลางกลุ่มคริสตชน ในวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2354 เมื่อได้ทราบว่าบิชอปการ์โนลต์ถึงแก่กรรม บิชอปฟลอรังส์ จึงได้เดินทางไปจังหวัดจันทบุรี เพื่อกระทำพิธีฝังศพท่าน

ใน พ.ศ. 2363 บิชอปฟลอรังส์ก็สามารถซื้อที่ดินบริเวณสวนกล้วย ตั้งแต่ที่ดินที่ตั้งสามเณราลัยของมิสซังจนถึงริมแม่น้ำ สำหรับที่ดินสามเณรวัลย์นั้น ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนอัสสัมชัญ แปลงที่สองซึ่งซื้อ เมื่อ ค.ศ. 2363 เป็นที่ตั้งของอาสนวิหารอัสสัมชัญปัจจุบัน โรงเรียนวัด (โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา) โรงเรียนของภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร (อัสสัมชัญคอนแวนต์) สำนักของบิชอป ศูนย์คาทอลิก บริษัทอีสต์เอเชียติกและบ้านคริสตัง เงินที่ได้รับจากบาทหลวงปาสกาลเหลือไม่พอที่จะสร้างวัดได้ บิชอปฟลอรังส์ จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากพระคาร์ดินัลผู้ใจบุญจากกรุงโรม ซึ่งท่านยินดีบริจาคเงิน 1,500 ปียาสตร์ เพื่อสร้างวัดเป็นเกียรติแด่ พระนางมาเรียรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์

การดำเนินงานต่างๆ ได้เริ่มใน พ.ศ. 2363 คือ การปรับที่ดินให้เรียบ และเริ่มการก่อสร้างวัดอัสสัมชัญหลังแรกทำด้วยอิฐ สำเร็จใน พ.ศ. 2364 นอกจากนั้นยังสร้างสำนักบิชอปและบิชอปฟลอรังส์ได้มาพำนักอยู่ที่นี้ พิธีเสกอาสนวิหารอัสสัมชัญ กระทำอย่างสง่าในวันฉลองแม่พระลูกประคำ พ.ศ. 2365 บิชอปบิลเลอกัวได้เขียนถึงการก่อสร้างวัดอัสสัมชัญไว้ในหนังสือเล่าเรื่อง

กรุงสยามของท่าน ดังนี้

มีโบสถ์คริสต์ตั้ง หรือค่ายคริสต์ตั้งอยู่ 5 แห่งด้วยกัน ในนครหลวง แห่งแรกชื่อค่ายอัสสัมชัญ ซึ่งวิทยาลัยเสมินารีตั้งอยู่ที่นั่น ใกล้กับตัวโบสถ์อันสง่างามก่ออิฐถือปูน สร้างมาได้เกือบ 40 ปีแล้ว ตัวโบสถ์นั้นมีสวนอันกว้างล้อมรอบอยู่โดยรอบ มีบ้านเรือนของพวกคริสต์ตั้งกระจาดกระจายอยู่ทั่วไป ห่างจากแม่น้ำลึกไปประมาณ 100 เมตร จะเห็นสำนักพระสังฆราชอันสูงเด่น (สร้างโดยพระสังฆราชปัลเลอกัว) ซึ่งสิ้นค่าก่อสร้างไปถึง 3,000 ฟรังก์เศษ ชั้นล่างของอาคารหลังนี้จัดสรรให้เป็นที่พักการของโรงพิมพ์แต่เพียงอย่างเดียว ชั้นบนประกอบด้วยห้องนอน 2 ห้อง และห้องรับแขกอันกว้างใหญ่อีก 1 ห้อง ...

ตั้งแต่นั้นมาอัสสัมชัญ ได้เป็นที่พำนักของบรรดาบิชอปประมุขมิสซังต่างๆ ในประเทศไทย สมัยนั้น ทิวบริเวณดังกล่าวเป็นชานเมืองกรุงเทพฯ และครอบครัวคริสต์ตั้งซึ่งค่อยๆ โยกย้ายมาตั้งบ้านเรือน อยู่ข้างๆ วัดก็ขึ้นอยู่กั้วัดแม่พระลูกประคำ อันเป็นที่รู้จักดีในนามวัดกาลวารี (ตั้งอยู่เหนือวัดอัสสัมชัญ) เมื่อเมืองได้ขยายไปจนถึงบริเวณดังกล่าว และจำนวนคริสต์ตั้งได้เพิ่มขึ้น จึงได้ตั้งเป็นกลุ่มคริสตชน (Paroisse) วัดกาลวารีขึ้น ต่อมาบัญญัติรายชื่อบุคคลที่ศีลล้างบาปแรกๆ ของวัดอัสสัมชัญได้สูญหายไปหมดใน พ.ศ. 2407 ด้วยเหตุว่าบ้านพักของบาทหลวงแห่งวัดแม่พระลูกประคำ และหลักฐานต่างๆ ถูกเพลิงเผาผลาญหมดสิ้น

ดังนั้น ใน พ.ศ.2407 บิชอปตีอโปงด์ จึงตั้งชื่อ "อัสสัมชัญ" เป็นชื่อกลุ่มคริสตชนอย่างเป็นทางการ คุณพ่อฟรังซัว ยอแซฟ ชมิตต์ (Schmitt) เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านได้ศึกษาบัญชีของวัดทุกเล่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2407 เป็นต้นมา (หลักฐาน : A.M.E.Vol. 892 pp. 263, 264, 267 ; Ann.M.E. 1913 p. 91. Memoiral II.)

เนื่องจากจำนวนคริสต์ตั้งได้เพิ่มทวีขึ้นมาก ทำให้วัดเก่าคับแคบไป บาทหลวงกอลมเบต์ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญ ได้ปรึกษาหารือกับบาทหลวงโรมิเออ ซึ่งเป็นเหรียญมิสซัง และยังเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการก่อสร้างอีกด้วย จึงได้ดำเนินการก่อสร้างวัดใหม่ โดยบาทหลวงกอลมเบต์รับหน้าที่เป็นผู้หาเงินทุน ส่วนบาทหลวงโรมิเออเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง นายช่างชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งเป็นผู้ออกแบบการก่อสร้างวัดใหม่ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ ย่อมต้องมีความยากลำบาก และอุปสรรคมากมาย นอกจากนี้การคมนาคมต่างๆ ในสมัยนั้น ก็ยังไม่สะดวก อุปกรณ์การก่อสร้างส่วนมากต้องซื้อหามาจากต่างจังหวัด เช่น หิน ทนทราย ต้องสั่งซื้อมาจากราชบุรี เครื่องประดับวิหารต้องสั่งซื้อมาจากประเทศฝรั่งเศส อิตาลี และ สิงคโปร์ ฯลฯ แต่บาทหลวงกอลมเบต์ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากต่างๆ บุคคลสำคัญในการหาเงินสร้างอาสนวิหารหลังนี้คือ นายปอล มีคาสิฟ และหลวงสรกิจ อธิบตีกรมไปรษณีย์ คนแรกของ

ประเทศไทย ทั้งสองท่านต้องมาประชุมกันทุกวันอาทิตย์หลังพิธีมิสซา เพื่อวางโครงการหาเงินในสัปดาห์ต่อไป ใน พ.ศ. 2452 บาทหลวงกอลมเบตต์เริ่มงานวางเข็มวัดใหม่ โดยเอาต้นซุงเรียงซ้อนกันแทนการตอกเข็ม (ในสมัยบาทหลวงแปรูตงเป็นเจ้าของ ท่านได้ให้กงับัวสำรวจต้นซุง ปรากฏว่ายังอยู่ในสภาพดี) หลังจากสร้างวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว บาทหลวงกอลมเบตต์จึงจัดพิธีฉลองวัดใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้คนมาทำบุญ ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2453 หลังจากการวันอภิเษกบิชอปแปร์รอสที่วัดกาลหวาร์ พระสังฆราชแปร์รอส เป็นประธานในพิธีฉลองวัดใหม่ มีบิชอปบรูซ็อดต์ ประมุขมิสซัง เขมร และบิชอปบาริยอง ประมุขมิสซังมะละกา มาร่วมเป็นเกียรติในพิธี บาทหลวงกอลมเบตต์ ไม่ผิดหวังในการจัดงานครั้งนี้ เพราะในวันนั้นมีสัตบุรุษใจบุญ บริจาคเงินเป็นจำนวนมากพอที่จะดำเนินการสร้างวัดต่อไป นอกจากนั้นยังมีคนใจบุญจากยุโรปส่งเงินมาสมทบด้วย บิชอปแปร์รอสได้เขียนบันทึกไว้ในรายงานประจำปีว่าดังนี้ "หลังจากพิธีอภิเษกบิชอปแปร์รอส ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2453 ที่วัดกาลหวาร์ผ่านพ้นไปแล้ว ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2453 ได้มีพิธีวางศิลาฤกษ์ก้อนแรกของอาสนวิหารอัสสัมชัญในอนาคต พิธีเป็นไปอย่างสง่า มีการประดับประดา บริเวณพื้นที่ที่จะใช้สร้างวัดด้วยธงทิวหลากสีสวยงาม ก่อนเริ่มพิธีเสกศิลาฤกษ์ บิชอปบรูซ็อดต์ ประมุขมิสซังเขมร ได้เทศน์สอนผู้มาร่วมพิธีด้วยคำพูดเตือนใจ และเข้าใจในความจริงว่า ขณะนี้การสร้างวิหารกำลังดำเนินงานอยู่กำแพงทุกด้านสร้างขึ้นอย่างช้าๆ เมื่อไรหนอเราจะได้เห็นวิหารนี้สำเร็จ ขอให้พระญาณสอดส่องโปรดประทาน ปัจจัยที่จำเป็นในการสร้างวัดที่เหมาะสมนี้ถวายแด่พระองค์..." สร้างเสร็จเรียบร้อยใน พ.ศ. 2461 (หลักฐาน : C.R. ; หมายเหตุประจำวันของคุณพ่อกอลมเบตต์) วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2462 ตรงกับวันฉลองสมโภชแม่พระรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ทั้งกายและวิญญาณ บาทหลวงกอลมเบตต์ถือโอกาสนี้มอบวิหารให้เป็นวิหาร ของแม่พระ ผู้ประกอบพิธีเสกคือบิชอปแปร์รอส ท่ามกลางนักบวชชายหญิง ทูตานุทูตต่างประเทศ และชาวคาทอลิกจำนวนมากมาย ผู้ที่รับศีลล้างบาปเป็นคู่แรก ในอาสนวิหารหลังนี้ คือ ลูกา มงคล วังตาล และฉิวอน วอน วังตาล ท่านทั้งสองได้ให้ความช่วยเหลือในกิจการงานของวัดตลอดมา ใน พ.ศ. 2482 บาทหลวงแปรูตงได้สร้างแท่นใหญ่ทำด้วยหินอ่อนทั้งแท่งมาจากประเทศฝรั่งเศส ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2483 บิชอปแปร์รอสได้เสกอาสนวิหารอัสสัมชัญอย่างสง่าที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 ได้เกิดสงคราม เครื่องบินมาทิ้งระเบิดในบริเวณวัดอัสสัมชัญ ทั้งระเบิดทำลายและระเบิดเพลิง อาคารต่างๆ รอบวัดได้รับความเสียหายมาก หมู่บ้านคริสตังก็ถูกเผาผลาญหมด อาสนวิหารด้านซ้ายได้ถูกระเบิดทำให้ได้รับความเสียหายมาก กำแพงด้านในแตกหลายแห่ง รวมทั้งประตูหน้าต่าง กระฉก แก้วอิฐ และรูป 14 ภาค นายช่างชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่งได้มาสำรวจ และเสนอให้ใส่เหล็กโยงกลางวัด บาทหลวงแปรูตงต้องซ่อมแซมหมดทุกอย่างสิ้นเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมด 77,200 บาท ในสมัยนั้น วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2493 พระรูปแม่พระฟาติมาได้

เสด็จมาถึงกรุงเทพฯ โดยทางเครื่องบิน ในโอกาสนี้บาทหลวงแปรูดง เจ้าอาวาสอาสนวิหาร อัสสัมชัญซึ่งเป็นประธานการต้อนรับ ได้จัดรายการให้พระรูปนี้ไปเยือนโบสถ์ใหญ่ โบสถ์น้อย ต่างๆ ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดด้วย มีขบวนแห่ทั้งทางเรือและทางรถ ล้อมรอบพระรูปซึ่ง ประดับประดาอย่างสวยงามยิ่ง อาศัยความร่วมมือจากอธิบดีกรมตำรวจ ขบวนแห่อันงดงามยิ่งจึง เคลื่อนไปตามถนนต่างๆ ในกรุงเทพฯ อย่างปลอดภัยเป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร คริสตังนับพันๆ คนเดินแห่พร้อมทั้งร้องเพลงและสวดภาวนา ส่วนฝูงชนที่เป็นคนต่างศาสนาประมาณ 50,000 คน มาเฝ้าดูด้วยความพิศวง และชื่นชมในขณะที่ขบวนแห่ผ่านไปตามทาง การเสด็จมาเยือนของพระ รูปแม่พระฟาติมานี้ ได้ผลเกินคาด และผลด้านความเชื่อความศรัทธายังคงจารึกอยู่ต่อไปอีก ส่วน ที่วัดอัสสัมชัญนั้นนับเป็นวัดแรกที่มีโอกาสได้ต้อนรับพระรูปแม่พระฟาติมา ต้นขบวนแห่มาถึงวัด เวลา 17.35 น. ของวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2493 ส่วนท้ายขบวนมาถึงภายหลังราวหนึ่งชั่วโมง เวลา 24.00 น. พิฆอบหลุยส์ โชแรง ถวายบูชามิสซาอย่างมโหฬารกลางแจ้ง ในลานโบสถ์ อัสสัมชัญ มีสัตบุรุษทุกมิสซังมาประชุมคับคั่งเต็มลานหน้าบริเวณโบสถ์ ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2506 วัดอัสสัมชัญได้รับเกียรติเป็นที่จัดพิธีสุวรรณสมโภช ครบรอบ 50 ปี แห่งการบวชเป็น พระสงฆ์ของพิฆอบหลุยส์ โชแรง พิธีในวันเป็นไปอย่างมโหฬาร มีพิฆอบทุกมิสซังในประเทศไทย มาร่วมพิธีกันอย่างพร้อมเพรียง รวมทั้งบาทหลวง นักบวชและสัตบุรุษจำนวนมาก พิฆอบสงวน สุวรรณศรี เป็นผู้เทศน์ในพิธี ถึงแม้บาทหลวงแปรูดงจะได้จัดการซ่อมแซมวัดที่เพราะระเบิดของ สงครามแล้วก็ตาม แต่ร่องรอยของระเบิดยังปรากฏอยู่มาก มาใน พ.ศ. 2511 บาทหลวงวิลเลียม ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสองค์ต่อมา ได้ทำการซ่อมแซมครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง โดยทุ่มเทเงินถึง 5 แสนกว่า บาท กระทะาะปูนออก ทาสีใหม่ และเปลี่ยนหลังคาใหม่ งานชิ้นนี้สำเร็จลงได้เพราะความใจกว้าง ของสัตบุรุษวัดอัสสัมชัญนั่นเอง

ใน พ.ศ. 2527 สันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2 ได้เสด็จเยือนประเทศไทย พระคาร์ดินัล มีชัย กิจบุญชู ได้ถือเป็นเกียรติเชิญเชิญสันตะปาปา เสด็จมาเยี่ยมเยือนอาสนวิหารอัสสัมชัญและ อวยพระพรแก่บรรดาพระสงฆ์ นักบวชชายหญิงพร้อมด้วยบรรดาคริสตังที่มาเฝ้ารับเสด็จอย่าง เนืองแน่น การศึกษานับเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญสำหรับกลุ่มคริสตชนของวัดเพราะนอกจากจะ เป็นสถานที่อบรมดูแล และให้ความรู้แก่เด็กๆ แล้วยังทำให้พวกเขา เหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนคำ สอนด้วย ดังนั้นเมื่อสร้างบ้านพักของบาทหลวงเสร็จเรียบร้อยแล้ว บาทหลวงแปรูดงจึงดำเนินงาน ทางด้านการศึกษาโดยเปิดโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา และได้ขอให้ภคินีคณะเซนต์รอซาล เดอ ซาร์ตริ ส่งภคินีมาช่วยบริหารโรงเรียนโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ บาทหลวงแปรู ดงต้องสร้างอาคารเรียนเป็นไม้ถึง 3 หลัง เพราะจำนวนนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาได้เพิ่ม จำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อมาบาทหลวงสวิสดี กฤษเจริญ ซึ่งเป็นผู้ช่วยของบาทหลวงแปรูดงได้

ขอให้แยกโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาออกจากโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการ ได้ออกใบอนุญาตให้เมื่อ พ.ศ. 2506 นอกจากนี้บาทหลวงแปรูดยังได้ซื้อที่ดินที่ตรอกจันทน์ และ เริ่มสร้างโรงเรียนชาย-หญิง และวัดนักบุญยอแซฟ เพื่อเตรียมแยกกลุ่มอัสสัมชัญออกเป็น 2 กลุ่ม บาทหลวงวิลเลียม ตัน ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอาสนวิหารใน พ.ศ. 2503-2512 ท่านได้รื้อ อาคารไม้และสร้างเป็นตึกใหญ่ 4 ชั้น 2 หลัง และ 3 ชั้น 1 หลังพร้อมกับ โรงอาหาร ฯลฯ ใน พ.ศ. 2512 บาทหลวงดาเนียล ธาณี วงศ์พานิช ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส ได้ปรับปรุงสนาม ใหญ่และขยายอาคารเรียนมารีอา โดยต่อปีกออกมาทั้งซ้ายและขวา และชั้นล่างมีศาลาสงบ สำหรับสวดให้ผู้ตาย นอกจากนี้ยังได้สร้างหอระฆังระหว่างวัดและโรงเรียน บาทหลวงคมทวน มุ่งสมหมาย เป็นเจ้าอาวาส ใน พ.ศ. 2518 – 2522 ได้ริเริ่มแบ่งสายงานบริหารและปรับปรุง วิชาการของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ให้มีชื่อเสียงดีขึ้น จนเป็นที่ยอมรับจากสำนักงานการศึกษา เอกชน (สช.) ต่อจากนั้น บาทหลวงสังวาลย์ ศุระศรางค์ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส ใน พ.ศ. 2522 บาทหลวงท่านนี้เป็นผู้ที่มีความสามารถมาก ท่านได้รับอภิเษกเป็นบิชอปแห่งสังฆมณฑล เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 2530 บาทหลวงชุมภา คุรุรัตน์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส อาสนวิหารอัสสัมชัญในพ.ศ. 2530 เห็นว่า ภายในอาสนวิหารอัสสัมชัญจำเป็นต้องได้รับการตบ แต่งเสียใหม่จึงได้ทำการตบแต่งและซ่อมแซมวัด ไปในเวลาเดียวกัน พร้อมทั้งได้จัดทำพระแท่น บูชาและพื้นบริเวณพระแท่นเสียใหม่ มีความสวยงามอย่างยิ่ง ต่อมา บาทหลวงสนัด วิจิตรวงศ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญใน พ.ศ. 2532 เป็นผู้ดำเนินงานจัดตั้งเครื่อง เสียภายในวัดให้มีประสิทธิภาพสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้เริ่มต้นว่าจ้างยามรักษาความ ปลอดภัยและดูแลการจราจรรอบๆ บริเวณวัดอีกด้วย ได้จัดบริเวณหน้าบ้านพักบาทหลวงใหม่ ใน พ.ศ. 2537 บาทหลวงปิยะ โรจนะมารีวงศ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสใน และเป็น ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาของอัครสังฆมณฑลอีกด้วย ได้พยายาม สถานต่องานของบาทหลวง องค์กรก่อน ๆ เช่น ส่งเสริมเยาวชนในการร่วมกิจกรรมของวัด สถานต่องานอภิบาลทุก ๆ ด้าน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอุปกรณ์บางชิ้นในวัด ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2538 ได้จัดส่งผู้แทนเยาวชนเข้าร่วม โครงการแลกเปลี่ยน เยาวชนไทย เยอรมัน งานที่สำคัญที่สุดด้านหนึ่งของวัด ได้แก่การศึกษา ซึ่ง บาทหลวงได้มีหน้าที่ด้านนี้โดยตรงอยู่แล้ว และได้มีโครงการหลายโครงการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่าง 3 โรงเรียนที่อยู่ภายในเขตวัด อาสนวิหารอัสสัมชัญหลังปัจจุบันมีอายุ 79 ปี แล้ว แต่เดิมนั้นเคยมีกระจกสีตกแต่งไว้อย่างสวยงาม ต่อมาได้แตกชำรุดไป กระจกที่ซ่อมแซมเป็น เพียงกระจกธรรมดา ต่อมาพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู มีความคิดจะรื้อฟื้นนำศิลปะกระจก สีมาตกแต่งวัดดังเช่นสมัยเริ่มแรกอีกครั้ง โดยให้ทำศิลปะกระจกสีทั้งหมดในวัดจำนวน 46 บาน พร้อมด้วยโรสวินโดว์ (Road Window) และส่วนประกอบปลีกย่อย โดยให้ระยะเวลาการทำไม่เกิน

4 ปี ในการทำกระจกสีในวัดครั้งนี้ คุณศิริพร โภคทวี ซึ่งเป็นช่างผู้ชำนาญงานที่เคยเปิดร้าน ออกแบบและทำกระจกสีอยู่ในสหรัฐ เป็นผู้รับหน้าที่ทำกระจกสีทั้งหมดในวัดรวมทั้งการติดตั้ง ด้วย โดย 6 บานแรกได้ติดตั้งไปก่อนฉลองคริสต์มาสเมื่อปี 1996 อาสนวิหารอัสสัมชัญเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีสำคัญๆ ของอัครสังฆมณฑลอยู่เสมอ ต่อมา บาทหลวงสำรวจ กิจสำเร็จ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญใน พ.ศ. 2542 และบาทหลวงเกรียงศักดิ์ โกวิทวาณิช ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอาสนวิหารอัสสัมชัญใน พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน

ภาคผนวก ข

สังฆมณฑลของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

สังฆมณฑลของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยแบ่งเขตการบริหารการศึกษาออกเป็น 10 สังฆมณฑล¹ ดังนี้

1. สังฆมณฑลกรุงเทพ แบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 6 เขต คือ

เขตการศึกษาที่ 1 ประกอบด้วย โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา โรงเรียนกุหลาบวิทยา โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา โรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา โรงเรียนสามัคคีสงเคราะห์ โรงเรียนราฟาแอล โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี โรงเรียนการบริหารจัดการสุขภาพเซนต์หลุยส์ และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์

เขตการศึกษาที่ 2 ประกอบด้วย โรงเรียนคอนเซ็ปชัน โรงเรียนโบนออฟอาร์ค โรงเรียนอนุบาลโยนออฟอาร์ค โรงเรียนแม่พระฟาติมา สถาบันพัฒนาเด็กเล็กบ้านฟาติมา โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์

เขตการศึกษาที่ 3 ประกอบด้วย โรงเรียนซางตาครู้สศึกษา โรงเรียนประชานาถ โรงเรียนแม่พระประจักษ์ โรงเรียนตรีมิตรวิทยา โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์

เขตการศึกษาที่ 4 ประกอบด้วย โรงเรียนพระวิสุทธิวงศ์ โรงเรียนเซนต์เทเรซา โรงเรียนมาเรียลัย โรงเรียนเซนต์แอนโทนี โรงเรียนดาราสมุทร โรงเรียนมารดานฤมล โรงเรียนมาลาสุวรรณคัพิตยา โรงเรียนสิงห์ประสาทวิทยา

เขตการศึกษาที่ 5 ประกอบด้วย โรงเรียนนักบุญเปโตร โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ โรงเรียนอัสสัมชัญ

เขตการศึกษาที่ 6 ประกอบด้วย โรงเรียนราชบุรีบารุคิลบี โรงเรียนแสงทองวิทยา โรงเรียนประสาทคิลบี โรงเรียนยอแซฟ อัญญา โรงเรียนไตรราชวิทยา โรงเรียนแม่พระประจักษ์ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อู่ทอง

2. สังฆมณฑลจันทบุรี

มีโรงเรียนในสังฆมณฑล คือ โรงเรียนศรีหฤทัย โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา โรงเรียนปริษานุศาสตร์ โรงเรียนวัฒนาอนุศาสตร์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์ โรงเรียนสันติภาพ โรงเรียนดาราจรัส โรงเรียนเทวรักษ์ โรงเรียนคริสตสงเคราะห์ โรงเรียนชุมชนพัฒนา โรงเรียนอนุบาลโสฬพัฒนา โรงเรียนยอแซฟพิทักษ์ และโรงเรียนดาราสมุทรบริหารธุรกิจ

¹ วิวัฒน์ แพร์สิริ. (2543). *วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย*. หน้า 214-217.

3. สังคมณฑลเชียงใหม่

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนพระหฤทัย โรงเรียนอนุโณทัย
โรงเรียนสันติวิทยา โรงเรียนศิริมาตย์เทวี โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา โรงเรียนศีลวิ และ
โรงเรียนอนุชนาถอนุสรณ์

4. สังคมณฑลนครสวรรค์

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนเซนต์นิโกลาส โรงเรียนมัธยไทย์ โรงเรียน
ภัทรวินทยา โรงเรียน สันติพัฒนา โรงเรียนพระวรวสาร โรงเรียนยอแซฟพิจิตร และโรงเรียน
พระกุมารเยซู

5. สังคมณฑลราชบุรี

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนดรุณาราชบุรี โรงเรียนดรุณาราชบุรี
พัฒนศึกษา โรงเรียน ดรุณานุเคราะห์ โรงเรียนนารีวัฒนา โรงเรียนดรุณานุกูล โรงเรียนเรืองวิทย์
พระหฤทัย โรงเรียนดำเนินวิทยา โรงเรียนวันทามารีอา โรงเรียนเทพินทรวิทยา โรงเรียนธีรศาสตร์
โรงเรียนเทพวิทยา ห้วยกระบอก โรงเรียนวีรศิลป์ โรงเรียนอนุชนศึกษา โรงเรียนดรุณาราชบุรี ไปรษณีย์
เทคนิค โรงเรียนดรุณากาญจนบุรี และโรงเรียนดรุณากาญจนบุรีบริหารธุรกิจ

6. สังคมณฑลสุราษฎร์ธานี

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนอาชีวะดอนบอสโกสุราษฎร์ โรงเรียน
เทพมิตรศึกษา โรงเรียนอรุณวิทยา โรงเรียนวันทามารีอา โรงเรียนอุปถัมภ์วิทยาพนม โรงเรียน
มานะศึกษา โรงเรียนมารีย์พิทักษ์ศึกษา และโรงเรียนเจริญศรีศึกษา

7. สังคมณฑลท่าแร่ - หนองแสง

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ สกลนคร โรงเรียนวรวรรณ
พิทยา กาฬสินธุ์ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ มุกดาหาร และโรงเรียนเซนต์ยอแซฟ นาแก

8. สังคมณฑลอุบลราชธานี

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนซ่งแย้พิทยา โรงเรียนวิสุทธิวงศ์ โรงเรียน
เทพพิทักษ์พิทยา โรงเรียนมารีย์อนุเคราะห์ โรงเรียนมารดาทรงธรรม โรงเรียนพระกุมารอุบลฯ
โรงเรียนอนุบาลพระกุมารร้อยเอ็ด โรงเรียนอนุบาลพระกุมารสารคาม โรงเรียนพระกุมารศึกษา
พยัคฆภูมิพิสัย และโรงเรียนพระกุมารสุรินทร์

9. สังคมณฑลนครราชสีมา

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนมารีย์วิทยา โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา
โรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา บ้านหัน โรงเรียนเทวราชาอุปถัมภ์ โนนแก้ว โรงเรียนมารดาวนารักษ์
โคกประสาธน์ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ โรงเรียนมารีย์พิทักษ์ โรงเรียนมารีย์
รักษ์ และโรงเรียนมารีย์บริหารธุรกิจ

10. สังคมณฑลอุดรธานี

มีโรงเรียนในสังคมณฑล คือ โรงเรียนอนุบาลพระมหาไถ่บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาชาย จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาบ้านน้อยสามเหลี่ยม จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา เมืองพล จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาท่าบ่อ จังหวัดเลย โรงเรียนมหาไถ่ศึกษากุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

นอกจากนี้ยังมี โรงเรียนคาทอลิกของคณะนักบวชต่างๆ เช่น ภราดาคณะดาเซนต์คาเบรียล ภาคินีคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ตร นักบวชคณะซาเลเซียน นักบวชคณะพระมหาไถ่ และยังมีโรงเรียนของเอกชนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นเจ้าของมีอยู่หลายโรงเรียนด้วยกัน เช่น โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนเบญจามิน โรงเรียนแสงอรุณ วิทยาและโรงเรียนสารสาธิตพิทยา โรงเรียนทั้งหมดนี้เป็นสมาชิกของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สรุปได้ว่า มิสซังโรมันคาทอลิก และคณะมิชชันนารีมีความต้องการทำงานด้านการประกาศสอนศาสนา การแพร่ธรรม การแพทย์สาธารณสุขและการศึกษาสำหรับประชาชน เพื่อพัฒนาให้เป็นบุคคลที่ดี มีการศึกษา ความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ดังนั้น จึงเน้นการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการสอนศาสนา อีกประการหนึ่งคือการศึกษาศาสนาเป็นระบบเดียวกันในสังคม อดีตที่ผ่านมาสำหรับกระบวนการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและประเทศชาติ นโยบายการทำงานของมิสซัง จึงเน้นการศึกษาเป็นสำคัญ มีการจัดตั้งวิทยาลัยการศึกษาสามเถรวาลย์สำหรับฝึกอบรมเยาวชนเป็นบาทหลวงหรือมิชชันนารี จัดการเรียนการสอนในทุกวัดหรือจัดสถานศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชน สตรีและผู้ใหญ่ที่สนใจ ทั้งในรูปแบบการสอนหนังสือและสอนวิชาชีพ และจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อสังคมในภูมิภาคยุโรปและอเมริกาเหนือได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคน เป็นการศึกษาสำหรับมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของพ่อแม่หรือครอบครัว รัฐ และพระศาสนจักรที่ต้องจัดการศึกษาอบรมเยาวชนและประชาชน เพื่อให้ทุกคนได้พัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า เพราะประชาชนที่ดีมีคุณภาพย่อมเป็นกำลังใจสำคัญของสังคมอนาคต

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางลักษณาช่างสมบุญ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2503
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/204 ซอยงามดูพลี ถนนพระราม 4 แขวง ทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนศรีวิกรณ์ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2525	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา จาก วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ